

Acının mektubu

Bir insanın acısı

Ben Ferzad Kemanger (Siyaemend), 12 yıllık sınıf öğretmeniyim. Tutuklanmadan bir yıl önce kültür ve sanat evinde ders veriyordum, Kamyaran kenti Kürdistan şubesi öğretmenler vakfında idari encümen heyeti üyesiydim. Bu kurum faaliyet yürüttüğü sürece ve bu kurum çalışması yasaklanıncaya dek, genel ilişkilerinden sorumluydum. Ayrıca aylık kültür-eğitim dergisi Ruya'nın (Kamyaran'ın eğitim yayını) yazarlar heyetinin üyesiydim ki sonraları bu yayın da milli eğitim zabitleri tarafından kapatıldı. Bir süreliğine de Kamyaran çevre encümeninin (ASK) yönetim heyeti üyesiydim ve 1384 (2005) yılında İran'da İnsan Haklarını Savunma Örgütünün faaliyetlerinin başlamasıyla, bu çalışmanın üyesi oldum. 1385'in (2006) Haziran ayında ağabeyimin -o da Kürdistan'da siyasi aktivisttir- hastalığının tedavisini araştırmak için Tahran'a geldim ve yakalandım. Aynı gün bilinmeyen bir yere nakledildim. Yeraltında, havasız, karanlık, dar ve boş bir hücreydi. Ne altına serecek bir şey, ne bir battaniye ne de başka bir şey vardı. Orası çok karanlıktı. Beni başka bir odaya götürdüler. Sicilimi yazdıklarında etniğimi sordular ve "Kürdüm" dediğimde hortuma benzer bir kırbaçla tüm vücuduma vuruyordular. Mezhep'ten dolayı da küfür, hakaret ve dayığa maruz kaldım. Cep telefonumun zil sesi Kürtçe olduğu için güçleri yetinceye kadar kırbaçlıyorlardı. Ellerimi bağlıyorlardı, sandalyenin üstüne yerleştirip vücudumun hassas noktalarına baskı uyguluyorlardı ve elbiselerimi çıkartıp, tecavüzle tehdit ederek, odun ve copla beni rahatsız ediyorlardı. Sol ayağım bu yerde yoğun bir şekilde zarar gördü, kafama uygulanan darbeler ve elektrik şoku yüzünden kendimden geçtim. Kendime geldiğim günden bu yana dengemi yitirmiş

bulunmaktayım, irade dışı titriyorum. Ayaklarımı zincirliyorlardı ve küçük, kemere bağlanan elektrikli şok cihazı ile bedenimin hassas ve değişik yerlerine şok uyguluyorlardı, aşırı ve korkunç bir acı veriyordu. Sonraları Êvin Cezaevinin 209 No'lu tutukevine nakledildim. İçeri girdiğim andan itibaren gözümü bağladılar ve beni giriş koridorunda (sol tarafta, infaz odasının yukarısında) küçük bir odaya götürdüler, orada da şiddetli bir dayaktan geçirdiler. Ertesi gün ağabeyimi tutuklatmak için beni Sine (Senendec) kentine götürdüler. İçeri girmemle beraber dayak, hakaret ve yoğun bir işkenceyle karşılaştım. Beni bir sandalyeye bağladılar, revir de sabah saat 7'den ertesi güne kadar öylece beklettirdiler. Hatta lavaboya bile gitmeme izin yoktu. Öyle ki altımı ıslatmak zorunda kaldım. Aşırı baskı ve eziyetten sonra beni yine 209 tutukevine sevk ettiler. Birinci kattaki (yeşil soruşturma odaları) odalarda dayak ve baskıya maruz kaldım.

2006, 26 Ağustos'ta (1385) yoğun işkencelerden sonra, mecburen beni doktora götürdüler, birinci katta, sorgu odalarının yanında bulunan odada, doktor morarmalar, işkence ve kırbaçlamaların izlerini kaydetti. Etkileri kemer, boyun, kafa, sırt, bacak ve ayaklarımda açıkça görülüyordu. İki ay boyunca 43 numaralı tek kişilik hücrede kaldım. İşkence ve baskılar yoğun ve dayanılmazlaştığı için 33 günlük açlık grevine girdim. Ailemi tehdit ediyor, oraya getirtiyorlardı. İşkenceden kurtulmak, aileme uygulanan baskılara tepki göstermek amacıyla kendimi birinci katın merdivenlerinden attım, intihar girişiminde bulundum. Bir ay boyunca birinci katın sonunda bulunan tek kişilik küçük ve pis kokan 113 No'lu hücrede kaldım. Bu süre zarfında ziyaretçi ve telefon görüşüne izin verilmiyordu. Hücrede kaldığım 3 ay boyunca havalandırma hakkında mahrumdum. Daha sonra zemin katın 10 numaralı birkaç kişilik hücrelerine sevk edildim, iki ay da orada kaldım. Aile ve avukatımla görüş iznim yoktu. Ocak ayında Tahran'ın 209 No'lu

koğuşundan Kirmanşah'ın Neft Meydanında bulunan istihbarat sorgu evine sevk edildim. Oysaki bana yönelik ne bir suçlama vardı, ne de iddianamemi bildirmişlerdi. Her türlü cinayetin gerçekleştirildiği karanlık ve dar bir sorgu eviydi.

Odada tüm elbiselerimi çıkartılar. Yoğun dayak ve işkenceden sonra çok kirli ve pis kokan bir elbise giydirdiler. Yine işkence ile koridor ve sorgu odasından Muhafız Efserin (muhafız komutanlığı) odasına, oradan da herkesten gizli tutulan küçük bir koridora götürdüler. Sesim hiçbir yerden duyulmuyordu. Koğuş 0,5 m ve 1,60 cm idi. Tavanda iki küçük ampul asılıydı. Havalandırması da yoktu. Orası daha önce tuvaletmiş, bu yüzden çok kötü koyuyordu ve soğuktu. Koğuşta kirli bir battaniye vardı. Uyandığında gayri ihtiyari insanın başı duvara çarpıyordu. Oda çok soğuktu. Nefes almak için mecburen kafamı yere yapıştırıyor ve öylece ağzımı kapıya yakınlaştırıyordum. Her saat başında, uyumaya çalıştığımda veya biraz istirahat etmek istediğimde yüksek sesle kapıya vuruyor, böylece yorgunluğumu gidermemi engelliyorlardı. Küçük ampulleri söndürüyorlardı. İki günden sonra beni sorgu odasına götürdüler. Hiçbir soru sormadan tekme tokat dövmeye başladılar. Küfür ve hakaret yağdırdılar. Yine koğuşa götürdüler. Radyonun sesini sonuna kadar açık bırakıyor, hem dinlenebilme hem de düşünme gücümü benden almak istiyorlardı. 24 saat içinde iki kez lavaboya gitme iznim vardı. Ayda bir de birkaç dakikalığına banyoya gidebiliyordum.

Bana uygulanan işkenceler şunlardı:

1-Futbol oyunu: Bu kavramı sorgucular kullanıyordu. Elbiselerimi çıkarıp dört beş kişi etrafımı sarıyor, tekme, tokat dövüyor birbirlerine pas veriyorlardı. Yere düştüğümde gülüyorlar ve ardından küfür edip dövmeye devam ediyorlardı.

2- Saatlerce tek ayak üzerinde tutuyorlardı. Ellerimi yukarda tutmam gerekiyordu. Her yorulduğumda dayak yiyordum. Sol ayağımın incindiğini bildiklerinden daha çok sol ayağıma baskı

uyguluyorlardı. Kimsenin sesimi duymaması için Kuran sesini hoparlörden yayınlatıyorlardı.

3- Sorgu boyunca yüzümü tokatlayıp, yumrukluyorlardı.

4- Sorgu evinin bodrum katının ana koridordan havalandırma kapısına çıkan merdivenlerini kimsenin fark etmemesi için çöp ve ekmek artıklarıyla dolduruyorlardı. Orası farklı bir işkence odasıydı ve geceleri beni oraya götürüyorlardı. El ve ayaklarımı bir tahtaya bağlıyor ve Zülfikar adını verdikleri bir kırbaça ayaklarıma, bilek, bacak ve kemerime vuruyorlardı. Günlerce yürüyemeyecek derecede ağır bir acısı vardı.

5- Kış ve soğuk olduğu için, beni çok soğuk bir odada sorgu bahanesiyle sabahtan akşama kadar tutuyorlardı. Ne var ki ortada sorgu diye bir şey de yoktu.

6- Kirmanşah'ta da elektrik şokunu kullandılar. Vücudumun hassas bölgelerine şok uyguladılar.

7- Diş macunu ve diş fırçasını kullanma hakkım bile yoktu. Mahkûmlardan arta kalan, yenebilecek durumda olmayan, az ve kötü kokan bir yemek veriyorlardı.

Burada da bana, baskı uygulama amacıyla, görüş izni verilmedi. Kız arkadaşımı bile gözaltına aldılar. Kardeşlerime engeller oluşturdular. Onları da gözaltına aldılar. Koğuş (koşullarından), kirli battaniye ve elbiselerden dolayı cildimde mantar hastalığı oluştu ve doktora gitmeme müsaade edilmedi. İşkencelerden dolayı on iki gün açlık grevine girdim. Gözaltına alınmamın on beşinci gününde koğuşumu değiştirdiler. Daha pis kokan ve kirli olan bir koğuşa koydular. Orada ısınmak için hiçbir şey yoktu. Her gün dayak ve hakaretlerden geçirdiler. Kasıklarına uyguladıkları darbeler sonucu bir gün bayıldım. Bir gece ise aynı sorgu odasında elbiselerimi çıkardılar ve tecavüz etmekle tehdit ettiler... İşkencelerden kurtulmak için defalarca kafamı duvarlara vurmaya zorunda kaldım. Beni, şahsi ve duygusal ilişkilerimi ve benzeri konularda itirafta bulunmaya zorluyorlardı. Sürekli diğer koğuşlardan inleme ve haykırma

sesleri duyuluyordu. Bazıları da bazen intihara teşebbüs ediyordu.

Mart ayının 19'nda Tahran'ın 209 No'lu Tutukevine sevk edildim. Her ne kadar 121 numaralı birkaç kişilik koğuşa sevk edilmişsem de yine görüş iznim yoktu. Halen de ailemin tutuklanması tehdidi, onlarla bağlantıyı engelleme, küfür ve hakaret gibi yaklaşımlarla, bana kaba psikolojik baskı uyguluyorlardı.

Dosyam aylarca süren belirsizlikten sonra sonunda 2007 (1386) Mayıs ayında İnkılap Mahkemesinin (devrim mahkemesi) 30'uncu Şubesine gönderildi. Sorgucular beni tehdit ediyor, tüm çabalarının idam hükmü ya da çok uzun bir cezanın verilmesine dönük olacağını söylüyorlardı. Hatta mahkemede suçuz bulunsam ve dışarı çıksam bile cezaevi dışında bunu bertaraf edeceklerini söylüyorlardı. Bir Kürt, gazeteci ve insan hakları savunucusu olarak bana inanılmaz düzeyde kin ve nefret duyuyorlardı. Tüm dış baskılara rağmen işkence etmekten vazgeçmiyorlardı.

Mahkeme, dosyanın Tahran'da incelenemeyeceği kararına vardı ve dosyanın incelenmesini Sine'ye (mahkemesine) devretti. Halk ve insan hakları kuruluşlarının beni sahiplenmeleri, işkence ve tutuklanmama ilişkin gösterdikleri tavır ve tepkiye karşın, sorgucular sinirleniyor daha fazla baskı uyguluyorlardı. 2007 (1386) Eylül ayında Sine sorgu evine nakil edildim. Orası benim için 'korkunç bir kabus' yerine dönüşmüş ve asla zihnimden ve hayatımdan çıkmayacaktır. Hâlbuki kendi kanunlarına göre bana dönük herhangi yeni bir ithamları yoktu. Sine cezaevine girmemle birlikte dayak, psikolojik ve fiziki işkence başladı.

Sine'nin Sıtadi Xeber sorgu evi, biri ana koridor olmak üzere 5 ayrı koridordan oluşmaktadır. Beni son koridordaki son hücreye yerleştirdiler. Yerimi sürekli değiştiriyorlardı. Bir gün sorgu amiri birkaç kişiyle birlikte beni nedensiz bir şekilde dayak ve işkenceye tabi tuttu. Koğuştan çıkarttılar ve 18 basamaktan

oluşan merdivenden sürükleyip bodrum katının ve sorgu odalarının sonunda bulunan merdivenlerin başında, arkadan kafama vurdular. Bu darbelerle yere düştüm, gözlerim karardı ve aynı vaziyette beni merdivenlerden aşağıya çektiler. Gözlerimi zorla açtım. Yüzümde, kafamda ve vücudumun birçok yerinde inanılmaz bir ağrı hissettim. Kendime geldiğimde yine beni tekme tokat hırpalamaya başladılar. Bir saat süren işkenceden sonra yine beni sürükleye sürükleye yukarıya çıkartılar. Bu defa ikinci koridordaki küçük bir koğuşa attılar. Yine 2 kişi beni dövmeye başladı, ta ki yine kendimden geçene kadar bu sürdü. Kendime geldiğimde ikindi namazının ezan sesi duyuluyordu. Yüzüm ve elbiselerim kana bulanmıştı. Yüzüm şişmiş, vücudumun her tarafı morarmış bir haldeydi. Kıpırdayamıyordum. Birkaç saat geçtikten sonra hiç takatimin olmamasına rağmen kanlı elbiselerimi ve yüzümü temizlemem için beni zorla banyoya attılar.

Islak elbiselerimi giydirdiler. Gözlerimi bağlamışlardı. Sağlık sorunlarım ciddi bir boyuta ulaştığından gecenin 12'sinde istihbarattan sorumlu birkaç kişi gözlerim bağlı bir halde, beni kontrole geldiler. Ertesi gün mecburen beni sorgu evi dışında bulunan merkezi cezaevindeki bir doktora gösterdiler. Çene ve dişlerimde oluşturulan yoğun hasar yüzünden günlerce yemek yiyemedim. Geceleri üşümem için koğuş pencerelerini açıyorlardı. Battaniye vermiyorlardı. Soğuktan korunmak için halıflexi (bir halı türü) etrafıma sarıyordum. Havalandırma, görüşe çıkma ve telefon açma iznim yoktu. Defalarca bodrum katındaki soruşturma odasında dayığa ve şiddete maruz kaldım. Beş günlük açlık grevine girmek zorunda kaldım. Defalarca kafamı bodrumun duvarlarına çarpıyor ve bodrumdan hücreye kadar beni dayak ve tokatlarla sürükleyerek götürüyordular. Bana yönelik hiçbir suçlamaları yoktu ne Kırmanşah'da ne de Sine'de. Ünlü Cüce kebab işkencesi (tavuk kebab), Sine İtlihat'ının Gözetim Evinin sorumlusunun kullandığı bir

kavramdır ve çoğunlukla kendisinin hazır olduğu gecelerde uygulanıyordu. Ellerimi ve ayaklarımı bağlayarak yere yatırıp, kırbaçlamaya başlıyordu.

Diğer tutukluların ki çoğunluğu kadındı, ağlama ve bağırışları duyuluyordu bu da insanın ruhunu huzursuz ediyordu. Geceleri pencereleri açık bırakıyorlardı. Dayaktan sonra elbiselerimi bodrum katındaki tuvalette ıslatıyorlardı ve bu vaziyette beni hücreye götürüyorlardı. Soğuk havalardan dolayı kendimi hücredeki pis battaniyeye sarıyordum. Yaklaşık iki ay Sine'nin tek kişilik hücrelerinde kaldım. Dosyam Sine'de de

kovuşturmaya gerek yok kararıyla karşılandı ve yine beni Tahran'a sevk etiler. 8 ay boyunca tek kişilik hücrede karşılaştığım fiziki ve psikolojik işkenceler, bünyem ve sinir sistemim üzerinde oldukça büyük tahribatlara neden oldu. 209 No'lu koğuşta bir geceliğine gözetim altında tutulduktan sonra, Evin cezaevindeki tutukluların uyuşturucuyla gönüllerini eğlendirdikleri 7. koğuşa sevk edildim. Kasım ayından bu yana, daha çok insan kaçırma, adam öldürme, fuhuş, hırsızlık gibi suçlardan yargılanan adli suçluların kaldığı bir yer olan Recayişehr cezaevine nakledildim.

Saygılarımla

Ferzad Kemanger

23 Kasım 2007 (2 Azer 1386) Recayişehr Cezaevi, Kerec

209. koğuşun tutuklusu

İlkin Komünistleri almaya geldiler

Bir şey demedim

Çünkü ben Komünist değildim

Sonra İşçi ve sendika üyelerini almaya geldiler

Bir şey demedim

Çünkü ben sendika üyesi değildim

Sonra Katolikleri almaya geldiler

Yine bir şey demedim
Çünkü ben Protestan'dım
Ve sonunda beni almaya geldiler
Bir şey söylemek için kimse kalmamıştı
(Bertolt Brecht (1898-1956), şair ve tiyatrocu, Alman komünist)

Göz ucuyla Evin Cezaevinin tabelasını okuduğumda, uzak geçmişten günümüze bu cezaevine ilişkin beynimde kalanları ve okuduklarımı gözden geçirdim.

Birden 'Xun Ergevanha' (Bijen Cezeni'nin okuduğu bir marş) zihnimde yeniden belirmeye başladı. O marşı ezberlemeyi çok isterdim. 209'un koridoru ve tek kişilik hücrelerine girdiğim anda tanıyamadığım ve bana ilginç gelen o kokuyu solduğumda, kendi kendime dedim belki de bu koku bastırma ve yakarışın kokusudur. 209'tan çıkana kadar gözlerin bağlanması cezaevinin uygulamalarından en vazgeçilmezleri arasında yer alır. Bu göz bağlama seansı bana sultanlar tarafından derin kuyularda, dış dünya ile iletişim kurduğu en önemli duyusunu almak için gözleri çıkartılan insanları hatırlattı ve şimdi gözlerini kapatıyorlar, duvarların bazen bakmaya ve görmeye engel olamadığından gafil bir halde.

209 demek, demek. kanun kitaplarımızın en eski ve unutulmaz kavramı demek yani hakaret, küfür, saatlerce soruşturma, mutlak habersizlik, izolasyon ve boşlukta bırakma, her yöntem ve neye mal olursa olsun küçük düşürmek demek. Tek kişilik hücre demek beyaz işkence demek, stres ve sonu gelmeyen geceler demek. Beyaz işkenceden sonra gece ve gündüzün hiçbir farkı kalmıyor. Sadece sana hiçbir yeni bilgi ve haberin ulaşmaması gerekir. Sana ulaşan tek bilgi ve haber, ilk katta yeşil sorgu odasında her gün defalarca kulağına söylenen sözler oluyor. Seni böylelikle zayıf bırakıyor ve sen de hücrede sorgucunun sana verdiği vaatleri zihninde araştırıyorsun. Yarın ve yarınlarda yine aynı program, ameliyat odalarına benzeyen yeşil sorgu

odalarında tekrarlanıyor ve bu uygulama sorgucunun dedikleri beynine musallat olduğu zamana dek süregele tekrarlanıyor. Böylece sen, **ne kadar kötü bir varlık olduğuna inanıyorsun!**

Her gün soruşturma odasından koğuşuna döndüğünde içerde ne varsa darmadağın daha doğrusu tarumar bir şekilde buluyorsun. Macun, sabun, şampuan, pis kokulu battaniyen, rengi solmuş halıflexin ve hatta defalarca kullandığın plastik bardağın bile didik didik edilmiş, bir şeylerin peşinde... Belki bir yerlere saklamışsındır diye; bir gülüşünü, ümidini, mutluluğunu, hayal ve hatıranı arıyorlar. Her gece yeniden mehtabını görme rüyasıyla koğuş duvarına daldığında koğuşun mazgal deliğinden bir ucube göz atıyor ve seni kontrol ediyor sakın “tatlı bir uykuya” dalmayasın veya gece uykuda bir anne oğlunun başucuna gelip, zifiri karanlıkta ninnilerini çocuğunun yaralarına merhem yapmasın.

Duvarlara baktığında koğuşunda eski misafirlerin bıraktıkları izleri bulursun. Arap, Türk, Kürt, Beluç, öğretmen, işçi ve üniversiteliden turalım insan hakları savunucuları ve gazetecilere kadar, herkes buraya uğramış. Sanki 209’un içinde herkese eşit bir şekilde adalet işlenmiş. Çünkü burada cinsiyetten, kavmiyetten, mezhepten ve her türlü sınıftan bağımsız herkes eşitçe cezaevine giriyor.

Tek kişilik hücrelerden genel koğuşlara sadece yirmi-otuz metrelik bir mesafe var, bazıları bir kaç yıl, bazıları bir kaç ay içinde bu mesafeyi kat ediyor. Genel koğuş demek ise kendin gibi olan insanları görme ve onlarla konuşma anlamına geliyor. Yani seslerinin duyulması gereken insanların sesi. Genel koğuş bir bardak sıcak çay içmek, istediğin zaman banyoya gitmek, tıraş olma izni ve bazıları için ise sevdiklerinin tedirgin bakışlarını cam duvarları ardından görmek demek. Benim için ise aylardan sonra havalandırmaya çıkmak demektir. Aylardan beri ilk kez havalandırmaya çıktım, haftada üç kez ve her

seferinde 20 dakikalığına. Havalandırma yüksek duvarlı ve tavanı demir parmaklıklarla çevrili küçük bir odaydı.

Her gün güneşi ve gökyüzünü Zagrosların eteklerinde âşıkça izleyen birisi olarak bana öyle geliyordu ki burada gökyüzünü demir parmaklıklara hapsedmişlerdi. Güneş havalandırmanın bir köşesinden kaçamak bir bakışla bakıyordu sanki o da milli güvenliğin duvarlarına yaklaşmaması gerektiğini biliyordu. Her tarafı kontrol etme amacıyla başımızın üstünden hızlıca bir kamera dönüyordu, güneşle göz göze gelmeyelim, göz kırpmayalım ve ‘yabancı biriyle ilişkiye geçme’ suçunu işlemeyelim diye, ayrıca hafif esen melteme ‘hepimizin durumu çok iyi’ diyerek bu haber halkı karmaşaya ve huzursuzluğa sürüklememesi için sık sık kontrol yapılıyordu. Havalandırma duvarının o kadar amatörce lekelerle boyanmıştı ki bu duvarları çok nahoş gösteriyordu. “En güzel duvarlar bile eğer cezaevi duvarı iseler yıkılmaya layıktırlar”.

209’un duvarları tehlikeli görevini, yani tutukluları birbirlerinden uzaklaştırmayı çok iyi başaramıyordu. Burada duvarlar dostların habercisi ve postacısı olmuştu, bu yüzden cezalandırılmaları gerekiyordu ve her hafta duvarları daha kara bir renkle boyuyorlardı ta ki en sonunda bir gün siyah taşlarla kapladılar tüm duvarları boydan boya. Havalandırma duvarları tutuklular için kara tahta, duvar gazetesi olmuştu. Hatta duvar çatlakları posta kutusu rolünü oynuyor ve tutukluların mesajlarını birbirlerine ulaştırıyordu. Duvarlar üniversitelilerin isim ve haberleriyle doluydu. 1999 Temmuz ayından beri, hayır, hayır!!! daha öncesinden 5 Aralıktan beri gelenler var. Yıllardır hücrelerin değişmez konuğu olanlar, büyük bir cesaretle “Üniversiteli ölür, ama hakareti kabul etmez” sloganının altına öğrencisi oldukları üniversitenin ismini yazıyorlardı. Bir genç üyesi olduğu NGO’nun logosunu büyük bir zarafetle duvarların üzerine çiziyor ve her üzeri boyandığında usanmadan yenisini yapıyordu. Bazıları da haber talebinde bulunuyordu. Ben de bir

gün havalandırma duvarına ‘Merhaba’ diye yazdım. Kendi kendime dedim ki “Merhabana yanıt bulamayacaksın” fakat çok çabuk “Merhaba, siz?” diye yazdılar. Böylece arkadaşlıklarımız başladı, üniversitelilerden tutalım Recayişehir de İngilizce öğretmenim olacak El Kaideli tutukluya kadar, bir sürü “Duvarlı” arkadaş edinmiştim. Ta ki bir gün hücreler doldurulup yeni gelenler için yer kalmayınca kadar. Çok sayıda kişiyi tek koğuştaki toplamak zorunda kaldılar ve sanki yıllardır birbirimizi tanıyorduk, Poli-teknikiler, Tahkimi Vahdetliler (birliğin güçlendirilmesi), Hristiyanlar, Türkler, Beluçiler, Kürtler vb. sanki yıllardır birbirimizi tanıyorduk. Kimi aşçı oluyor, kimi kuaför, sabaha kadar oturup toplumun acılarından konuşuyorduk, her ne kadar acılarımız ortak olsa da sabahlara dek tartışıyorduk, yan koğuştaki yıllardır tutuklu olan Belüçlü tutuklu Seyit Eyüp’ün ağlama sesi bizi kendimize getiriyordu. Kimse bağırışlarını duymamış olmalı ki Allaha mektup yazıyordu ve havalandırmaya bırakıyordu. Onun ağlama sesiyle ağır bir sessizlik konuşmalarımızı sonlandırıyor ve bazen bir kadının topuk sesleri bizi sessizliğe itiyordu, sevinç ve heyecanla kapının küçük deliğinden, ya da 121. koğuşun klima aralığından dışarıya bir göz atıyorduk. Kapalı gözlerle sorgu odasına götürülen bir kadındı. Çarşaf giymişti, onlarca tartı (adalet terazisi) çadırını süslemişti. Endamı adalet terazisini yamuk, özürlü ve eşitsizce gösteriyordu. Bu tanıdık ayak sesleri bize burada da yaşam ve mücadelenin yüksek topuğun sesi olmadan bir anlamının olmadığını anlatır gibi gururluca hazır olmanın ilanıydı. Biraz yoğunlaşma ve bir saat düşünmek hepimizin bir olduğunu anlamak için yeterliydi.

Sorgu odalarımız Wehid (birlik) fabrikası şoförlerinin ve öğretmenlerin sorgulandığı odaydı. Sorgucunun masası üniversitelilerin üzerinde hatıralarını yazdıkları masaydı ve üzerinde yattığım ranza, benden önce idam edilen Belüçlü Ümran’ın üzerinde “Çölü özledim.” yazdığı ranzaydı. Göz

bandımız bir milyon “sessiz çığlık” kampanyası üyelerinin gözlerine takılan göz bandıydı. Bundan dolayı kimsesizlik çekmemek lazım ve birbirimizi unutmamamız gerekir, bunların hepsi bir şekilde tanıdıklar, burada herkes sizin gibidir, doğrusu, düşün belki yarın senin sırandır...

İdama mahkûm edilen öğretmen ve insan hakları aktivisti
Enfeksiyonlu hastalar koğuşu, Recayişehr tutukevi, Kerec
Ferzat Kemanger

2008.05.30 (1387. 03. 10)

Acı ve hü­zün yazın, yaşam diye okuyun

“Canı gönülden öğretmen olan, öğrencileriyle ilgili olan her şeyi ciddiye alır.” (Nitché)

O günleri düşünüyorum, küçük yaşta büyük yaşın acı ve çilesini omuzlarına alan, büyüdüklerinde gerçekleşmeyen hayallerini çocuklarından saklayan çocukların öğretmeni olmalıydım. Hünerli elleriyle halı dokuma tezgâhlarında başkalarının evlerini süsleyen ve sofralarına ekmek müjdesi olsun diye, göz nurlarını akıtan kızların öğretmeni olmalıydım.

Acı ve çileyle doğmuş ama dudaklarından canlılık ve umut şarkısı akan çocukların öğretmeni. Doğadan çalışkanlığı ve dayanıklılığı miras alanlardır onlar. Kendileri gibi birini istiyorlardı. Toprak kokacak birini, eşitsizlik ve fakirliğin acısını bilen birini, oyun arkadaşları olacak bir yoldaş ve dileklerine inanacak birini. Onlarla gülecek ve ağlayacak biri. Onlar bir arkadaş, bir sabır taşı, bir sırdaş kendileri gibi okul saatleri için sabırsızlanan birini istiyorlardı. Gidişi değil kalmayı düşünen birini. Çok geçmeden onların yanında kendimi bir öğretmen olarak değil, çok geç okul yolunu bulmuş öğrenim gören birisi olarak buldum.

Hayal dünyaları ve mutluluk halkalarına, kara satır aralarından ölüm ve mutsuzluğun sızması için kitapları kapattım. Her gün sınıfı hayal ve rüyaların eline emanet ediyor ve değişik öykülerle

eğleniyorduk. “Küçük Siyah Balık” ile bu defa “Aras” (Doğu Kürdistan ve Azerbaycan sınırında bir nehir) yolundan değil, Silvan istikametinden yaşam ve hakikat denizini araştırıyorduk. “Küçük Yolcu” öyküsü ile beraber arkadaşı bulmak için yolculuğa çıkıyorduk; onlar yolculuğun tadını kendi hayallerinde denesinler ve ben toplumsallaşmayı onların içerisinde deneyeyim diye. Her birinin kendi acılı ve kederli hikâyesinin kahramanı olduğundan habersizce okuduğum her kitapta kahramanın rolünü onlara veriyordum. Her gün birkaç saatliğine eşitsizlik ve kötülüklerin acısını okul duvarlarının ardında bırakıyorduk ve karşılıklı oturuyorduk. Okulumuzun sıcaklığı, baba emeğinin eseri olan sıcak ekmek kokusuydu. Ve anne onu “sadelik” ile yapıyor, okula getiriyordu. Öğleye dek, birbirimizi görmeye doyarak, yaşamın inişli çıkışlı sokaklarını, ödevlerimizi yapmak için kat ediyor ve yarın görüşene dek her birimiz yaşam ödevi peşinde kendi yolumuzda ilerlemek için ayrılıyorduk.

“Kawa” küçük ve nahif ama dirençli cüssesiyle, öğlen yemeği yemeden, hasta babasının yerine çoban oluyordu. Akşamüzeri sürüyü köye geri getirdiğinde, annesi gülerek evin direğini karşılamaya gidiyordu, Kawa’nın yorgunluğunu ve doğanın kerametini bereket sayıyor, koyunların memelerinden süt sağıyor ve bu sütü satmaya şehre gönderiyordu. Kawa annesinin memnuniyetinden sarhoş olup gülümserken, okul çantası ve yarınki ödevlerine gözleri iliştiğinde, güzel gülüşü soluyordu.

Ve... “Leyla” sorgulayan gözleri ve hayallerinin cevaplarını bulmak için insanın düşüncelerini ta en dibe kadar araştıran bakışlarıyla, okul çantasını yere koyduğunda yarınki ekmeklerini kazanmak için eğirmeni eline alıyordu annesine bir yardımı dokunmasını istiyordu. Eğirmeni kendi büyük ve küçük hayalleriyle birlikte döndürüyordu, ta ki ipliğin sonu inceleyene kadar döndürüyordu. Eğirmeni döndürüyordu belki bir gün dünya onun ve yalnız annesinin isteği gibi döner.

Ve “Feryad” küçük bir bulut gördüğünde çatıya çıkıyor, yağmur damlaları eski ve renksiz halılarını daha da yıpratmaması için samanlı toprak harcı hazırlıyordu,. O kadar ustalaşmıştı ki babasıyla beraber tüm köyün damlarını tamir ediyordu. Yağmur damlaları yarının ekmek müjdesi oluyordu. Fakat bazen soğukların yakıcılığı bir tarafta, diğer tarafta ise yarının ekmeği olacak kar ve yağmurun yağması için dua edip etmeme arasında kala kalıyordu.

Ve... Yaser babasının ölümünden sonra onun boşluğunu doldurmak için çalışıyordu. Kardeşine renkli ve boyalı kalem alabilmesi gerekiyordu, belki ressam olma hayalini kardeşi gerçekleştirir diye.

Ve... İdris, bahar ayında sınıfın hazır olamayanı... Her gün bohçasını sırtına alır, doğa onu bereketli sofrasından mahrum bırakmadığından mutlu bir şekilde, birkaç kilo otu satmak için toplar, köye dönerdi. Ben ise eşitsizliklerden bıkmış, kader ve alın yazısı denilenlerden nefret edercesine her gün karşılarında durup kısık umut ışıklarını gözlerinde izlemekle cezalandırılmıştım. Kawa’nın karşısında kafamı eğiyor ve üzerine eğilmiş olduğu, güneşten yanmış yüzünün altından defterini çekiyor, yazmadığı kompozisyonunun altına “Küçük çoban sana 20 (100, en yüksek puan) puan bile azdır.” diye yazıyordum. Ve Leyla’nın yanında, çünkü yorgunluğundan utanırcasına, bir meleğin yumuşacık ellerine dokunmak için çatlamış ellerini ellerimin arasına alıyordum. Tek bir söz söylemeden önce, masum ve nafiz bakışları binlerce soruyu içeriyordu, böylece ben susuyordum. İdris yarınki ödevinden dolayı huzursuzdu bense nasırlaşmış ellerine bakıyordum ve onunla beraber pencereden uzak yerlere dalıyordum. O baharın gidişine üzülüyordu, ben ise onun solmuş yüzüne...

Bugün bir dünya dolusu gurur, mutluluk, hıçkırık, hasret ve acı, tatlı hatıralarla o günleri düşünüyorum. Öğretmenler günüydü. Hayatımın en değerli hediyelerini o gün hayatımın büyük

hocalarından almıştım; Leyla, üç tane yumurta, İdris, iki kilo Kenger, bir günün el emeği, Firişte iki ters lale, Nida odun ve kumaştan yapılmış bir bebek, Yaser çizdiği bir resmi hediye etti. O günü hatıralarımızda ölümsüz kılma adına dileklerini renkli kalemlerle çizme kararı aldık.

Kawa babasını düşündüğünden bir hastane çizdi ve altına “Bu hastane ücretsizdir, tüm fakir hastaları tedavi eder.” diye yazdı.

Hep saf ve bulutsuz bir gökyüzü çizen “Feryad” ise kimsenin el ve ayaklarının üşümemesi için yine mavi bir gök çizdi. Üzerine elinden geldiği kadar küçük ve güzel evler çizdi ve altına da “Bu evler evi olmayanlar içindir, gök çok büyük ve geniştir, yer gibi küçük değil ki biz yaşamak için para ödemek zorunda kalalım, gökte herkese yer var ve ben orda hala ev çizebilirim.” diye yazdı.

Firişte, kendisi ve kız kardeşleri için hep küçük bir erkek kardeş çiziyordu. Bu defa ona “Firişte, dünyayı yeniden çiz, seni kız olmandan dolayı hor görececek biri olmadan. Seni olduğun gibi ve seninle görsün” dedim. O da bir sürü bebek çizdi, dünyanın etrafında el elle tutuşmuş, şarkı söylüyorlardı. Ve Yaser babasının hayalini çiziyordu. Mavi bir megzamin arabası. Belki hayalinde babasını sınırda kaçakçılık yapmadan düşlüyordu. Ve karar alındı Yaser de ülkemizi yeniden çizecekti, içinde fakirlik ve eşitsizlik olmadan. Bane, Serdeşt, Merivan ve Kamyaran’daki kaçakçılar 3tl karşılığındaki on kilo çayı taşımak için canlarından olmasınlar diye. İçinde halkın çalıştığı güzel bir manzara resmi çizdi, altına da “Keşke artık ölüm ekmegin pususuna yatmasa.” diye yazdı.

Ferzat Kemanger

Recayişeher cezaevi, Kerec Beşinci bölüm

2008.04.27 (1387.02.08)

Ülkemizin Anka Kuşlarına

Ferzat’ın 8 Mart dünya kadınlar günü vesilesiyle yazdığı mektup

Merhaba nazlım, bugün kadınlar günü, her zaman beklediğim o gün.

Bugün senin sevgi dolu ellerinin yerine, nergis buketimi örgülerinden daha perişan olan hayaline hediye ediyorum. Ellerim, iki yıldır ne menekşenin mor rengini görmüş, ne de beyaz gül kokusunu. İki yıldır gözlerim mutluluk ve sevinçten akacak birkaç damla gözyaşısına hasret. Sen daha iyi bilirsin yılın her günü bu güne kavuşma umuduyla saniyeleri sayıyorum, ama bugün kalakaldım, sana hangi hediye yakışır. ‘Mera Bebus’ (beniöp) şarkısı, ya da ‘Bahçe Paşa’ ya da hatıralarımızı aydınlatacak bir mum mu yakayım? Ama Nazlım, ne şarkımın sesini duyabilirsin, ne sana bir mum yakabilirim, burada ‘duvarların’ efendisi mumları bile zincirlemiş, şair de değilim bedenini okşasın diye ‘Rüzgarın ruhuna aşık yaşlı’ gibi aşkın ruhunu aktarayım (şair Qubad Celizade’nin şiirinden bir alıntı). Ya da bin yıllık dertlerini barındıran, kafiyele bakışlarının masumiyeti olan bir gazel okuyayım. Gerçi sen anadilimizde okuyamazsın da. Yoksa ‘Hêmen’nin inlemesi’ gibi her gece seni mehtabın konuğu yapardım. Mecburen ‘Furuğ’un (İranlı şair bir kadın) diliyle sana yazıyorum, “Kimse çiçekleri düşünmüyor.” demeyesin diye ya da “kalbim daralmış” yazacağım ki “beşinci mevsim”in başlangıcına iman etmiş olayım. Fakat senin günün ve sabırsızlığımın sırası: gülüm, ben öyle bir ülkede dünyaya geldim ki kadınları dünyanın tüm diğer kadınları gibi herkesin yarısı değil, “gökyüzünün yarısıdır”. Hayatımın ilk ağlayışını bu ülkede kıvılcımların dansıyla birlikte ateşe itirazın ve teslim olmamanın dersini öğreten kadınların çılgılığıyla beraber, haykırdım.

Çocukluğumun ilk gülümseme goncası, yaşlı meşe ağaçları ülkemin kadınlarının asalet ve ölümsüzlük sırasına gıpta ettikleri zaman, dudaklarımda belirdi. Hayatımın ilk adımlarını, daha evvel ters laleler kadınların sağlam adımlarını hayat ve tarihin en

zorlu ve asi zirvesinde sabahın çiğ taneleriyle süslediği yöne doğru atım. Bugün de aşk ve direniş marşını duvarların kulağına fısıldayan kadınlar. Ülkemin çocuklarının ninnileri, insanların ilk insanlık mabetleri olan “Afrodit” ve “İştâr’lara” söyledikleri şarkıların aynısıdır. Senin gününün, benim kurban bayramım veya Newroz’umun olmaması mümkün müdür? Çoğu kimseler senin gibi yıllardır pencere kenarında gözleri yollarda sevdiklerinin dönmesini bekliyor, ne zaman olacağı fark etmez... Kışın ilk yağan karla birlikte, bir avuç buğdayla kuşları yalnızlıklarının misafiri yaparken, ya da turnaların dönüşünü bekleyip evi yıkayıp süpürürken ya da hayır, Allah’ı iftar sofralarına davet ederlerken... Sen de o gün için gök renkli bir elbiseyle ve “Osman’ın Sıya Çemane” (*Kürtçe bir şarkıdır, doğa ve maşukları anlatır, Osman Hewrami bu tür şarkıların en ünlü sanatçısıdır*) ve “Berzern dalı” (*Şaho zirvesinde yeşeren güzel kokulu, nadir bir tür çiçek*) letafetiyle ve karanfilden bir kolye ile beni bekle, çünkü karanfil benim için kadının kokusu, ülkemin kokusu, ebediyetin kokusu, tek bir kelime ile senin kokundur. O zamana dek seni çiğ tanesi ve yağmurun Yaradan’ına emanet ediyorum.

Baba Su verdi!

Öğrencilerim için,

Merhaba çocuklar,

Hepinizi çok özlemişim, burada gece gündüz sizin tatlı hatıralarınız ve hayallerinizle, yaşam şiirini okuyorum. Her gün sizin yerinize güneşe ‘Günaydın.’ diyorum. Bu yüksek duvarların arasında sizinle uyanıyor, sizinle gülüyor, sizinle

uykuya dalıyorum. Bazen “yürek daralması gibi bir Şey” tüm vücuduma musallat oluyor.

Keşke eskisi gibi bilimsel araştırma dediğimiz gezilerden yorgun düşmüş, tüm kalabalıklardan yorgun bitkin olmuş, yorgunluğumuzun kirini, pasını k y çeŐmesinin duruluğuyla unutmaya terk etseydik, keşke eskisi gibi kulaklarımızı “suyun ayak sesleri” (Şair Sohrap Sepehri’nin ünlü bir őiiridir) ve bedenimizi  i ek ve otların okŐayıŐına bıraksaydık. Doğanın güzel senfonisi ile sınıfın derslerini baŐlatsaydık. Matematik kitabını tüm bilinmezlikleriyle birlikte bir taŐın altına koysaydık. Çünkü bir babanın sofrada sunacağı bir ekmeği olmayınca, 100/14’ n ka  ettiği ne fark ederdi ki. Fen bilgisi dersini, dünyanın kimyasal ve fiziksel deĐiŐimlerinin yanında, bir kenara bıraksaydık. “AŞk ve mucize” cinsinden bir deĐiŐime olan ümitle gökteki bulut lekelerini meltemle birlikte uğurlasaydık. Bir deĐiŐimi beklemeye koyulsaydık, sizin sınıf arkadaŐınız olan yaşam dolu KuruŐ’u okuldan alıp iŐçiliĐe yollamayan ve körpe yaşında ekmek parası için apartmandan düşüp bizi terk etmesine mani olan bir deĐiŐimi bekleseydik. Newroz bayramında bir çift ayakkabı, bir takım güzel elbise ve tatlılarla dolu bir sofrayı herkes için kendisiyle getiren bir deĐiŐimi bekleseydik.

Keşke bir daha ve gizlice somurtkan okul müdürünün gözlerinden uzak Kürtçe A-B-C’mizi baŐtan aşağıya okusaydık ve birbirimize anadilimizle őiirler okusaydık, őarkılar söyleyip, sonra el ele tutuŐup dans etseydik, dans etseydik, dans etseydik. Keşke yine erkek sınıfının kalecisi olsaydım ve siz Ronaldo olma hayaliyle okul öğretmeninize gol atsaydınız, birbirinizi kucaklasaydınız. Ama malesef Şunu bilmiyorsunuz ki, bu ülkede hayal ve rüyalar fotoğraf çerçevesinden önce unutulmuŐluĐun tozuna terk edilir. Keşke yine kız sınıfının Emu Zencir Baf (bir tür oyun) halkasının sabit  yesi olsaydım, o kızlar ki biliyorum yıllar sonra hatıra defterlerinizin bir köŐesine gizlice ‘keşke kız olarak dünyaya gelmeseydim’ diye yazacaksınız. Biliyorum

büyüdünüz, evleneceksiniz, yine de benim nezdinde hep saf ve temiz melekler olarak kalacaksınız ki halen ‘Ahura Mazda’nın öpücüğünün izi’ güzel gözlerinizin içinde görünüyor. Doğrusu, kim bilir eğer siz acı ve fakirlikten doğmuş melekler olmasaydınız belki de elinizde kâğıtla kadın kampanyası için imza **toplamazdınız. Ya da eğer** “Allahın unuttuğu bu toprağın” bir köşesinde doğmuş olmasaydınız, 13 yaşında hasret dolu yaşlı gözlerle “kadınlaşmanın beyaz tülbendi altında” son bir kez okula veda etmek zorunda kalmazdınız ve “ikinci cins olmanın acı öyküsünü” tüm varlığınıza denemek zorunda kalmazdınız. Ahura ülkesinin kızları, eğer yarın dağların eteklerinde çocuklarınız için bir demet punk biçmek istediğinizde ya da mor menekşelerden onlara bir taç yapmak istediğinizde **kesinlikle** çocukluk döneminizin tüm güzelliklerini ve sadeliğini hatırlayın. Güneş özlü oğullar, biliyorum artık sınıf arkadaşlarınızla oturup, okuyup gülemezsiniz, çünkü “erkekleşmenin musibeti” bir de “ekmek derdi” yakanıza yapışmış, yine de şiir, şarkı ve Leylalarınıza, hayallerinize sırt çevirmeyin. Çocuklarınıza, ülkelerinin bugünü ve yarınları için “yağmur ve şiir” cinsinden çocuklar olmaları gerektiğini öğretin. Sizi çok uzak olmayan yarınlarda, aşk ve sadakat dersini ülkemiz için dile getiresiniz diye, güneş ve rüzgârın ellerine emanet ediyorum.

Yoldaşınız, oyun arkadaşı ve çocukluk döneminizin öğretmeni

Ferzat Kemanger

Recayişehr cezaevi/Kerec

Duvarlar Konuşuyor

İbrahim, Kiyomers, Nadir ve Ali’nin gözleri yollarda olan ailelerine

Toprağın altında uykuda kalmayacaksın

Ey kardeş, ey yoldaş

Yüreğin baharın yeşerdiğini duyuyor

senin gibi rüzgârla gelecek...

(Pinoşe döneminde iki kolu kesilip öldürülen, Şili devriminin
ünlü bir şarkıcısı olan Victor Jara'ın şarkısından)

Canım İbrahim'im, haykırışların duvarların arasında küçük bir
çatlak bularak; feleğin kulaklarını sağır edip, arşa bir yol bulmak
istediği o gece, namertçe sesini boğazında kısıtlar gördüklerini
kimse duymasın, üzerindeki kırmızı elbiseyi kimse görmesin
diye. Biliyorum neler çektiğini; çünkü senden önce de koğuş
duvarları söylenmeyenleri bize anlatmıştı. Duvarlar söyledi,
Kürdistan'ın kutsal Meryemlerinin çığlık yansımalarını. Onlar ki
tarih kutsallıklarına övünecek, çünkü yırtıcı kurtların karşısında
“kadın olmayı” anlamlandırdılar. Duvarlar anlattı, Kiyomers ve
Nadirin bekleyen son bakışlarını. Son bir kez sevdiklerini görme
umuduyla göz ucuyla kapıya baktıklarını anlattı ve darağacı o
seher vakti günü marşsız sonlandırmaması için “Ey yoldaş”ı
(Hevalo lo marşı) dudaklarında mırıldadıklarını anlattı. Duvarlar
anlatıyordu o Ramazan gecesi onlar gülen bir yüzle sahuru
karşılamaya gittiler, belki de Nadirin kulakları Muhammed
Rıza'nın “Sêdare” (*Kürt mücadelecilerinin idam öncesi
okudukları bir şarkıdır*) şarkısını duymuş ki bu denli
kaybettiğinin peşinden sabırsızlanıyordu.

Duvarlar anlattı eşitsizlik fırtınaları karşısında boyun
eğmeyenlerin şereflice yaşayışlarını. Ayakları olmadan,
düşkünlüğe boyun eğmemek için başlarını darağacına verdiler.
Duvarlar yine anlatacak “Işığın kaynağına ulaşmak için el ve
ayaklara ihtiyaç yoktur” dediğinizi. Bu yolculuk kelle ve yürek
ister, siz ayaksız da kendinizi denize bıraktınız ve başınızı
darağacına yasladınız. Ey yoldaş, duvarlar gördü şafak

sökmeden nasıl Ahura Mazda yere indi ve yaraya merhem yerine, Sirvan, Fırat ve Heybel'in duruluğunda birkaç damla gözyaşı döktü. Kürdistan gururla ve başı dik bir şekilde ciğerinin bir parçasını daha bağrına bassın diye Ahura en güçlü şarkısını sana okudu. Bu gururlu ve her zaman asi anne, en iyi çocuklarını yanına ister, onlarla huzura ulaşmak için.

Ey yoldaş, vedanın tan vaktinde annenin ve kız kardeşinin gözlerinden uzak, kimsesizce sefere çıktığın o anda, Abider (Sine kentine yakın bir dağ) yalvarış dolu bakışlarını senin yoluna uğurluyordu ve sana "İbrahim, müjde! Soğuk bir kulübede korkunun yağışı altında, peşmerge olmak için bir çocuk doğuyor" demeye hasretti. Fakat sen gittin ve "İbrahim, iyi yolculuklar" cümlesinin hasreti Abider'in dudaklarında kurudu.

İyi yolculuklar yoldaş,

Yolunu uğurlasın bir gök dolusu yıldız ve mor **menekşe kaplı yer...**

Not: Kiyomers ve Nadir 2007 yılının Ramazan ayında oruçluyken idam edilen iki Kürt gencidir.

Siyasi tutuklu Ferzat Kemanger

Recayişehr cezaevi/ Kerec

2007/01/21

Ferzadtan Sema Behmeni'ye yarım kalmış bir mektup

Ferzad Kemanger'e destek için toplanan bir grup barışsevere katılmak için gelen Sema ve Hebib Behmeni'nin yolları Bender Abbas şehrine 2000 kilometre kala kesilir ve ikisi 24 Haziran 2008 tarihinde Savunma Güçleri tarafından tutuklanır, Senendec İtilahat idaresine gönderilir ve bir dönem bu şehrin cezaevinde tutuklu kalır.

Aşağıdaki mektup Sema Behmeni için yazılır ancak Ferzad'ın tek kişilik hücreye alınmasından ve dünyayla bağının kopartılmasından dolayı yarım kalır.

Seninle olmak, yürek ister ülkem (Münire Moderesi'den bir şiir)

Merhaba tutuklu olan misafirim, ülkeme hoş geldin. Vatanımı dünyanın en kusursuz haritalarında bile arama, coğrafyasının yükseklik ve genişliğini bulmayla uğraşma, sanayinin son örnekleri ve son fabrikalardan geçtiğinde, sanayiden yoksun, açlık ve fakirlikle taşmış bir diyar karşında belirecek. Kendi kızıl tarihi gibi kızıl bir ufuk çizgisi olan bir diyar, buğday tarlaları renginde sarı bir güneş ve yerleşik halkın hayatı ve asaletinin göstergesi olan yeşil palamut ağaçları sana kucak açmış olacaktır.

Kendiniz gibi bir halkla karşılaşacaksın, sadakat ve doğrulukla dolu, halen atalarımızın mirası olan samimiyet ve tek renkliliği hatıra olarak koruyan bir halk. Eşitsizlik, yıkım, ayrımcılık, zulüm ve diktatörlüğün yıllardır diz çöktüremediği bir halk.

Öyle bir ülke ki halkının acılarını haykıran olursa, haykırışı susturulur. Öyle gençleri var ki güneşin soyundan, halkının acılarını ve amaçlarını dünyaya duyurmak için her şeyi yapıyorlar.

Bazen kaplumbağayı havalandırıyorlar, bazen atları sarhoş ediyorlar, bazen güçleri bir tek yeten web sitesi ile halkının bin yıllık acılarını haykırıyorlar, zulme ve eşitsizliğe karşı tepkilerini gösteriyorlar. Bazen de halkının yanmış, kül olmuş geçmişini bir müzik ve şarkının kalbinde, dağdan dağa, ülkeden ülkeye akıtıyorlar.

Canım Sema, mademki kameranı almışlar, gözlerinle bak ve kaleminin mızrağıyla yaz, yaz bu ülkenin yıllardır yaralı olduğunu, şiddet ve baskıdan ötürü bir yara.

Bu yaranın merhem ve doktor istediğini yaz, bu ülkenin dile getirmediklerini bağırarak için bizim gibi bir ses, halkın derdini ve yüreğini dinleyen kulaklar istediğini yaz. Yaz bu güllerin ülkesinde mermiler hükümandır, yaz burada hançer her gün kanı mahkemeye taşıyor.

Yaz bu yollarda herkes güneşin pususuna yatmış, bilgi ve dostluğun pususunda göz, kalem ve kamerayı çalmakta. Yaz halen burada mayınlar çocukların ayaklarına gülüyor. Şimdi sen ülkem Kürdistan'ı gördün, neden gözaltına alındım diye yakınma, bu cezaevi yıllardır iltihaplı bir ur gibi yüreğimize ağırlık yapıyor, seni güzel bir şekilde ağırlamamı engellediklerinden dolayı yakınma, bu davetsiz misafirler misafirperverlik geleneğimizi de bizden yağmalayıp, yok etmek istiyor.

Sesimizin ağır oluşuna yakınma, yıllardır benim ülkemde “Xecê ve Sıyabend”, “Şirin ve Ferhat” takip altındalar, yıllardır aşk ve barış hukuki gözetime takılıyor. Yıllardır şarkılarımız, damadın yolunu gözleyen taze gelinlerin sabırsızlığı, çocuğunun düğününü bekleyen annelerin huzursuzluğudur.

Şarkılarımız “Sıyabentsiz Xecêlerin” destanıdır. Mem'in peşinde hapisten hapise, şehirden şehire avare dolaşan Zin'in öyküsüdür. Yıllardır ülkemizin Ferhat'ı karanlık duvarlara güneş ve menekşenin resmini nakşediyor, yıllardır Şirin avare olmuş, Ferhat'ın peşinde bir abdal gibi dolaşıyor.

Eğer Hure ve Teyran yakıcıysa şikayet etme, çünkü çocuğunu bekleyen Yakup'un gözyaşlarıyla taşmış ve kardeşlerini bekleyen kız kardeşlerin öyküsüdür, tüm bunlara rağmen bir dağ gibi dimdik denizin ortasında durmuşuz.

Sayın Ejeyi, Bırakın Kalbim Çarpsın!

Aylardır cezaevindeyim, irademi, aşkımı ve insanlığımı yerle bir etmesi beklenen bir cezaevi. Beni “Uysal bir köle” gibi

şakinleştirmesi ve ehlileştirmesi gereken bir cezaevi. Aylardır duvarları tarih boyunda yüksek bir cezaevinin tutuklusuyum.

Ben ve sevdiğim halkım arasına mesafe koyması beklenen duvarlar. Ben ve ülkenin çocukları arasında sonsuzluğa kadar uzanacak bir mesafe. Ancak ben her gün koğuşumun küçük yarığından uzaklara gidiyordum, kendimi onların arasında hissediyordum ve onlar da acılarını tutuklu olan bende görüyorlardı, böylece cezaevi geçmişten daha derin bir bağ yarattı aramızda. Zindan karanlığının bende güneşi ve ışığı anlamsızlaştırması beklenmişti. Fakat ben cezaevinde menekşelerin yeşermesini karanlık ve sessizlikte izlemeye koyuldum.

Cezaevinin, zamanın anlam ve önemini zihnimde unutturması gerekirdi. Fakat ben anlarla cezaevinin dışında yaşamışım ve yeni bir yolun seçimi için kendimi yeniden yaratmışım.

Ve ben de kendimden önceki tutuklular gibi hakaret, küçük düşürme ve baskıları zerresine kadar, tüm benliğimle sineye çektim, zindan karanlığını seheri görme şevkiyle yüreğinde canlı tutan acı çekmiş neslin belki de son ferdi olurum diye. Beni bir gün ‘kâfir’ ilan ettiler, tanrılarıyla savaştığımı sanıyorlardı. Adaletlerinin iplerini ördüler, bir sabah vakti hayatıma son vermek için. O günden beri hükmün infaz edilmesini isteksiz beklemekteyim. Fakat hayatımı almak istedikleri bugünde, “Kuşağımdaki insanlara olan aşkımla” bedenimin organlarını, ölümümün onlara hayat verebileceği hastalara armağan etmek istiyorum, kalbimi içindeki tüm ‘Aşk ve güç’ ile bir çocuğa bağışlama kararını aldım. O çocuğun nerede olduğu fark etmez, Sebelan eteklerinde ya da Karun sahilinde, Kevir’in (çol) kuytusunda veya güneşin doğuşunu Zagros’tan izleyen bir çocuk... Bir tek, isyankâr ve dur durak bilmeyen kalbim çocukluk hayallerini yıldızlar ve ay ile paylaşan benden daha isyankâr bir çocuğun göğsünde çarpsın. Büyüdüğünde çocukluğunun hayallerine ihanet etmemesi için onları tanık

bilsin. Kalbim, geceleri başını yastığa aç koyan çocuklar için üzülen birinin göğsünde çarpsın, “Bu yaşamda en küçük hayalim bile gerçekleşmiyor” diye yazıp kendini asan on altı yaşındaki şehrimin öğrencisi “Hamit”in anısını kalbimde koruyan biri.

Bırakın kalbim birinin kalbinde çarpsın, hangi dilde konuştuğu fark etmez ya da teninin rengi önemli değil, bir tek babasının çatlamış elleri yüreğimde yeni bir başkaldırının ateşini yakan bir işçinin çocuğu olsun.

Yüreğim, çok uzak olmayan bir gelecekte küçük bir köyde öğretmen olacak bir çocuğun göğsünde çarpsın ve her gün sabah vakti çocuklar onu güzel gülümsemeleriyle karşılasın. Onu tüm mutlulukları ve oyunların ortağı yapsınlar, belki o zaman çocuklar fakirliğin ve açlığın tadını bilmezler ve dünyalarında “zindan, işkence, zulüm, eşitsizlik” kelimelerinin hiçbir anlamı olmaz.

Bırakın kalbim bu geniş dünyanızın bir köşesinde çarpsın, fakat ona dikkat edin, o ülkeme ve halkıma dair birçok söylenmeyen sözü olan bir insanın yüreği, tüm tarihi acı, keder ve zorluk olan bir halk.

Bırakın kalbim bir çocuğun göğsünde çarpsın ki bir sabah vakti anadilimde bir çığlık atayım;

“Mın demewê bîbime bayiye, xoşewisti mirov berim bo gîşt soçî em dinyaye”

(bir meltem olmak istiyorum, bu geniş dünyanın her yerine “insanlığa olan aşk mesajını” götürmek istiyorum.)

Ferzat Kemanger

Enfeksiyonlu hastalarının bölümü, Recayişehr Cezaevi, Kerec
2008.12.27 (1387.10.08)

Ben öğretmen kalacağım ve sen bir gardiyan

Tanrıların tanrısı Zeus İtaatsiz Proumetheus'un bağlanmasını emretti ve böyle başladı hikâyemiz.

Sen her gün güneş soyundan çocukların gardiyanı olmak için Zeus gardiyanlarının varisi oldun. Benim ve senin için zindan iki ayrı anlam buldu, iki kişi duvarın iki tarafında, aralarında demir bir kapı ve küçük bir mazgal, sen hücrenin dışında bense içinde. Şimdi en iyisi birbirimizi daha iyi tanıyalım.

Ben öğretmenim... Yok, yok...

Ben Samet Behrengi'nin öğrencisiyim, hareket etmeyi herkese öğretmek için Olduz, Kargalar ve Küçük Siyah Balığı yazan o adam. Sen onu tanıyor musun? Tanımadığını biliyorum.

Ben Xanali'nin öğrencisiyim, bize kara tahtaya güneşi nasıl çizeceğimizi ve ışıyla yarasaları kaçırtacağımızı öğreten o öğretmen.

Sen onun kim olduğunu biliyor musun?

Ben Behmen İzeti'nin iş arkadaşıyım, hep yağmur kokan o adam. Halen de Kirmanşah ve civar köyleri, sonbaharın ilk yağmurları yağınca onu hatırlıyorlar. Sen onun kim olduğunu biliyor musun? Bilmediğini biliyorum. (İran İslami devrimin başlangıcında idam edilen bir öğretmendir, infaz memurları onu almaya geldiklerinde, korkup korkmadığını soruyorlar, “Eğer ölüm mert ise hani yanıma gelsin onu sıkı sıkıya kucaklayayım” demiş)

Ben öğretmenim, öğrencilerimden gülmeyi ve sormayı miras aldım.

Şimdi beni tanıdığına göre, sen kendinden bahset. İş arkadaşların kimlerdi, içindeki kin ve nefreti kimden miras aldın, kelepçe ve ayak bağların kimden arta kalmış? Dehak'ın kara kuyularından mı?

Kendinden bahset, sen kimsin? Sakın beni kelepçe, zincir ve kırbaç, 209'No'lunun sağlam duvarlarıyla, zindanın elektronik gözleriyle ve sağlam kapılarıyla korkutma, artık bende hiçbir korku yaratmıyorlar, kızma, bağırma, başımı dik tutuyorum diye

kalbimi yumruklama, **senin yumruk hikâyen ve başı örtülü o kadın SERZEN hala aklımda.**

Şarkı söylediğimden dolayı bana vurma, ben Kürdüm, atalarım aşklarını, acılarını, mücadelelerini ve varlıklarını şarkı ve türküleriyle bana hatıra bırakmışlar. Benim şarkı söylemem gerekir ve senin de duyman. Sen şarkılarıma kulak vermelisin, biliyorum sana eziyet veriyor.

Yürürken ayak seslerim duyulduğu için beni dövme, annem bana adımlarımla toprakla konuşmayı öğretti, bu benimle yer arasındaki bir anlaşmadır ve öyle anlaşmışız ki yeri güzellik ve gülüş ile donatacağım. Bırak yer benim hala yaşadığımı ve umutlu olduğumu bilsin.

Benden kâğıt ve kalemi esirgeme, ülkemin çocukları için ninniler okumak istiyorum, umut dolu, Samet ve yaşam hikâyesiyle dolu. Xanali'yi ve hayallerini, İzet'i ve öğrencilerini yazmak istiyorum, halkımla konuşmak istiyorum, hücremin içinden, buradan, ne demek istediğimi anlıyor musun? Biliyorum sana aydınlıktan, güzellikten, düşünmekten ve düşünceden nefret etmeyi öğretmişler.

Fakat korkma gel koğuşumun içine, yırtık ve küçük soframın misafiri ol, gel bak ben nasıl her gece tüm öğrencilerimi odamda ağırılıyorum, onlara nasıl öykü anlatıyorum, ama senin görme iznin yok ki. Senin duyma iznin yok, senin âşık olman lazım, insan olman lazım. Benim ne dediğimi anlaman için kapının bu tarafında olmalısın.

Aramızdaki farkın ne olduğunu anlaman için bana bak, ben her gün koğuşumun duvarlarına yârimin ellerini ve güzel gözlerini çiziyorum. Parmaklarını ellerime alıyorum, yaşamın sıcaklığını ellerinde, bekleyiş ve isteği gözlerinden okuyorum, ama sen her gün elindeki cop ile duvara nakşedilmiş parmakları kırıyorsun, bekleyen gözlerini oyuyorsun, duvarları karartıyorsun.

Senin dünyan hep karanlık ve zindan olacak. “Aydınlığın bilinci” seni rahatsız edecek. Ben aylardır yıldız dolu bir gökyüzü görme beklentisindeyim.

Karanlıkta göğün bu yanından öte yanına kanat açıp karanlığın göğsünü ışıkla delecek asi yıldızları beklemekteyim. Fakat sen yıllardır karanlıkta yaşıyorsun, senin gecen yıldızsızdır, yıldızsız gökyüzünün ne demek olduğunu biliyor musun? Hep gece olan gök ne demektir?

Bu defa 209’No’luya döndüğümde koğuşumun içine gel, senin için hayallerim var. Tamamen ateş ve cehennem korkusundan oluşan duaların gibi değil, benim hayallerim aşk, gülümseyiş ve umutla doludur. Benim yanıma gel ki İzettin’in darağacındaki son gülümseyişinin sırrını sana anlatayım. Biliyorum yine 209’No’lunun tutuklusu olacağım, senin kin dolu varlığıyla bana bağırmana rağmen, benim yüreğim yine senin için ve etrafında yaratılan yoksul dünya için acıyacak. Ben dönüyorum, bir öğretmen olarak ve ülkemın çocuklarının gülümsemelerini hala dudaklarımda taşıyorum.

İdama Mahkûm Öğretmen, Ferzat Kemanger

Enfeksiyon hastaları bölümü, Recayişehr, Kerec

2009.01.16 (1387.10.27)

“çektığımız acılar”

İlk perde: Avrupa ülkeleri ara sıra bazı çalkalanma ve geniş gösterilere sahne oluyor, bunlar bizim için yoğunlaşma ve tecrübe kazanma yeri olabilir. Fransa’da ortaya çıkan ayaklanmalardaki gibi, halkın oyu ile iş başına gelen devlete bağlı güçlerin(polis) Paris’in varoşlarında yaşayan göçmen bir gence uyguladığı şiddet, işçi sendikaları ve genel toplumun öfkelerini boşaltmaları için iyi bir zemin oluşturdu ki onlar toplumsal ve siyasi ideallerinin devletin alt kurumlarınca nasıl ihlal edildiğine tanık oldular. İtiraz ve **ayaklanmalar tüm ülkeye**

yayıldı ve uzun süre sürdü. Yine Yunanistan'da polis güçlerince bir gencin katledilmesi öyle geniş bir halk tepkisiyle karşılaştı ki devleti yıkılmanın eşiğine getirdi ve fiilen Yunanistan'ı felç etti. Her iki olayın ortak noktası devletin denetiminde olan bir gücün toplumdan bir kişiye uyguladığı kanundışı yaklaşımıdır. Anayasa, devlet dışı kurumlar ve vatandaşlık haklarından öylesine yüksek bir düzeyde standartlara sahip bir toplum ki varolan kural ve kanunlarda en küçük eğriliği kabul etmiyor ve tüm toplumu bir bütün olarak hukukun çiğnenmesi karşısında topyekün seferber ediyor ve sanığın tembih edilmesi ve halkın isteğinin yerine getirilmesi kadar toplum için itiraz hakkını muhafaza ediyor.

İkinci perde: İran'da: anayasanın 22. Maddesi: her kişinin haysiyet, can, mal, hukuk, yerleşim yeri ve mesleği dokunulmazdır, tersi bir kanunun izin verdiği hallerde olabilir.

İslami öğretilerde de kelimeyi şahadet getiren kişinin canı, malı, namusu ve haysiyetinin korunması toplum ve hükümetin görevidir ve onun ihlali de kısas ile mahkûm olur.

Üçüncü perde: İran İslami Cumhuriyetinin İstihbarat Bakanlığı, 1377 kışının (1999) reform döneminde bir bildiride o bakanlığa bağlı bazı güçlerinin toplumda var olan koşullara karşı şiddeti içermeyen bir şekilde itiraz eden birkaç kişiyi öldürdüklerini duyuruyordu. İntihar adı altında, kalp krizi, ev hırsızları tarafından öldürmeler, spor halindeyken kalp krizi, zorbaların zoru ile katledilmeler şeklinde izah edilenler. Mantıksız şiddet, kör ve cahilce taassup, kanunun hüküm ettiği bir toplumda yaşadıklarını sanan, tek tek vatandaşların yeterince hükümet kurumlarının muhafazasında olduğunu belirten anayasaya bel bağlayan ve inanan vatandaşlara gösterilen sert yaklaşım.

Devletin değişik organları tarafından uygulanan son olayların takip altına alınması, kendi başlarına ve hukuk dışı olan güçlerin pılını pırtını topladığını ve toplumun onlardan arındığını müjdeliyordu. Dönemin cumhurbaşkanı devletin iltihaplı bir uru

kendi içinde yok etmesiyle, başına buyrukluğun yolunu kapattığını ilan ediyordu.

Dördüncü perde: Ahmedi Nejad'ın basın açıklaması, 2009'un kışı, İran'da özgürlük mutlak bir şekilde vardır.

Bu iki konuyu açıklamamın asıl hedefi toplumsal ve sivil itirazlara kısaca bir göz atmak, İran'daki seri cinayetler ve bunlara yaklaşımı hatırlatmak ve her iki cumhurbaşkanının söylediklerini birbiriyle veya Avrupalılarla karşılaştırmak değildi, asıl olarak vatandaşların kanun ve İslami öğretilerde yaşam haklarının konumunu hatırlatmak istedim. Bu kısa ön açıklama ile "İbrahim Lütfullahi'nin" ölümünün birinci yıldönümünde ölümünün nasılına ilişkin bir bilgimiz olsun. Ne var ki halen de İstihbarat Bakanlığı dosyanın sonucunu, bu kişinin ölüm ya da intihar olayını ret veya kabul etmiş değil.

Soruşturma ve yargılamayı 'adalet' eksenli devletin alt kurumu İstihbarat Bakanlığı ve Yargıtay'a bırakıyoruz, fakat bu dosyanın aydınlığa kavuşması belki bu tür ölümlere ve sorgu evindeki şiddet yaklaşımlarına son noktayı koyar. Oysa bugünlerde medya Urmiye İstihbarat Kurumu gözetim evinde Haşim Remezani'nin ölüm haberini yayınladı. **Sanki bu bağdan her yeni bir ürün geldiğinde, yenisinden daha yenisi gelir.**

Şimdi de İbrahim Lütfullahi konusunun araştırılması

Yargıtay sözcüsü Cemşidi, İbrahim Lütfullahi'nin Sine cezaevinde kuşkulu ölümü üzerine şöyle demişti: 'Sine'nin İstihbarat İdaresi ve Savcılığın verdiği rapora göre bu kişinin hücrelerine baktıklarında kendisini astığı anlaşıyor, cesedi hemen adli tıp kurumuna intikal ediyorlar.'

Lütfullahi'nin aile vekili Salih Nikbaht de dile getirdi ki: 'şimdiye kadar Sine'nin genel ve İnkılâp mahkemesi dosyayı inceleme bahanesiyle ya da bizim dediklerimizi yazıp yazmadığımızı görmek isteme bahanesiyle, soruşturmayı engelliyor.'

Eğer biz bu intihar tezini zorla kabul etmek zorunda kalsak ya da çıkarlarımız gereği kabul etsek, hızla şu sorularla karşılaşırız:

1- Acaba sanık durumundaki üniversiteli soruşturma sürecindeki bu kısa dönemde o kadar kendi gerçeğini buldu ve eskinin tüm uzak yakın günahlarını hatırladı ki daha fazla günahın ağır yükünü taşımamak için utancından dünyadan gönüllü bir şekilde taburcu olmayı mı tercih etti?

2- Acaba sorgu işkenceleri o kadar ağırdı ki ölümü sorgulanmaya tercih etti?

3- Bir üniversitelide bu kadar gizli ve farklı nasıl bir bilgi vardı ki bunların açığa çıkmaması için kendini öldürdü?

4- İp ile intihar eden kişinin boynunda esasta ipin izi kalır, neden bu kişinin cenazesi apar topar ve anormal bir biçimde ailesine verilmeden ve cenaze töreni yapılmadan, gece yarısı ve güvenlik güçlerinin kontrolü altında çimento yığınlarının altına gömüldü, böylesine bir acele ve gizlilik, doğal mıdır?

5- Acaba yine başın sert bir cisim ile (sert bir cismin baş ile değil) teması mı söz konusudur? Bu da insana eskiden beri söylenen tavuk mu yumurtadan çıktı söylemini hatırlatıyor.

Gelin olaya biraz daha dikkatlice bakalım ve siz “olayın gelişimi” üzerine bir yargıya varın.

Eldeki raporlar Kırmanşah ve Sine sorgu evlerinde dört aydan fazla bir süredir bu kişi üzerinde son derece şiddetli baskıların uygulandığını gösteriyor.

1-Sine’nin sorgu odaları yaklaşık iki buçuk yıl önce yeniden onarılmış ve orada temelli bir tamirat yapılmış, küçük pencereleri yerden 3 metre yüksekliktedir ona ulaşmak imkânsızdır.

2-Giriş anında kişinin kemer, saat, gözlük gibi kendine zarar verebileceği tüm bireysel eşyaları alınmakta. Bir atlet ve don ile hücreye gönderilmektedir.

3-Hücrede iki veya üç eski askeri battaniye mevcut. Kumaş kenarları kesilmiş ve eğer biri bu battaniyeyi yırtıp ondan bir ip

yapmak istese bile bu imkânsızdır çünkü battaniyeler çok yıpranmış.

4-Hücrenin banyosunda plastik borular ki sorumluların dediğine göre Lütfullahi onunla intihar etmiş, bu hortumlar ıslak bir elbiseyi ya da iki kiloluk bir cismi bile kaldırma gücüne sahip değil.

5-Ben iki ay Sine'nin sorgu evinde kaldım, bir kez bile sorgum yapılmadı, fakat defalarca sorgu sorumlusu ve nöbetçilerin dayacağına maruz kaldım, hatta bayıldım. Sanığın can güvenliğini sağlamak ile görevli Gardiyanlar! Şimdi sorgulanan bir sanığın başına neler gelebileceğini siz düşünün.

6- Yargı organının görüş alanı ve denetimi dışındaki Sine, Kırmanşah vb. gibi Tahran'dan uzak şehirlerin sorgu evlerinde, bazı özel kanun ve kurallar uygulanıyor ve Tahran sorgu evleri gibi medya ve insan hakları kurumlarının teleskopu altında değiller. Bu denetimsizlik ise bazılarına her türlü bireysel zevk ve kuraldışılık için imkân yaratıyor.

7- Maalesef Kürt yerleşim yerlerindeki savcı ve memurlar, bilinçli veya farkında olmadan bazı şehirlerin savcıları arasından özel olarak seçiliyor (daha sonraki konuda geniş bir şekilde açacağım), bunlar intikam peşinde ve kendilerini ispatlamak, ötekini yok saymak istiyorlar. Kişiliklerinin bastırılmış ve inkâr edilmiş bazı kompleksleri yüzünden, şiddeti en üst seviyede iş programlarının içine yerleştirmişler.

8-Eğer Sine sorgu evinde binde bir intihar etme imkânı olsaydı, kuşkusuz ben işkencecileri rüşva etmek için bunu yapacaktım. Yine yargı sizde, İbrahim intihar etti mi, etmedi mi?

Maalesef İbrahim Lütfullahi'nin mağduriyeti sadece üniversite masraflarını karşılamak için işçilik yaptığı dönemde oluşan çatlamış ellerinde ve defin ediliş şeklinde değildi. Ayrıca yurt içindeki ve yurt dışındaki insan hakları kuruluşlarının, üniversite kurumları ve avukatının bu olayı araştırma ve takip etmelerindeki yetersizlik bu mağduriyeti iki kat artırmıştır.

Bundan dolayı İbrahim Lütfullahi siyasi tutsakların, işkence, şiddet kurbanlarının sembolüdür, unutulmamalıdır.

Yıllarca kenarda kalan alanlara ve sınır bölgelerine olan ilgisizlik, güvenlik adı altında etnik konuları ele alı   bir yandan bazı siyasal, sosyal, ekonomik ve kültürel e  sitsizliklere neden olmuş, bir yandan de gözaltında ve toplumda kuraldışı ve şiddet içeren uygulamalara kapı aralamıştır. Her defasında hayali bölücülük tezinden yararlanarak her türlü sivil itaatsizlik, toplumsal sorunların dile getirilmesi ve sivil **eylemlerin gerçekleşmesi** engellenmiştir. Bugün de inandırıcılığını yitirmiş bölücülük tezleri kimilerinin en ağır ceza hükümlerini uygulamaları için bir araca dönüşmüş. Şiddet ve idamın hiçbir zaman hiçbir başlangıç için bir son olmadığı ve olamayacağından bihaberler.

Kanunun denetimi ve sivil örgütlerin takibi sonucu merhum Lütfullahi dosyasının açığa kavuşmasıyla, kanundışı ve kendine g  reliklerin sonu olması umuduyla. Elbette biliyorum ki eğer kulak senin kulağıın, ve inleme benim inlemem ise, haykırışlar hiçbir yere varamayacaktır.

FerzadKemanger

Seni yazmak yasak

Seni kız olduğun için ilk defa bizim çocukluk oyunlarımızdan ayırdıkları o zamanı halen hatırlıyorum. Sen gözü yaşlı mecburen oyunu terk ettin, o günden sonra benim y  reğıme iki kişilik sınıfımızın   ğretmen hanımını yeniden doyasıya görme özlemi    kt  .

Nazlım;

Sınıfının akıllı bir karış havadaki   ğrencisi, şimdi   ocukluğındaki gibi toplumu savunma projelerinin hayaliyle herkesin önünde

ellerini tutma hevesinde ve yasaklanmış aşk ve tebessüm kelimelerini söylemeyi koymuş aklına. Senin çocukluk arkadaşın, sanki yıllar geçmemiş, kadın ve erkeği birbirinden koparmak için onlarca program yürürlüğe sokulmamış gibi. O, yazılı ve sözlü uyarıların yapıldığı, kelepçe, yargı ve siyah çarşafıların döneminde, eşitlik havasını koymuş aklına, sanki senin hem cinslerinin evreni işgal ettiği Venüs, Jüpiter ve Ay'ı kucakladığı çağı bilmiyormuş gibi.

Senin ülkende ayakkabı topuğunun şekli, pantolon paçasının ölçüsü ve senin elbisenin rengi toplumun güvenliği tehlikeye düşmesin diye yeşil elbiseli adamlar tarafından belirleniyor.

Sakin oyun arkadaşın, sanki hiç büyümemiş, burada zindan duvarları ardında, şehrimizin sıcak yazlarında boş kalan sokaklarını özlüyor, herkesin uykuda olduğu, sokağın ise sessizliğe gömüldüğü anda bir imkânını bulup onu misafir edesin ve karpuz tabağını onunla paylaşsın diye.

Nazlım;

Oyun arkadaşının kafası bugünlerde havaileşmiş, senin yeni, menkul ve gayrimenkul miras hakkına kavuştuğunu bilmiyor gibi? Sanki hala kaç kadının recm(taşılayarak öldürme) hükmünü beklediğine inanmak istemiyor. İnanç, düşünce, hak, özgürlük, haysiyet, insanlık ve ülkenin satıldığı bir dünyada, kadının hala kendi bedenine sahip olmadığına inanmak istemiyor gibi.

Sahi bunca eşitsizlik ve ayrışma nereden başladı?

Hava'nın "asice aşererek" Allah'ının fermanına sırt çevirdiği ve yeryüzünü acı çekmek için seçtiği zaman mı?

Veya genç bir kızın saçlarını rüzgârın ellerine verdiği, bu hercai rüzgârın ise heves(güdü) ile kızın örgülerine dokunduğu, kızın saçlarının perişanlık sırnı ise dağdan dağa, ağaç ve dağın kulaklarına fısıldadığı ve bu "büyük musibet"nin kabilenin sinirlenmesine neden olduğu zaman mı?

Yoksa, çeşmenin güzel bir kızın endamını sularında gördüğü ve büyük günahı habersizce kıza aşık olduğu ve nehirin

kulaklarına okuduğu bir şarkıda onu anlattığı, nehir ise çeşmenin aşk hadisinden sarhoş olmuş, hikayeyi denize anlattığı ve bu gizli görüşler “erkeğin tarihi gururu” ile çarpıp, kızı evde kalmaya mahkum ettiği zaman mı?

Ya da 9 yaşındaki meleklerimizle tokalaşmanın inançlarımızın sütunlarını yıktığı, rivayet ve geleneklerin senin ikinci cins olman için gerekçe olduğu zaman mı?

Ya da “güzel parfüm kokunun” çocukluk arkadaşını hatıraların sessiz sokaklarına çektiği, çocukluk Sara’sının peşinden ilk bakışların ve son yaşlarında aşka dair bir iz bulduğu ve “doğanın yazılmamış kanununa” çarpıp, birbirimize namahrem olduğumuz an mı? Bilmiyorum, bilmiyorum nereden başladı?

Hala sevda yüklü hayallerimde günde bin kez ilk gecemizin şafağında sana söylemem gereken yarım kalan cümleler dudaklarımda, o zaman sen her zamanki masumane bakışlarınla bana bakacaksın ve ben sana ‘Küçükhanım ortak yaşamımız kutlu olsun’ derdim. (dostum Kak Bijen Marabi’nin bir şiiri)

Ama maalesef son bir kez birbirimizi görmemize, zindan parmaklıkları ardından gözlerindeki yaşam aşkını okumama, izin vermediler. Oysa ki sen onların ağır bakışları altında halen oyun arkadaşına bağlılık ve sevgi işareti olarak küçük bebeğini (oyuncak) ellerinde sıkıyor ve aşkını inkar etmiyorsun.

Fakat bugün binlerce yıl kadın olmanın eşitsizlik ve baskısına, tahammüllerine hürmet gereği, binlerce yarım kalmış rüya ve hayalin teşekkürü için bir imza ile kadınlar için eşitlik kampanyasına katılıyorum, “Bir imza kadın olduğunuz ve kadın kalışınızı kutlamak için”

Sara’nın oyun arkadaşı

FerzadKemanger

Kerec, RecayiŞehr enfeksiyonlu hastalar bölümü

“Ufuk aydınlıktır”

Dağ ilk taş ile başlar,
İnsan ilk acı ile

Recayi şehir cezaevi, 5.bölüm, telefon odası/ 14. Salon

Muhaberat (telefon bölümü) duvarının yanında durmuştum, birden bakışlarım etrafımda oturanların yüzüne takıldı, hepsi sigara içiyor, dalmışlar, halsizlik, kırılmışlık ve baygınlık yüzlerinden akıyor, bazen de birbirlerine küfür ediyordı. Yüzlerinde derin yaraların izi vardı, bakışlarındaysa hiçbir umut belirtisi görünmüyordu. Bu koğuştaki adamların çoğu kısas hükmünün icra edilmesini bekliyorlar, ya da verem, AIDS ve Hepatit virüsü kapmışlar. Bu adamlar böylece ölümü bekliyorlardı, gayri ihtiyari bazı yaşam hatıralarım film şeridi gibi gözlerimin önünden geçti, çoğunlukla ölümle biten sahneler, bu tutsaklar ve benim ölümlerine şahit olduğum kişilerin ortak noktaları “her ikisinin de toplumun eşitsizliğinin kurbanları oluşudur”.

İlk seans, Kamyaran-Kırmanşah arasındaki nohut tarlası

Bir çocuğun ölümü, Allah’ı kabul edilmez yapabilir.
(Dostoyevski)

Göz alabildiğince sarı nohut tarlaları uzanıyordu, yorgun ellerimizi bekliyordu, otuz kırk çocuk ve genç, her biri bir işçi maaşının üçte birini alıyorlar. Yapabildikleri kadar bizi çalıştırıyorlardı. Toz ve toprak, sarı nohut fidelerinin tuzlu tadıyla birlikte damağımızda acı ama tanıdık bir tat bırakıyor, yazın yakıcı güneşi, bel ağrıları, el nasırları, gözün yanışı, tarladaki işçi başının bağırırları altında, ellerimizin hızını artırıyorduk, ama ne işin sonu geliyordu, ne de nohut fidelerinin. Güneş yorgunluğumuzdan utanırcasına batmaya niyet etti, el emeğimizi aldığımızda, bir çocuk yorgunluk ve takatsizlikten

bizi şehre getiren bir kamyonndan düşüp şaşkın gözlerimizin önünde can verdi.

İkinci seans; Dırevyan köyü, Kamyaran-Revanser caddesi, 2006 (1385) baharı

Güneş son bakışlarıyla yeri süpürüyordu, dağlar, baharı ve bir çalışma gününün yorgunluğuyla eve geri gelenleri ve güneşin güzel batışını izlemek için bellerini doğrultmuşlardı.

Kayısı ağaçları altında bir genç tur atarken kendi kendine konuşuyor, son salatalık ve şemame tohumlarını ekmişti, annesi ona söz vermişti onlar bu yıl köyün en güzel şemameleri olacaktı. Şimdi işsiz babası yarınların ve bir bilgisayar satın almanın hasretiyle düşüncelere dalmıştı.

Bir ateş yaktı, sanki kararını vermişti. Gece oldu, anne oğlunun geç kalışından ve garip vedalaşmasından endişelenerek küçük tarlanın yolunu tuttu. Akşamın ağır sessizliğinde, oğlunun yaktığı son ateşin kıvılcımları ve titreyen yaprakların hışırtısıyla yavaş yavaş sallanan asılı cesede bakıyordu. Ve o yaşamına son vermişti.

Üçüncü seans; Sıne İtilaat sorguevi, 2006 baharı, son koridor

Ben ağaçların soyundanım

Kalan havayı solumak, beni melülleştiriyor

Ölen kuş bana uçmayı unutmamamı tembihlemişti (Furuğ)

Tutuklu bir kızın (Hana ya da Ronak) okuduğu şarkıyı, can kulağıyla dinliyorduk, şöyle söylüyordu;

Ey gökyüzünün güzel mehtabı

Neden ara sıra kendini bana gösteriyorsun

Bazen koğuşumun içine gir

Ve karanlık koğuşumu gün gibi aydınlat...

Şarkısı bitince, Nadir'in duvarımı yumruklaması beni kapıdaki demir mazgala doğru çekti. (Nadir idama mahkûm bir tutuklu,

yan koğuşta kalıyor, kaç gün evvel birbirimizle arkadaş olduk, o benim dövüldüğümünden ve hastalığımından haberdardı)

-Selam Ferzad kardeş, iyileşmedin mi?

-Hayır, ağrım var, durumum çok kötü

-Güçlü ol öğretmen bey, dışarıya çıkacaktın, sesimizi tüm dünyaya duyuracaktın, böyle mi çıkmak istiyorsun? (gülüyordu)

-Nadir can, ağrım var, yüzüme ve kafama vurdular.

-Biliyorum mamoste (öğretmen), fakat benim ve senin acın bir halkın acısıdır, aslında hem acıdır hem derman, o zaman tüm vücudunla kabullen ve bırak gelecek nesillerin acılarını da biz çekelim.

Ramazan ayının bir seher vakti, Nadirin kaldığı koğuşun kapısının açılmasıyla kendime geldim, Nadiri götürdüler ve bir daha geri dönmedi. Ne kadar kapıya vurduysam da “Nadir, Nadir can, bir şarkı söyle, bir söz söyle, gül” fakat halkının çocuklarının dertlerinden bir bohçayı omzuna almış bir halde Nadir idam edildi.

Dördüncü seans; Recayi Şehir cezaevi, 5.bölüm

Salonun ağır ve dumanla dolmuş havasından, gece yarısı orayı mecburen terk ettik, bölümün 450’lik sayımından bir kişi eksikti ve ne pahasına olursa olsun bulunmalıydı, ya ölü ya diri fark etmezdi. Odadan odaya her yeri aradılar ve sonunda küçük bir depoda genci buldular, kendini asmıştı. Askerler çok doğal bir şeymiş gibi fatihane bir gülümsemeyle ki kayıplarını bulmanın sevinciydi, cenazeyi götürdüler, tutsaklar da kendi odalarına geri döndüler. Sanki hiçbir şey olmamış gibi, sanki bir insan intihar etmemiş gibi. Burada ölüm ağır gölgesini herkese dayatan, defalarca varlığı his edilen bir olgu gibidir. Gerçi burada ölüm en sıradan kavram, doğal bir kavram olmuş, ölümden korku ve nefret diye bir şey yok, hiç bu kadar ölümlle içli dışlı olmamıştım, o zaman son seansa da ihtiyaç yok.

Hatıralar bir bir gözlerimde canlanırken bölümün seyyar satıcısının yukarı salondan bizim salona kadar yankılanan sesi, beni kendime getirdi, “tencere, Şirazi pantolon, haşhaş, cam, uyuşturucu, yorgan, esrar, tava, iyi su ve bz.” Önümüzden geçti, telefon bekleyenler peşinden gitti, benim telefon sıramdı, ahizeyi kaldırdım,

-Alo, merhaba Keyvan can

-Merhaba, Ferzad, durumun nasıl?

-İyi, Keyvan can dışarıdan ne haber?

-Kürdistan bölgesinden iki kişi idama mahkûm edildi. Birisine el ve ayağının kesilmesi cezası verildi, birisi de sürgün cezası almış, Urmiye’nin ittilat sorgu evinde de şüpheli bir ölüm vakası yaşandı.

- Ne haberlerdi, senin haberlerin de her zaman ölüm kokuyor.

-Canım Ferzad’ım, ben ne yapayım, ülkenin büyükleri bugünlerde sadece ölüm fermanı yağıdırıyorlar...

Doğrusu, Süleymaniye’den bir kadın sana bir mesaj bırakmış, Kürtçedir, anlamını bilmiyorum. Diyor ki “Xem mexo, aso rone” (dertlenme, ufuk aydınlıktır)

Dağların halen güneşe gebe olmasına sevinerek telefonun avizesini bıraktım ve mırıldanarak “Yani halen ufuk aydınlıktır” bundan daha güzel haber olabilir mi ki dedim...

İdama mahkûm öğretmen, Ferzad Kemanger

Kerec, RecayiŞehr cezaevi enfeksiyonlu hastaları bölümü

(3 Esfend 1387) 23 Şubat 2009

Yanmış nesil

Fırtına pas tutmuş baltasını yere bıraksın

Bir nergis yeşermek istiyor

Silahlar sussun

Bir çocuk uyumak istiyor (Kürt Şair Latif Helmet'in şiiri)

Değerli hanımefendi,

Selam

‘Baba ab dad’ (baba su verdi) mektubunu sevdiğini ve ruh haline yakın olduğunu söyledin. Gerçeği bilmek istersen o mektubu tüm varlığımla kendi öğrencilerim ve kendi çocukluğum için yazdım ve orada hayal ve isteklerimi kâğıda döktüm.

Çocukluğumuz(bizim kuşaktakilerin) tüm yaşamımıza derin izler bırakmış. Ben çocukluğuma dair hiçbir şiir hatırlamıyorum. Bize hiç şiir öğretmiyorlardı. Hayatımın otuzlu yıllarına girdiğimde topu babamdan ödül olarak almam gerektiğini ve annemin bana Etel Meteli söylemesi için de ayaklarımı uzatmam gerektiğini yeni öğreniyordum. Öğretmenlerimiz bize güneş ve gökyüzü için şarkı söylememizi öğretmeliydi. Ağaçlarla boy atmalıydık, nehirle akmalıydık, kelebeklerle semayı aşmamız gerekirdi, gerekirdi ve gerekirdi...

Fakat müziğimiz askeri marştı, şiirimiz silah ve mevzi içindi, helikopter korkusundan gökyüzüne bakma cesaretimiz yoktu.

Ömrümün otuzlarında hiç hikâye bilmediğimi anlayacaktım, çocukların dedesi veya ninesinin yanında oturup onlardan cesur tavşan ve çirkin ördek yavrusu hikâyesini dinlemesi, onlarla yatması gerektiğini hiç bilmiyordum.

Bir çocuğun hayalleriyle yaşaması gerektiğini, onunla büyümesi gerektiğini hiç bilmiyordum. Çünkü bizim çocukluk hikâyelerimiz falan dağda ölümlerin sayısı, ya da filan dağda savaş saatine ilişkindi.

İnan çocukluğumuzu yaşamamıza izin vermediler, belki bu yüzden otuzumu geçmiş olmama rağmen halen çocukluk oyunlarını oynamak istiyorum. Belki bundandır bu kadar çocuk

oyunlarından zevk alıyorum ve umut ediyorum ki yine bir imkan olur ve ben Emu Zencir Baf ve Gorgem Be Heva(bir tür oyun) halkasında sabit oyuncu olurum.

Bizim nesilden, mutluluk, oyun ve sevinci aldılar, bundan dolayı çocukluğuma dair hiçbir şey anımsamıyorum. Şimdi sen söyle, eğer şiirlerinden haykırış, itiraz ve aşkı alsalar, geriye ne kalır? Eğer doğadan baharı, geceden yıldız ve Ay'ı çalsalar ne kalır geriye ve şimdi sen söyle eğer bir insandan çocukluğunu alsalar ondan geriye ne kalır?

....Can,

Ergenlik çağında ise bilim-kurgu romanlarını okumak yerine, falan partinin programını, silahlı savaş yöntemlerini okuma peşindeydik veya derslerimiz dinler tarihiydi.

Aşık için bir şiir yazmak yerine, ya Latin Amerika hareketlerinin tarihini okuyorduk, ya da derslerimiz Kumor ve Moritanya Müslümanların mücadelesiydi. Daha çocukluğu yaşamadan bizi büyüklerin dünyasına koydular. Aşk ve aşık olmak için fırsatımız kalmamıştı.

...Can,

Çocukluğum barut, mermi ve silah kokusuyla başladı.

Güzel köyümüz onca çeşmesiyle şimdi dağların ortasında mahsur kalmış bir viraneden başka bir şey değil. Bal peteklerine benziyordu, birçok yolu ve geçidi vardı. Benim bu köye ilişkin hatıralarım şöyle başlıyor (ondan öncesi hiçbir şey hatırlamıyorum); bir gün dört bir yandan silahlı gençlerin köye girişine şahit oldum, ilk kez silah görüyordum, duyduğum ilk mermi sesi bende ilginç bir korku yarattı. Artık köyün etrafındaki çeşmeleri saymaya imkân yoktu. Halen de yapmak istediğim ve yarım kalan bir hayal. Bahçemizin ceviz ağacına bir salıncak bağlama imkânım yoktu, artık okulun arkasındaki ağaçtan kırmızı dut toplama zamanı da. Artık yabani çiçek toplamak için vakit kalmamıştı. İşimiz, köye getirilen ölü ve yaralıları izlemek olmuştu ya da çocuklarının ölüm haberini alıp

şehirden ve başka köylerden köyümüze gelen annelerin feryat ve figanlarını dinlemek. Ağlamak, bağlamak, kan, barut kokusu ve “yaşasın”, “kahrolsunlar” köyümüzün ve çocukluğumuzun tüm atmosferini doldurmuştu.

Bir gün yaralı bir genci caminin yanındaki dut ağacının altına bırakmışlardı, kimse etrafında yoktu, korkuyla yaklaştım, yaralı genci görmek için. O benden su istedi. Suyun ona zarar vereceğini bilmeden, koşa koşa gittim ve ona bir tas su getirdim. Bir arkadaşı bana bağırdı, elimdeki tas düştü ve ağlamaya başladım. Yüzümü İbrahim’e, ölmek üzere olan yaralı gence doğru çevirdim, dudaklarında bir gülümseme gördüm. O gün gülüşünün nedenini anlamadım, fakat o günden sonra o gencin gülümsemesi defalarca rüyamda ve uyanıkken bana uğradı ve beni bırakmıyor. Belki de o beni görünce çocukluğunu hatırlamıştı. Ben de o günden sonra binlerce kez hep hasretle ve boğazım düğümlenerek ülkemin çocuklarına, çocukluğumu ve onların geleceğini hayal etmek için baktım ve onlara gülümsedim.

....Can, o gençlerin bizim köyü terk ettikleri gün, başka bir grup geldi, başka elbise ve silahlarla. Kimse bizim okulu ve sınıfı düşünmüyordu. Herkes mevzisini daha da güçlendirme peşindeydi. Mecburen köyü terk ettik ve şehre geldik. Orada da ambulanslarla gençlerin cenazelerini sağdan- soldan şehre getiriyorlardı, bizi de zorla izlemeye götürüyorlardı. Çocukluk ve ergenliğimizden el çekmediler. Her gün akşamüzeri okulun bitmesiyle, top ve silah bombardımanı altında yanmakta olan şehrimizin dışındaki tepeyi, buğday tarlalarını izliyorduk. Şaho’nun yanan meşe ormanlarına bakıyorduk. Artık çocukluğumuz için fırsat kalmamıştı.

....., Sonra öğretmen oldum, çocukluk dünyası ve çocuklardan uzaklaşmamak için. Yaralı Şaho’yu daha yakından görmek ve onunla arkadaş olmak için Şaho eteklerindeki bir köye döndüm.

Meşe ağaçları yıllar sonra canlanmışlardı. Dağlar sakindi, fakat halen de derin yaraların izlerini hatıra olarak taşıyordu.

Orada yaşam devam ediyordu, büyük bir aşk ve heyecanla sınıfa gidiyordum. Fakat halkın fakirlik ve işsizliği, öğrencilerin yırtık ayakkabıları, rengi solmuş elbiseleri beni üzüyordu. Onların acı çekmiş yüzlerine her baktığımda binlerce kez ölüyor ve diriliyordum. Her ne kadar ülkemin çocuklarının hayallerinin ölmesine şahit olmak istemesem de, yine de öğretmen olmuştum ve biliyordum ki bu ülkede öğretmen olmak başkalarının dertleri ve acılarına ortak olmak demektir ve dünyanın bu unutulmuş parçasında acı ve dertler bir öğretmene sorumluluk, bilinç ve yeni bir kişilik kazandırıyor. Öğretmen kalmalıydım, çocuklara hürmet gereği, kendi çocukluk hayallerim için, çocuk kalmak isteyen bir öğretmen, hatta bu yaşta ve cezaevinde.

Ak saçlarıyla bir çocuk, çocuk oyunlarına ve ülkesinin çocuklarına sevdalı bir çocuk, fakat buradan, bu duvarların arasından bile halen ülkemde mermilerin ateşlendiğini duyuyorum. Patlama sesiyle ülkemin çocukları ile birlikte uykudan uyanıyor ve onların korkusuyla, o çocukluk korkusu tüm vücudumu sarmalıyor. Bu defa o gencin dudaklarındaki gülümseme benim dudaklarımda beliriyor ve içtenlikle diliyorum ki bu gece hiç kimsenin uykusu bir mermi sesiyle bozulmasın, keşke bu gece hiçbirinin hikâyesi barut kokmasa. O zaman... can, vefa gereği ve benim yerime, güzel gözlerinle öğrencilerinin soru dolu gözlerine bak ve umudun cılız kıvılcımlarını izlemeye koyul ve benim yıllarca emanet aldığım gülümsemeyi benim yerime ülkemin çocuklarına takdim et.

İdama mahkûm öğretmen, Ferzad Kemanger

6.salın, ENDERZGAH, Êvin Cezaevi

Nisan 2009 (1388)

Özgürlüğe kadar uçmak

İhsan Fetahiyan için Ferzad Kemanger'den mektup
İhsan Fetahiyan'a idamından önce ilk mektup

Her gece bir yıldızı yere çekiyorlar
Ve bu dertli gökyüzü doludur yıldızlarla

Merhaba yoldaş, seni nasıl zihnimde canlandırayım? Seni hangi suçla tasavvur edeyim? Güneşin doğuşuna gülümseyen darağacındaki zayıflamış genç mi? Ya çıplak ayaklı bir çocuk, halkının ekmekten yoksun boş sofralarına ekmek müjdesi olmak isteyen, şehrin aşağısındaki emekçilerden? Seni nasıl tarif edeyim? Acı ve mazlumiyetin alfabesi, okul ve yaşam mektepleri olan şehrin yukarısındaki, özgürlüğü tatmış gencecik biri mi? Gerçi unutmuştum; bizim şehrin aşağısı yukarısı yoktur, dört bir tarafı acı ve derttir. Söyle yoldaş, söyle...

Seni, özgürlük gelinin kınasını yakmak için üzerine damatlık giymiş 'Sıyamend' gibi hayal etmek istiyorum. Nasıl? Seni nasıl anımsayayım? Şaho yollarını tutmuş, yanmış meşe ormanlarının arasından güneş ülkesine gitmek isteyen bir kervana ulaşmak isteyen bir gencin kıyafetiyle mi? Fakat bunların hiç biri suç değil ki, ama biliyorum **bu halka mensup olmak acıdır ve kaçmak ise namertlik...**

Ve sen kaçış ve namertliğe 'hayır' dedin ve dik **dursun diye gövden başını darağacına verdin.**

Yoldaş rahat uyu...

Ki yıldızın kaybolması, güneşin doğuşunu müjdelere ve rüyasında her gece ölümü gören ülkemizin rüyasındaki darağacının anlamı, isyan ve başkaldırı için dünyaya gelen bir çocuğun Zagros'un eteklerinde doğmasıdır. Yarının doğuş ve dirilişi için yavaşça ve kimsesizce bedenini uykuya yatır ve yerin döl yatağını öp. Annenin ninnisi olmadan, kız kardeşin uğurlaması olmadan, babanın gözyaşları olmadan, İbrahimleri, Nadirleri, Kiyomersleri

emanet almış ülkenin toprağında rahat uyu. Sadece yoldaş söyle... Söyle duymak istiyorum ayakların ve dertlerin seslerinin birbirine karıştığı o anda dilinden hangi sözler döküldü? Bilmek istiyorum, hangi şiir, hangi marş, hangi şarkı, hangi ismi dile getireyim ki ayaklarım titremesin. Söyle bilmek istiyorum, arkama baktığımda yüreğim titremesin diye... İyi yolculuklar yoldaş.

Ferzad Kemanger'den İhsan Fetahiyan'a mektubu

İhsan Fetahiyan'ın idam edilmesinden sonra, ikinci mektup
Onların dudaklarındaki gülümseme o kadar mide bulandırıcı ki.
Bir insanın öldürülüşünü veya idam edilmesini duyduğumuzda
oluşan sessizlik o kadar korkutucu ki **ama** yine de susuyoruz. Ve
ne kadar çirkin, nefret vericidir, yaşadığımız çağda halen
darağacı, tedirgin bir annenin gözlerinden uykuyu alıyor.
Şiddete hayır
İdama hayır
Barış, çocuğun rüyasıdır
Barış, annenin rüyası
Âşıkların ağaç gölgesi altındaki konuşmaları
Barış budur
Barış bir andır
Ki artık
Bir otomobilin sokakta durması
Korku yaratmıyor
Ve kapının çalınması
Dostu görme belirtisidir (Yanis Ritsos'tan bir şiir)
Hayal ve efsanelerin başlangıcı tatlıdır, çünkü yaşamla başlıyor.
Başlangıç, hayal ve şirin bir efsanedir, hayal ve efsanelerin
başlangıcı her zaman tatlıdır, çünkü yaşamla başlıyor.

“Ve insanı yarattı, bakmaya koyuldu ve bu varlığı yarattığı için kendine aferin dedi.” (Kurandan bir ayet)

“Kelime ezeldeydi, kelime Allah’laydı, kelime Allahın kendisiydi, o zaman kelime insan oldu.” (İncil’den bir ayet)

İnsan ilahi ve kutsal bir varlık oldu, çünkü ona kutsal ruh üflenmişti ve yaşamda yaşama hakkını aldı. “Herkesin yaşam, özgürlük ve güvenlik hakkına sahip olma hakkı vardır.” (İnsan Hakları Evrensel Bildirgesinin üçüncü maddesi)

Ölüm ve ipin yandaşı olmak için bu tarafta zorun tanrıları darağacını yükselttiler. Bugüne kadar adım adım yaşam ve ölüm, aydınlık ve karanlık, ıglık ve sessizlik, tutsaklık ve kurtuluş tüm tarih sayfalarını birlikte çevirdi. Üçüncü bin yılda da ölüm ve idam halen devam ediyor, idam bir senaryodur, bu senaryo ise baş rol oyuncusu ister, oyuncusu “insandır”, mahlûkatın eşreflisi, yaratımın harikası, benim ve sizin cinsinizden ve kendilerini onun canının maliki gören bazıları senaryoyu yazdılar. Bilerek bir masanın etrafına toplanıyor, çok rahat sigaralarından bir yudum içiyor, çaylarını yudumluyorlar ve insandan yaşama hakkını almak için bir kâğıt imzalıyorlar. Zarif bir genç, beyaz, siyah, sarı, doğulu... Sürükleye sürükleye darağacına götürüyorlar, sanki birinin yerini daraltıyormuşçasına. Boynuna bilerek bir ip geçiriyorlar, el ve ayak çırpınışlarını izliyorlar, bu kadar **sade ve çirkince**.

Ne kadar mide bulandırıcıdır dudaklarına düşen gülümseme. Ne kadar korkutucudur bir insanın öldürölüşü veya idam edilmesini duyduğumuzda oluşan sessizlik. Yine de susuyoruz. Ve ne kadar çirkin ve nefret vericidir yaşadığımız çağda halen darağacı tedirgin bir annenin gözlerinden uykuyu alıyor. Başlangıçtan beri şiddet şiddeti yaratmış, ölüm ölümü yaratmış. Ve konuşmak barış ve eşitliği armağan etmiştir.

İlk günden beri barut kokusunun hâkim olduğı bir ülkede, mor menekşe kokusu kimsenin burnunu okşayamaz, mermi ateşinin duyulduğu bir gökyüzünde güvercinler uçamaz. Mevzi

yapımında kullanılan bir taşla hiçbir evin temeli ve sütunu kurulamaz, bu kadar basit.

Mermi şiddeti yaratır ve şiddet topluma ölüm, tek seslilik ve zindanı dayatır. İdam ve şiddet yeni bir şiddetin doğumu için bir başlangıçtır, bu kadar basit.

Keşke bu hafta, bu birkaç ay, bu birkaç yıl sadece bir rüya olsa. Keşke idam sadece bir rüya, geçici bir kâbus olsa... Bu kadar kolay, keşke bir rüya olsa, bir rüya... Bu kadar basit...

Artık sadece ayakkabılarım beni bu toprağa bağlamıyor

Unutmamalıyım; bu diyarda bazen bir kavramı dile getirmek rüzgâr ve ışık hızıyla “suç” ve bağışlanmaz sayılabilir. Kalemin beyaz kâğıt üzerinde titreyişi “halkı suça teşvik etmek” e neden olabilir ve soruşturma kapsamına alınabilir. Düşünce ve fikirleri dile getirmek “propaganda” sayılabilir. Dertleşmek “komplo kurmak” olabilir ve itiraz ise “yıkıcılık”. Kelimelerin hukuksal bir yükü var, bundan dolayı dikkatli olmak lazım.

Unutmamalıyım ki gözlerime her gördüğüne inanmamayı öğretmeliyim, dil her şeyi söylememeli, her gece duyduğum çığlık değil, dalga değil, fırtına değil, yaprak ve otun sesidir! Şehrin uykusunu kaçıran...

Unutmamalıyım ki bu şehirde fakirlik, itiraz, pahalılık, işsizlik, haykırma, açlık, eşitsizlik, zulüm, yalan ve ahlaksızlığa dair hiçbir şey yok. Bunlar düşmanların kavramlarıdır.

Fakat bu günlerde bu şehrin derisinin altında bazı haberler var ki şaire söz, yönetmene konu, yazara kalem, yaşlıya cesaret, gence umut ve umutsuza hareket veriyor. Bu şehrin halkının uyumaması için bugünlerde sanki dünyanın kalbi bu şehirde çarpıyor, sanki dünyanın Greenvch'i (saat) Tahranda, uykudan eser yok ve uyanmadıkları sürece yarım kıtamız gündüze hasret kalır.

Bu günlerde bir şiir yazmak için, kalbinin acıyla yandığını bilmen ya da kaleminin izdüşümleri yardımına koşması için dünyanın etrafında gezinmene gerek yok. Bir fotoğraf çekmek için felakete uğrayan bir yere gitmene gerek yok, bir şarkı söylemek veya bir müzik yapmak için Afganistan, Irak veya Filistin halkının acı ve elemelerine dokunmana gerek yok.

Müziğin notasını ve ritmini bu şehrin annelerinin tedirgin kalp atışlarıyla birleştirebilirsin, Sinc ve davul sesini, “elif ba sopasının” (zorla öğretmek) bu halkın başına ve boynuna inmesiyle aynı hacme kavuşturabilirsin.

Bugünlerde namert Temmuz’un havası güz(sonbahar) olmuş, ormanın çölleştirmenin öyküsüdür, her şeyi görmek mümkün hatta “televizyon kör olsa” bile. Her şeyi duymak mümkün hatta “radyo sağır olsa” bile. Yazılmayanları ve dile gelmeyenleri gazetelerin siyah satırları arasında bilmek mümkün hatta “gazete lal olsa” bile. Her şeyi hissetmek ve anlamak mümkün hatta etrafını Êvin cezaevindeki gibi kalın ve yüksel duvarlar sarmış olsa bile.

Bugünlerde sadece şehrimizin sokaklarını parsellemiyorum. Kalbim Heft Tir(yedi ok), İnkılap ve Cumhuriyet meydanında çarpıyor, bu şehrin acılı annelerine takdim etmek için elimde bir buket çiçek.

Bugünlerde sadece İbrahim’in Sine sorgu evindeki yalnızlığı yüreğime çökmüyor, artık kardeşlerim sadece Sine, Muhabat ve Kırmanşah cezaevlerinde değiller, onlarca tutuklu kardeşim (kız ve erkek) var ki çığlıklarını duyduğumda gözyaşlarım dökülüyor, onların çökmüş yüzlerini, yırtık elbiselerini görünce, boğazım düğümleniyor ve böyle kardeşlerim olduğu için **gururlanıyorum.**

Artık bu şehir benim için o yüksek ve dumanlı binalarıyla garip ve sıkıcı şehir değil, bugünlerde bu şehir Nida ve Sohraplarla(başbakanlık seçimlerinde gösteri yaptıkları sırada öldürülen ve sembole dönüşen iki genç) dolu. Sanki yıllardan

sonra “pepuleyi azadi”(özgürlük kelebeği) bu şehrin semalarında uçmaya başlamış ve bu şehrin halkıyla birlikte şarkı söylüyor.

Ferzad Kemanger

Êvin cezaevi- 2009 sonbaharı

Gece, şiir ve işkence

İşkence barbarlık ve vahşettir, işkence her türlü kanun, kural ve evrensel örf ve âdeti alaya almaktır, işkence tüm insancıl değerlerin çiğnenmesidir.

1388 (2006) kışında Kirmanşah’daki karanlık ve dar, tek kişilik hücrede, hiçbir suçlama olmamasına rağmen, üç ay boyunca korkunç bir mahpusluğa tahammül ettim. Üç yıldan sonra halen ruhumu, fiziğimi ve psikolojimi acıtan üç ay. Bu konuyu dünyanın en küçük koğuşu anısına yazdım ve tüm işkence kurbanlarına takdim ediyorum.

Gece, şiir, işkence

“Uzun süredir

Yıldızlar gibi, valizimi

Balıkların coşkusuyla ve kendi yalnızlığımla

Doldurmuşum

Ama

Bırakmıyorlar bir güvercin gibi

Sabahın utangaçlığında kanat açayım

Bir sepet gülümseme ve **şarkıyla**

Kervana ulaşayım

ama

Ben sonunda buradan gideceğim

Geceyla giden kelebek

Bu fala kalbim için baktı” (fars şair Şefiye Kedkeni)

Geceydi, “Gelawêj’in” (Süheyl yıldızının Kürtçe ismi ve bayan ismi) kendini “Serabi Nilüfer” (Kırmanşahta bir göl) aynasında görmeye koyulduğu gecelerden değil. Ferhad’ın Bêsütün’un yanında Şirin’i rüyasına aldığı gecelerden değil.

Geceydi, “Perto”nun (Kırmanşah’lı bir şair) Saki Ermeni şiirleri için “Sertepe ve Seyit Fatma” (Kırmanşahta mahalle isimleri) dan Kırmanşah sokak ve caddelerine avare olduğu gecelerden değil.

Bêsütün’un, saz sesiyle kendinden geçip **semaya** durduğu gecelerden değil, “İsamil Muskati”nin **tarının** yaraları şarkılarıyla Mina’sının örgülerini dağıtmak istemediği gecelerdendi.

Bostan Takı “Lornijad ve Bağların Çiçeği” şarkılarını Kırmanşah’ta yansıtmadığı gecelerdendi.

Geceydi, ne ay vardı ne yıldız ne gök de bulut, bir tek duvar vardı.

Karanlık bir geceydi, karanlık, dar ve rutubetli bir odacık küçük kapısıyla ki bir yandan geleceğe, diğer yandan geçmişe açılıyordu ve ben duvarlarla bir şiir mırıldıyordum. “Bende zindan bir zalimdi ki hiçbir zaman zincirin nidasına alışmadı”.

Kapının tak takı, hayallerimi dağıttı gece ve mırıldandığımı annemin yazılmayan ninnilerinin kafiyelerini birbirine kattı.

...göz bandını tak,

Eller öne, kelepçe! Yürü.

Küçük hücreden beni çeke çeke dışarıya çıkarttılar, yolumu hücrelerin kapıları gibi yıpranan yaşlı bekçilerden daha iyi biliyordum. Havalandırma altındaki bodrum katının basamak sayısını sorgucumdan daha iyi biliyordum, sanki yıllardır ben bu cezaevinde yaşıyordum. Hatta kendimden önceki tutukluların ayak yerlerini görebilirdim. Merdivenlerden inerken göz

bandının altından hazır olanların ayak sayısını sayıyordum, bir, iki, üç, dört, beş, altı...

Bir **insan üzerinden** kendi güçlerini sergilemek için gelmişlerdi. Durduğum zaman bir şiir beni mırıldanıyordu “Allah’ım ben yeryüzünün neresinde durmuşum...”

İlk darbeyle şiir yarım kalıyordu ve beni tahtaya bağlıyorlardı. Ne denli korkuyordum... Kırbacın acısından değil, 21. yüzyılda, tartışma çağında, dünya köyünde halen bazıları kırbaç ile fatihane bir şekilde zayıf bir insanın bedenine vurdukları ve güldükleri için korkuyordum.

Ne kadar titriyordum... Tekme, tokat ve darbelerin acısından değil, dünya için ahlak edebiyatını yazan bir ülkede insani değerlerinin çiğnenmesinden korkuyordum.

Ne kadar ürperiyordum... Elektrik şokunun acısından değil, beni muayene eden doktorun “Kapa çeneni, kapa çeneni...” demek için kaleminin ucuyla kafama vurmasından ürperiyordum. Oysa asırlardır Hipokrat yemini ediliyor.

Zülfikar diye adlandırdıkları kırbaçlarının sesiyle **insan düşüncesinin** Afrika’daki timsahları ve Avustralya’daki yılanları kurtarmanın olduğu dünyanın diğer yerlerine gidiyorum. Dünyanın falan yerinin Cehennem deresinin kertenkelelerini düşünenlerin yanına gidiyorum. Fakat burada, burada, vay, vay...

Zülfikar darbesiyle yıllarca geçmişe dönüyordum, Kacar dönemi kafa, göz ve kulaktan minareye, Hitlerin dönemine, Tatar, Moğol ve Barbarlık çağına... Yine vuruyorlardı ki okuduğum ve okumadığım tarih başlangıcına ulaşıyordum fakat yine de acının sonu yoktu. Kendimden geçiyordum ve bir saat sonra yine hücremde dünyaya geliyordum ve bir bebek gibi el ve ayak çırpıyordum ve bir şiir beni kendine çekiyordu.

**“Bir bebeğin doğuşunu görmüşüm
Bu yüzden biliyorum çığlık atmak,
El ve ayak çırpamak**

Yaşamın ve doğumun ilk işaretidir”

Yarın gece yine acının sesi ve yine...

Biri düşüncelerim için vuruyordu, bir diğeri dilim için, üçüncüsü ülkenin güvenliğini tehlikeye attığımı düşünüyordu, dördüncüsü sesimin dünyanın neresine ulaşacağını görmek için vuruyordu.

Şimdi yine gece, o gecelerin üzerinden bir süre geçmiş, fakat her bir ses benim gece uykumu ve hayallerimi bölüyor ve gece yarısı kulağında bir ses çınlıyor “Uyu gülüm uyu, uyku zamanı olduğundan değil, uyu **canım uyu ki** uyanmak azaptır”.

Ferzad Kemanger

Êvin cezaevi- 2009 kış

İlginç Bir Devrandır, Gülüm

İlginç bir devrandayız gülüm

“Beni burada arama, arama anne,

Kapıda adımını, adımını sorma

Saçlarına yıldız düşmüş

Koparma anne” (Ahmet Kaya’nın şarkısı)

Akşamları yüreğim daralıyor. Bir tedirginlik ve huzursuzluk misafirim oluyor. **Bilmiyorum nedendir** fakat yıllardır bu daralmalara alıştım. Artık Şamlo’nun (İranlı Şair) şiirleri, sigara ve bir bardak çay da acı olan damağımı tatlandırmıyor. Sadece bu daralmaları benim için daha çekici ve alıcı kılıyor. Gün batımında kalbimle konuşuyorum. Kendimi ve etrafımdaki insanları düşünüyorum, kod adları olan numaralarını hatırlıyorum.

Hatırlıyorum 135490648 numaralı tutukluyum. Rakamlar sembol ve sır olmuşlar, 350, 209, 240, 2...

Günler de bizim ülkemizde sembol olmuş, sayıları yavaş yavaş takvim yapraklarından daha fazla olmuş günlerin, Ocak’ın 13, Aralık’ın 18, Ağustos’un 22, Mart’ın 19, Mayıs’ın 22, Ocak’ın 21 vb. Hatırlıyorum insanlar ülkemizin zifiri karanlığında çar

abuk yıldızlaşıyorlar ve biz gökyüzündeki yıldız sayısı kadar fotoğraf çerçevesine sahip olmuşuz. Akşamları kendi kendime düşünüyorum acaba kelimeler benim için nasıl bir anlam kazanmışlar? Muharip terörist, yıkıcı, bozguncu, bozucu, güvenlikçi ve münafık benim için tanıdık kelimeler olmuşlar. Hacı, iş bilir, savcı ve adalet benim için çok farklı anlamlar kazanmışlar.

Akşamları yüreğime diyorum ki, ben de vin cezaevinin onlarca siyasi tutuklusundan biri olmuşum, gelip giden, gelip ve gitmeyen o binlerce kişiden biri.

Kendime diyorum ki, dünya ne kadar garip olmuş, bazen hiç sevinDirici olmayan haberlere seviniyorum. Bazen bir haberle sevinçten ağılıyorum ve bazen bazı haberleri duyduğumda acı bir gülümseme belirliyor dudağımdan, başımı sallıyorum ve teessüf ediyorum sevinç yaşları akıttığım anlar için. Bazen ağlamak ve gülmek arasında kalıyorum hangisi meşrudur. Hamit'in idam hükmünün düşmesiyle ki on yıla dönüştü sevinç yaşları döküyorum, ama onun zayıf ve hasta bedeni ve küçük yaşını hatırladığımda düşünceye dalıyorum, bir insanın ne kadar ömrü var ki on yılını zindanda geçirsin ve bu defa acı beni yiyip bitiriyor.

Koğuş arkadaşlarım Nadir ve Areş'in onar yıl ceza aldığını duyunca rahat bir nefes alıyorum, iyi ki onlara da idam hükmü vermediler. Fakat Nadirin küçük Mehdi'si ve Areş'in annesini düşününce gözlerim yaşla doluyor, yine kala kalıyorum acaba zlmeli miyim yoksa sevinmeli mi?

Zaman çok garip olmuş, İbrahim'in ölüm yıldönümünde Sine'de sadece 10 kişinin gözaltına alınmasıyla rahatlıyorum, en azından kimse lmedi. Fakat İbrahim'in annesinin hl oğlunun kitaplarını toplayamadığı için boğazım düğümleniyor ve sadece bir tek sorusu olan on kişiyi düşünüyorum; İbrahim'e ne oldu?

Gözlerimi hızlı bir şekilde gazetelerin stnlarında gezdiriyorum ve Macit Tevekoli için Muharip iddianamesi hazırlanmadığı için

sevinerek kendime diyorum ki “Canım Macit, keşke seni yine görsem” ve terk edilmiş sınıfını düşündüğümde, başımı sallıyorum ve yine kala kalıyorum güleyim mi, ağlayayım mı?

Düşünüyorum da devran ne garip olmuş. Diyarımızın “fakirlikten inleyen halkı”, “kesilmiş el ve ayaklarını” adalet sofrasında ikram gibi hediye almalılar, ne hale gelmiş!

Kendi kendime düşünüyorum da ne ilginç bir devrandayız, benim yaşam ve yaşama hakkım filan bölümname ve afnamede mahkemede tozlanırken annem korku ile telefona cevap veriyor. Tedirginlikle televizyonu açıyor ve oğlunun ölümünün başkalarının hayatı üzerinde korkunç bir gölge olacağı günü bekliyor.

Akşamları kendi kendime düşünüyorum da...

Birisi veya kameralar düşüncelerimi okumasın ve ulaşmaması gereken kişinin kulağına ulaştırmasın diye Yavaşça etrafa bakınıyorum.

Gerçekten de garip bir devrandır, nazlım.

Ferzad Kemanger

Êvin Cezaevi 2009 Şubatı

Pazartesi Gülen Melekler

Ferzad Kemanger’den bir mektup

Niyayeş ve Şekiba Bedaki ve bu yıl yedi Sin (Sofreyi heft Sin, Newroz’da hazırlanan ve S harfiyle başlayan 7 şeyin konulduğu tepsi) sofrasında ebeveynleri yanlarında olmayan tüm çocuklara,

Koğuşumdakinin ninnilerine kulak kabartmıştım, kızları Perya ve Zehra için okuyordu, hüznü ninnisiyle beraber, diğer bir koğuş arkadaşımın hıçkırıkları yükseldi, bu durum birden benim de gözyaşlarımın akmasına neden oldu. İkinci kez tutuklanmıştı, ilkin bir yıl hapis cezasına çarptırılmıştı. Ve şimdi 10 yıl

yatacağı, tüm isteği pazartesi günü çocuklarının görüşüne gelmeleri idi.

Görüş günü **etrafındaki** adamlara aldırış etmeden anne ve babalarının gözleri önünde salondaki masa ve sandalyelerin arasında takla atarak babalarına spordaki başarılarını göstermeye çalışıyorlardı.

Baba çocuklarının hoplayıp zıplamalarından gurur duyarak gülümsüyor, anne yalnızlık ve bekleyişin acısını saklamaya çalışarak masumane bir ifadeyle ve mutlu gözlerle eşini ve çocuklarının maharetini hayranlıkla izliyordu.

Ben de aylardır çocuk ve okul havasından uzaklaşmıştım, bu yüzden hayranlıkla Zehra ve Perya'ya bakıyordum. Ve onlar hakkında anneme açıklama yapıyordum. Bir tablo gibi zihnimde çok belirgin bir iz bırakmış anlardan biri de bu ailenin görüşme anıydı.

Sanki boşlukta, hayalde, gökte ve bu dünyanın dışında ve yine bu bağlarla bir araya gelmişler, sanki kimse etraflarında yoktu. Gardiyanlara, duvarlara, diğer tutsaklara umursamadan, mutluluk ve tebessümlerini birbirleriyle paylaşıyorlardı. Her zaman Perya ve Zehra'nın ailesini cezaevi dışında görebilmeyi diliyordum. Ya da görüş vakti yarım saat daha sürseydi. Ayrılık zamanı geldiğinde mutluluk ve görüşme anının ölümsüzlüğü zihnimde ebedileşsin diye onlara bakmamaya çalışıyordum. Bu güzel kızlar sanki her hoplama ve zıplama ile dilsiz bir dille babalarının etrafındaki dünya ile alay ediyor gibiydiler.

Perya ve Zehra'mızın hikâyesi yıllardır, nesillerdir yazılıp çiziliyor ve her gün yeni bir Perya ve Zehra babalarının görüşüne gidiyor. Ya da "Ava" gibi bir çocuk birkaç yıl sonra yedi Sin sofrasında balıkları için bir şiir okuyor ve "Baba bu yıl zindandadır" diye ağlıyor. Görüş zamanı bittiğinde Perya ve Zehra babalarının ellerinden tutarak sanki Luna parka gidiyormuşçasına mutlu ve mesut gülümseyerek dış kapıya doğru gidiyorlar.

Ben de ellerinden tutup mutluluklarının ortağı olmak isterdim. Baba, daha Zehra ve Perya'sıyla vedalaşmadan, yüzümü çeviriyordum, onun yaş dolu gözlerini görmemek için. Fakat bu tarafta da gözü yaşlı annemi görüyordum ki o da kendini çocuğundan ayrılmaya hazırlıyordu. Ben de çocuklar gibi Perya ve Zehra'nın taklidini yaparcasına annemi kucaklıyordum. Perya ve Zehra'nın bizi çağırdıkları anda, onlardan bakışlarımı kaçırma uğraşlarım sonuçsuz kalıyordu, o iki küçük melek bana da bir el sallıyorlardı. Sadece kanatları olmayan melekler...

Ferzad Kemanger

Êvin Cezaevi

2009 Kış

Biz De Bir Halkız

Ferzad Kemanger

Sorunlarının çözümü için mantıklı ve akıllıca tarzı yani barışçıl ve şiddet içermeyen yaşamı seçen mazlum Kürt halkına ilişkin, Kürt ve Kürdistan üzerinde hakim olan emniyetçi mantık acaba Kürtleri ve sorunlarını İran'dan ve İranlıdan ayırarak, onu daha da fazlalaştırmıyor mu? Ve onlara İranlı olmayan bir etnik gibi mi yaklaşılmalı? Umarım böyle **değildir, aksi** takdirde bunun ürünü hiçbir selim aklın yansıtmadığı şiddet olacak Bu yazının amacı Kürt sorununu ayırmak veya Beluç, Türk, Fars ve Araplar üzerinde hâkim olan eşitsizliği yadsımak değildir.

Genel bir **çerçeve**den bakarsak kendini bir kavimin etniği, azınlığı, mezhep veya din olarak algılayarak birbirinin acılarını daha iyi anlamak mümkün.

Biz de bir halkız.

Kürdün hikâyesi, her gün nasibi kocasından sadece küfür, sopa ve dayak olan kadının hikâyesidir. Kocasına “Sen ne onun

masraflarını ödüyorsun ve ne de ona sevgiyle yaklaşıyorsun, peki onu her gün dövmenin, hakaret etmenin nedeni nedir?” diye sorduklarında, kocanın cevabı “Eğer bunun aksini yaparsam, nerden bilecekler ben onun kocasıyım” olur. Ama bizim hikayemiz; gerçekçi bir bakış açısıyla bakıldığında görülecektir ki İran’ın hâkim siyasi edebiyatında Kürt ve Kürdistan’a ilişkin bölücü, devrim karşıtı ve (bölgesel) emniyetçi kelimeleri barındırıyor. Sanki bu iki kavram beklenmeyen **misafirlerdirler ve onların** bu ülkeyle hiçbir bağdaşlığı yoktur. Bu eyaletin (Ostan) uzun süredir ekonomik, toplumsal, kültürel birçok haklarından mahrumiyeti ve gelişmeyişliği -ki emekçi halkı için fakirlik, işsizlik ve hor görülmüşlük dışında hiçbir ürünü olmamış- bu eyalette bazı tepkilerin şekillenmesine zemin oluşturmıştır. Oysaki vatansever ve sevgi dolu olan Kürtler her zaman İran’da barışçıl yaşamı seçmiş ve kendi doğal hakları dışında başka bir şey talep etmemişlerdir. Maalesef var olan karamsar ve önyargılı bakışlar doğrultusunda, hukuki olan bu istemlerinin cevabı siyasi ve sivil **tutsaklıkların**, sürgün ve idamların çoğalması ile verilmiştir.

İran’da kavimsel ve ulusal etniklerin varlığı İran tarihinde ya da dünyada yeni bir durum değildir. Bir toplumun değişik kültür, ulus ve kavimleri olması o toplum için iki başlı bir jilet işlevi görebilir. Adil, barışçıl çözüm ve gelişmişlik koşullarında, farklı kavim ve ulusların birlikte yaşamaları değil ki sorun yaratmak, **tam tersine** bir yandan o toplumun kültürel zenginliğini artırır **diğer yandansa** topluma mensup bireylerin dar görüşlülüğünü ve kültürel kalıpcılığını azaltabilir ve direnç kabiliyetini artırabilir. Bugün özellikle Globalizm çağında tek renkli yeknesak sıkıcı kültürün gölgesi, birçok toplum için tehdit niteliğindedir. Çok renkli ve çoğulcu kültürün varlığı bir şans gibi algılanıp değeri iyi bilinmelidir. Bunun yanı sıra eğer toplum yönetiminin bu etniklerin meşru hak ve ihtiyaçlarına yeterince dikkat etmediği koşullarda, ister istemez böylesine bir yaklaşımın çok yönlü

sonuçlarının **çıkacağı** da beklemek gerekir. Belki de her Kürt veya Kürt olmayan her İranlı, doğal hakları bildikleri en sıradan hak olan “vatandaşlık” hakkına sahip olmalıdır. Tecrit ve dışlanmışlığa karşı bir hak.

Somut olarak yaşamın gündelik koşullarında fakirlik ve bir çocuğun açlıktan gözlerinin ferinin sönmesinin, bir babanın boş cebi ve sofranın uyandırdığı utanç bakışı, annenin rengi solmuş yanakları ve fakirlik **sinmiş yüzünde** tecrit ve dışlanmışlık hissi şekillenir. Sonuç olarak tecrit “merkeziyetçi” bakışın etkisi altında şekil alıyor. Bu **ezen- ezilen bakış açısıyla** Kürt sorunu ve ihtiyaçlarını (köşedekileri) merkezdekinden ayırıyor. Şüphesiz dışlanmışlık, tecrit ve kendine yabancılaşma sadece yönetim kademesinde yer almamak ve gelişmeyişlik koşullarıyla sınırlı kalmıyor. Bireyin toplum içindeki konumuna göre az veya çok **bundan herkes etkileniyor**. Buna rağmen bu his derin yapısal eşitsizliklerinden dolayı, etnik kavimler arasında daha da derinleşir ve genişler. İnziya hissi sadece etnisite ve kavimler için değil her dışlanmış **birey- toplum** için aynıdır bu da özellikle ekonomik fakirliğe bağlı olarak kültürel fakirlik durumunda, huzursuzluk ve çatışmaların çıkmasına neden olmaktadır. Neden bir kerecik bile olsun güvenli bir bakış açısına dayanmak yerine, bu ülkedeki çocuklarının istemlerini **kendi diliyle duyuran bu halkın dertlerine çare bularak sorunu bir seferde ve nihai bir biçimde çözmeyelim?** Böylece sorun buraya **taşınmış olmaz**. Yani bu diyarda bir çocuk veya bir **babanın en doğal** maddi ve manevi hakkını elde etmek için yani çocuğunun karnını doyurmak ya da zulme uğramışlığını(mazlumiyetini) bir mektupla ifade etmek istese **ya da etmeye çalışsa hemen bildik aynı bildik emniyetçi bakış açısıyla, en ağır uygulamalara ve cezalara maruz kalıyor**. **Acaba cezası ölüm olan kaçak mal olgusuyla mücadelede** daha uygar bir yol yok mudur? Acaba mali ve temel ihtiyaçları karşılandığında her hangi bir genç

birkaç metre kumaş parçası veya bir kutu çay için canını tehlikeye atar mı?

İkili siyasetlerin devamıyla, bu emniyetçi mantık Kürt siyasi ve sivil tutsaklar için, bu defa daha belirgin bir şekilde göze çarpıyor. İster zindanın içinde olsun ister ceza dairelerinde olsun Kürtler etniklerinden dolayı, hep korkunç inziva ve dışlanmışlık hissini yaşamaları mı gerekiyor? Bir Kürt tutsak ve Kürt olmayan biri arasında bir fark mı var ki Kürtler birçok yasadan, avukat tutma, şartlı salıverme, ceza indirimi, af ya da özgürlük gibi haklardan nasipsizler? Neden Tahran ve bazı diğer metropollerde bazı siyasi tutsaklara nispi ceza indirimi ve birçoğunun özgürlüğü verilmesine rağmen -ki sevinç kaynağıdır ve daha fazla ve devam etmesini diliyorum- Kürt tutsaklara karşı kötü muamele varlığını koruyor, sorunlarını çözme yerine, halen de var olan genel siyaset onları bastırmak veya idam etme biçiminde sürmektedir. Maalesef bazıları bu bölgenin coğrafik konumunu gerekçe yaparak, emniyetçi bakış açılarında ısrar ediyorlar. Sivil ve siyasi tutsaklar üzerinde baskı ve şiddet uygulamaya devam ediyor ya da zamansız idamlarla -ki bazıları daha henüz cezasını çekmemiş (diğer bir cezası var), resmiyet dışı olarak çünkü rehine konumundalar- karşı karşıyalar. Bazılarının devam etmesi için direttiği ancak Kürt gençlerinin tepkilerine neden olan bu emniyetçi bakış açısı ne zamana kadar sürecektir?

Mantıklı ve akıllıca tarzı yani barışçıl ve şiddet içermeyen yaşamı sorunlarının çözümü için seçen mazlum Kürt halkına ilişkin, Kürt ve Kürdistan üzerinde hâkim emniyetçi mantık acaba Kürtleri ve sorunlarını İran'dan ve İranlıdan ayırarak, onu daha da fazlalaştırmıyor mu? Ve onlara İranlı olmayan bir etnik gibi mi yaklaşılmalı? Umarım böyle değildir, yoksa aksi takdirde bunun ürünü hiçbir selim aklın yansıtmadığı şiddet olacak. Umarım Kürt tutsaklar ve Kürt olmayan tutsaklar arasında uygulanan ikili yaklaşımlar bir kenara atılarak, tüm tutsaklara

hakları verilir. Her ne kadar küçük bir adım bile olsa, bu bölgenin sorunlarının azalması ve halkın gönlünün kazanılması için zaruridir.

Umarım Kürdün hikâyesi artık, kocasından her gün ona düşen **şeyin küfür olduğu** kadının hikâyesi olmaz...

Ferzad Kemanger

Êvin tutukevi

Güçlü Dur Yoldaş

(Marap köyünde öğrencim olan Yasin'in babaannesi sekiz yıl önce "Okul öğretmeni" adlı hikâyeyi kasetten bana dinlettirdiğinde "Biliyorum senin de sonun bu şiir ve kayıttaki öğretmen gibi idamdır, fakat güçlü dur yoldaş" dedi. Babaanne bunu söyledi, sigarasından derin bir nefes alıp, dağlara derin derin daldı.)

Tutsak öğretmenlere Ferzad Kemanger'den mektup

Öğretmenliğin ağır sorumluluğuna ve bilginin tohumunu serpmeye yükleyince, sessiz kalmak mümkün mü?

Bir varmış, bir yokmuş. Küçük bir balık varmış, annesiyle birlikte bir dere de yaşarmış. Balığın bıraktığı on bin yumurtadan sadece bu çocuk ona kalmıştı. Bu yüzden küçük siyah balık annesinin biriciğiydi. Bir gün küçük siyah balık dedi: Anne ben buradan gitmek istiyorum.

Annesi sordu: Nereye?

Bu derenin sonu nerededir diye gidip görmek istiyorum.

Tutsak arkadaşım, dert yoldaşım merhaba.

Ben sizleri iyi tanıyorum, öğretmen, öğretene, doğu yıldızlarının komşusu, kompozisyon defterleri dosyalarına katılan onlarca okul arkadaşının sınıf arkadaşı, sadece insani düşünceleri suç

belgesi sayılan öğrencilerin öğretmeni. Sizi iyi tanıyorum, Samet ve Xanali'ın meslektaşısınız.

Beni de tanıyorsunuzdur.

Benim, Êvin Cezaevi'nin tutsağı.

Kürdistan'ın ücra köylerinde kırık masa ve sıraların arkasında oturan denizi görme aşığı sakın bir öğrenciyim. Benim, Şaho dağının kalbinde sizin gibi Samet hikâyelerini anlatan. Benim, küçük siyah balık olma rolüne âşık olan.

Benim, o idamlık yoldaşınız.

Artık dağ ve dere bitmişti ve nehir düz bir ovadan geçiyordu. Sağdan soldan başka küçük akıntılar ona katılmıştı ve suyunu misliyle çoğaltmıştı. (kaç kat fazlalaştırmıştı)... Küçük balık suyun bolluğunun tadını çıkartıyordu. Küçük balık suyun dibine kadar gitmek istedi. İsteddiği kadar yüzebilirdi, kafası bir yere çarpmadan. Fakat birden bir grup balık gördü. On **bine yakındı sayıları**. Birisi siyah balığa dedi ki: 'Denize hoş geldin yoldaş.'

Tutsak meslektaşım, Sametleşmenin masası arkasında oturup, bu toprakların ve suyun çocuklarının gözlerinin içine bakıp, sessiz kalmak mümkün mü?

Öğretmen olup da denizin yolunu bu ülkenin küçük balıklarına göstermemek olur mu? Şimdi ne fark eder ki Aras'tan olsa ya da Karun'dan, Sirvan olsa ya da Serbaz nehri, ne fark eder hedef deniz ve birleşme olunca, yol gösteren Güneş olunca. Bırak armağanımız da zindan olsun.

Tutsak öğretmenlere Ferzad Kemanger'den mektup

Öğretmenliğin ağır sorumluluğunu ve bilginin tohumunu serpmeye yükleyince, sessiz kalmak mümkün mü?

Öğrencilerin düğümlemiş boğazları ve nahif yüzlerini görüp de sessiz kalmak mümkün mü?

Adaletin kıtlık yılında öğretmen olmak, fakat umut ve eşitliğin alfabetini öğretmemek mümkün mü, hatta yol ölüm ve Êvin’le sonlansa bile?

“Samet”, “Xanali” ve “İzzet” in ülkesinde öğretmen olup da Aras ile ölümsüzleşmemeyi tasavvur edemiyorum. Bu ülkenin halkının acı ve elemelerine şahit olup da yüreğini denize ve nehirlerle vermemeyi, taşmamayı zihnimde canlandıramıyorum.

Biliyorum bir gün bu inişli ve çıkışlı zorlu yolun tümü kat edilecek, zorluk ve melâmetleri de “özgür öğretmen senin için” bir gurur belirtisi olacak. Herkes bilsin ki öğretmen, öğretmendir hatta yolu zindan ve idam ile kesilse bile. Öğretmenin ismini ve gururunu küçük balıkları ona bağışlamış, balıkçı kuşlar değil.

Küçük balık denizin sakin ve şirin yüzeyinde yüzerken kendi kendine şöyle dedi: ‘Artık benim için ölmek zor değil, üzücü de değil, artık ölüm de benim için...’ Birden balıkçı kuş aşağıya bir iniş yapıp onu alıp götürdü. Büyük balık hikâyesini bitirdi ve on iki bin torununa “Şimdi uyuma zamanı.” dedi. On bir bin dokuz yüz doksan dokuz (11999) küçük balık “İyi geceler.” dedi. Babaannesi de uyudu. Fakat bu defa küçük kırmızı balık ne yaptıysa uyku tutmadı. Düşüncelere dalmıştı...

Êvin tutukevinin idama mahkûm öğretmeni
Ferzad Kemanger- Mart-Nisan 2009 (1389)

Medyanın gözlerinde sonbahar

Ferzad Kemanger’den bir yazı

Sonbahar tüm güzelliğiyle doğanın misafiri olmuştu. Yaratılış tarzı onu süslemek için tek bir renk eksik bile bırakmamıştı, mağrur bir gelin gibiydi doğa. Köyün ince ve dolambaçlı yolları bağ ve bahçelerin arasından kaybolan güzel bir tablo gibiydi **ve işte ben bu** güzellikleri seyre dalmıştım.

Her zaman köye dönüş için bu ince yolu, tarlaların kalbini acımasız ve amatörce yaran caddeye tercih ederdim. Üç gün tatil ve okuldan ayrı kalmak ve yeniden çocukları görme istemi adımlarımın hızını artırıyordu. Öğrencilerimle aramdaki ilişki sadece öğretmen öğrenci ilişkisi değildi. Benim için onlar ailemin üyeleriydiler. Sanki yıllarca birlikte yaşamıştık. Her gün ilk iş sınıftakilerle öpüşüyorduk. Her sabah çocukların kendilerine misafir olayım diye kendileriyle getirdiği köy yağı, aş (bir tür çorba) ve taze ekmek kokusu okula yayılıyordu. Sabah 8'den akşam 5'e kadar okuldaydım. Birinci sınıftakilerin arasında Medya adında bir kız vardı güzel gözleri, uzun sarı saçları ve tatlı dili onu masum bir melek yapıyordu ve bu da benim ve tüm köylünün onu sevmesini sağlıyordu.

Her gün Medya teneffüs zilinin çalmasıyla arkadaşlarıyla birlikte beni müdür odasından alıp birinci sınıftakilerin Emu Zincir Baf oyunu halkasına katmaya zorluyordu. Ve ben isteksizce onların çocuk oyunlarına teslim oluyordum. Medya'nın annesi genç ve iyi kalpli bir kadındı. Çocuklarının öğrenim ve terbiyelerini çok önemsiyordu. Haftada bir okula geliyordu. Fakat Medya'nın babası sinirli bir adamdı, onun korkutucu gölgesi o kadının yaşamına çökmüştü. Medya annesini her gördüğünde etrafında kelebek gibi dönmeye başlıyordu ve o da kızını seyre koyuluyordu. Bazen uzaklara dalıyor ve **bedenin derinliklerinden** yakıcı bir ah çekiyordu. Onun davranışları ve Medya'ya olan aşkı benim için tam bir muammaya dönüşmüştü. Hep gözlerinde acı ya da bir hüznün yer edinmişti.

O gün tarla sakindi, çeşmenin kenarından geçtim. Yeni çay kokusu gelmiyordu. Her zamankinin aksine kimse işle uğraşmıyordu. İlginç bir korku ve tedirginlik beni sarmıştı. Köyün mezarlığından geçtim, yeni bir mezar ilgimi çekti. Kendi kendime dedim ki doğanın yazılmayan kanununa göre, yaşı geçmiş biri buranın yeni yerlisi olmuş. Okula ulaştığımda kimse kafama boynuma atlamadı. Direkt sınıfa geçtim, merhaba dedim.

Birkaç kişi yavaşça cevapladı. Nedenini bilmek isterdim, birden açılmasın diye arkasına taş koyduğumuz sınıfın kapısı bir gürültü ile açıldı ve Medya içeriye girdi. Ben onun hazır olmamasını fark etmemiştim, güldüm. Medya başını aşağıya indirdi ve yaş dolu gözlerle ‘Merhaba’ dedi. Kendi yerine oturdu. Sordum:

-Ne olmuş Medya? Bana da söyleyin.

Medyanın arkadaşı ve komşusu Kejal:

-Bilmiyor musunuz, Dada(yörenin Kürtçesinde genç kadınlara hürmet gereğı kullanılan bir terim) kendini yakmak istemiş’dedi.

-İstemiş mi? Dedim.

-Evet, Medyanın annesi. Dedi.

Medya’nın yaşlı gözlerini görünce, gayri ihtiyari ağlamaya başladım ve tüm sınıf Medya’nın gözyaşlarıyla ağlamaya başladı. Medya annesini yanmış bir vaziyette görmüştü. Artık ne ben, ne de başka hiç kimse Medya’nın çocukça gülüşlerine tanık olmadık. Gözleri ilginç bir şekilde annesinin gözlerine benzemeye başladı. Bir kadın, acı gözlerinde yer edindi ve şen sınıfımızda yılın sonuna kadar Medya’nın gözleri sonbahar rengine büründü.

Ferzad Kemanger

2009- Mart- Nisan

FERZAD KEMENGERİN SON MEKTUBU

Yaşamın benden alınmasına karar verildiğı bu gün, ben de benim gibi olanlara olan aşkımla, ölümümle hastalara yaşam verecek olan bedenimin her parçasını hediye ediyorum, aşk ve

sevgi ile dolu olan kalbimi bir çocuğa hediye etmek istiyorum. Bu çocuğun nerde olduğu önemli değildir, Karun nehrinin sahilinde, Sebelan dağının yamacında, doğu çölünün yanında ya da Zağros'ta güneşin doğuşunu izleyen bir çocuk da olabilir. Sadece asi yüreğimin benden daha asi olan, çocukluk hayallerini gece yıldızlarla ve ayla paylaşan ve onları tanık olarak kabul eden, büyüyünce çocukluk hayallerine ihanet etmeyen bir çocuğun göğsünde atmasını istiyorum.

Kalbim öyle birinin göğsünde çarpsın ki gece aç haliyle başını yastığa koyan bir çocuğu hissetsin ve Sine şehrinde 'Bu hayatta en küçük hayallerim bile gerçekleşmedi.' diyerek kendini asan 16 yaşındaki öğrencim Hamit'i yüreğinde canlı tutsun. Bırakın kalbim birinin göğsünde çarpsın hangi dili konuştuğu, hangi renkte olduğu önemli değil. Yeter ki ellerindeki nasırları eşitsizliğe karşı yüreğindeki isyan alevlerini canlı tutan bir işçinin çocuğu olsun.

Sadece babasının nasırlı ellerini her zaman tekrar edilen alevli isyanlar gibi eşitsizliğe karşı yüreğinde canlı bırakan işçi bir çocuk olsun. Bırakın kalbim yakın bir dönemde küçük bir köyün öğretmeni olana kadar bir çocuğun göğsünde atsın. Ve her sabah çocuklar güler yüzle onu karşılasınlar ve onu bütün güzelliğin, mutluluğun ve oyunlarının ortağı etsinler. Belki o zaman çocuklar fakirliğin ve açlığın tadını bilmezler ve onların dünyasında zindan, işkence, zulüm ve eşitsizlik anlamsız kavramlar olabilir!

Ferzad Kemanger

Rüzgârın Beni Kendiyle Götürdüğü Zaman

Eylül ayında dosyam Tahran İnkılap mahkemesi 30. Şubesi tarafından tasvip edilmediği için, Sine'ye nakledildim, yaklaşık iki ay orada kaldım. Soruşturma sorumlusu **ellili** yaşlarında psikopat olan bir adamdı, tutuklulara eziyet **etmekten** zevk alıyordu. Defalarca hiçbir neden yokken, iki gardiyanın **desteğiyle** beni dövdü. Bir gün dayak ve şiddetli tekmelerden yüzüm morluk ve kan içinde kalmıştı, çenem ve dişlerim hasar görmüştü. O gece sorgu evinin yakınlarında bir düğünün sesini duyuyordum. Ve bu konu o gecenin havasını yansıtıyor, rahmetli Nadir Muhammedi de yan koğuştaydı. Sonbahara birkaç gün kala, uçakla Sine'ye sevk edildik. Bağ ve tarlaları o yükseklikte görmek benim için yeni bir şeydi. Hiç Sine'yi o yükseklikten görmemiştim, hem de sonbaharda. Kürdistan'ın sonbaharı gerçekten görmeye değerdir. Aynen baharı gibi, hatta belki daha güzel... Ben bu bin bir renkli tabloda yaşamaya alışıktım, fakat bu kadar yüksekten değil.

Sonbaharda insanın gözleri **onca farlı renkten** hayretler içinde kalıyor. Eğer Abider'in(Sine de bir dağ) yüksekliğinden Sine ve etrafını izlemeye koyulmamışsan ve “Kemendi” den (sanatçı) fısıltılarını duymamışsan, Abider'in neden Sinelilerin aşk, şiir ve şarkılarıyla özdeşleştiğini bilemezsin. Sonbaharda, Hewraman'ın bin bir renkli nar bağlarına ve derin vadilerine ışıktan bir gölge vurmak ve en güzel tablosunu sunmak için güneşin **pervasızca** göklere uzandığı ve dağların bağrına yakınlaştırdığı zaman Hewraman ve civarına misafir olmalısın. O zaman ki...

Hayal dünyası beni dizginsiz bir at gibi Sine Sorgu evinin duvarları arasından uzaklara götürmüştü, acılarımı unutmam için güzel hatıralara sığınmam gerektiğini biliyordum. Ama tüm vücudum korkunç işkencelerden sonra beni zorluyordu. Hiç işlemediğim bir suçun bedeli olarak her yerde yakamı bırakmayan bir işkence.

Bana işkence yapan üç gardiyanın birisi hücremin mazgalından yavaşça ve hiç ses çıkartmadan beni izliyordu, kımıldayıp

kımıldamadığımı bilmek istiyordu? Onun namahrem gözleri tatlı hatıralarımı rahatsız ediyordu. Mecburen kendimi biraz kımıldattım, yaşadığımı bilsin ve yalnızlığımı rahatsız etmesin diye.

Sine İttillat Sorgu evi

Sorguevinin yakınlarında bir düğünün sesi duyuluyordu, gecenin başlamasıyla “Geryan” (Kürtçe halay türküsü) türküsünü duydum.

Kak “Necme” (Necmedin Xulami, sanatçı) şarkısı Sine’nin mahallelerini anlatıyor ve düğünlerde Sinelilerin en sevdiği şarkıdır. Neredeyse tüm düğünlerde okunur ve Sine’nin güzel kızları ve mağrur erkeklerini görüyor gibiydim, el ele halay çekiyorlardı. “Geryan” halayı, duyan ve görenleri halay başı mendilini ele geçirmek ve sallamak için kendinden geçiriyor. Kımıldadım, yüzümün ve kırılmış dişlerimin acısı artmıştı, hayal ettiğim manzarayı terk etmek istemiyordum. Yine aynı acıyla gözlerimi kapattım. Duvarlar da kafamın etrafında dönüyordu. Sanki onlar da halay halindeydi. Kalbimin atışını ve müziğin ritmini duyabiliyordum. İsterdim ki halay çekenlerin ayaklarını yere vurduğunu his ettiğim an ile uyumlu olsunlar. Ayağa kalkmak halay çekmek, onlarla oynamak isterdim. Onların gülüşleriyle birlikte gülmek isterdim. Öyle dalmıştım sanki damat bendim, sanki benim düğünümdü. Herkes benim için oynuyor gibiydi. Birden yuttuğum kanın tadı tüm düşünce ağımı yırttı...

“Geryan” türküsü “Çepi” ye(bir türkü, halayı farklıdır) ulaşmıştı. Yatağımda Hewraman tarafına döndüm. Yine gözlerimi kapattım. Hırpalanmışlık ve vücudumun acısı beni zorluyordu. Yine de komşu düğünün aynı müzik ve türküsüyle Hewraman’a yetişmişim. Derin düşüncelere dalmış o halkın misafiri olmuşum. Komşuların mutluluk ve sevinç sesleri, bizim durumumuzdan habersiz, doruğa ulaşmıştı. Hayalimde “Çopi”

elimdeydi. Daha önce hiç yapmadığım bir şeydi. Oynuyordum, etrafıma dönüyor ve bağıırıyordum:

Şabaş, şabaş, çocuklarının düğününü görme hasreti yüreklerine çöken tüm annelere şabaş.

Şabaş, şabaş, ülkelerine aşık ve aramızda olmayan tüm kız ve erkekler için.

Şabaş, şabaş “özgürlük gelini” için şabaş. Ülkesine geri geldiğinde, onun ve yanındaki gençlerin ayakları altında yer titreyecek.

Uykuda, uyanık ya da sorguevinin dışındaki düğün ve misafirlikten sarhoş ve kendimden geçmişim. Şarkı söyleyen benim halimden habersiz, düğünü zirveye taşımıştı.

Bilmiyorum kaç saat geçmişti. Beni cezaevi dışında bir sağlık ocağına götüren arabanın sallanışı kendime getirdi. Sanki saatlerce kendimde değildim. Kendimi şoför aynasında gördüğümde kendime ve dünkü misafirliğime gülmeye başladım. Kelepçeli ellerimle şişmiş ve morluk içindeki yüzüme dokundum. Kendime dedim ki şeklin düğün için uygun değil. Sağımda, solumda ve önümde oturan nöbetçilerin ağır bakışları altında gülümsememi sakladım ki gülüşlerimi incitmesinler! Muayeneden sonra birkaç caddeden geçtik ve yine sorguevine geri getirdiler. Hücreme döndüğümde cumartesi akşamıydı. Düğün bitmişti. Uzanmıştım. Gece hücremin arkasındaki koğuştaki kalan bir kızın sesi ilgimi çekti. Yavaşça Kürtçe bir şarkı okuyordu:

“Ez Keçım, Keça Kurdanım.” (Ben Kürt kızıyım)

Adını bile bilmediğim kızın o güzel şarkısını duyduğumda, ağlamaktan bitap düştüm. Kendi kendime dedim ki Allah’ım bu masum kız kendi hayal ve düşüncelerine dalmış bir halde, bu yaralı ülkenin hangi yerinde yurttaşlarının yaralarını tedavi etmektedir. Ya da masum şarkısını kimin yoluna uğurlamış. Kendimi tutsak kızın şarkısına ve mazgaldan yavaş yavaş esmeye başlayan meltemin ellerine bıraktım. Yine gözlerimi

kapattım. Kapı sesini beklemeye başladım, acaba ne zaman gelecekler!

Adalet Bakanlığı Başkanlığına

Ferzad Kemanger'in avukatı, yaklaşık iki yıl önce (bu yazı yayınlandığında) müvekkilinin suçsuzluğuna olan inançla, 18. Maddenin (yeniden yargılanma) uygulanması için adalet bakanlığına başvuruda bulundu. Daha sonra hem emniyet hem de yargı organları bu dosyanın kaybolduğunu dillendirdiler. Bu ise dosyanın üç sanığının (Ferzad Kemanger, Ali Haydarıyan ve Ferhat Vekili) idam hükmü altında kalmalarına neden olmuş, her an idam kararının infaz edilme ihtimali mevcut.

Ferzad Kemanger, tutuklu öğretmen Adalet Bakanlığı Başkanına yazdığı ve gönderdiği bir mektupta dosyanın kanunun gölgesinde, yeniden yargılanmanın yapılmasını ısrarla talep etmiş. Mektubun içeriği olduğu gibi aşağıda yayınlanıyor:

Sayın Ayetullah Laricani,

Saygılarımla,

10 yıl önce Ayetullah Şahrudi “Biz bir viraneyi devraldık” dediğinde, herkes yargı organında köklü bir değişimin olmasını ummuş, bunu bekler olmuştu.

Küçümsenmeyecek bir fırsat olan bu 10 yıllık sürede, mahkemelerin yeniden dirtilmesi, insani keramet ve vatandaşlık hakkının gözetilmesine ilişkin kanunun onanması, tutukluluğun kaldırılmasına ilişkin hazırladığı bildirgesi, recim ve **on sekizinden** küçük olan çocukların idam edilmesine karşı sergilediği açık tutum ve yargı organında geliştirdiği tüm reformlar bu viranenin yeniden kalkınması için tüm kesimlerde, genelde de bu kurumla bir nevi işleri ya da bağları olan herkeste büyük bir umut yarattı. Fakat halen karmaşa, dağınıklık, kendine

görelilikler, kendi istek ve çıkarına göre vatandaşlarla alıp vermek ve kanuna aykırı davranmak onun denetiminde olan tüm çalışmalarda mevcut ve devam etmektedir. Maalesef halen sizin için de bu sorunları çözmek için bir imkân oluşmamıştır.

Söz konusu sorunlar halen devam ediyor ve ben bir siyasi tutuklu olarak, kendime karşı uygulanan meşru olmayan fakat meşru sayılan uygulamaları size izah etmeyi gerekli görüyorum.

1- Ben 1386 (2008) yılının yazında gözaltına alındım. Oysaki bir gün öncesine kadar 12 yıllık öğretim geçmiş i olan biriydim, savunma ve kabullenme gibi filtrelerden (engeller) geçmiş ve bu toprakların çocuklarını eğitme görevini seçmiş tim.

İttilahat bakanlığı tutukevinde soruşturma sürecinde PJAK (Kürdistan Özgür Yaşam Partisi) üyeliği ile suçlandım. Tahran, Sine ve Kırmanşah'daki tüm sorgularda bu suçlamaları kabul etmem için beni en ağır fiziki, ruhsal ve psikolojik işkencelerden geçirdiler.

Bu suçlamaların asılsız olmasından dolayı çok ağır işkencelere dayanarak, hep ve her zaman ret ettim. Buna rağmen suçlamalar sadece soruşturmamızı yapanların isteği doğrultusunda ydı ki bu istekler duygusaldı (tepkisel nedenler), sadece sorgucuların ilk kararlarına göre ydi ve bölgedeki koşullar yukarıda belirtilen suçlamaların dayatılmasına neden oldu.

2- Tahran İnkılâp (devrim) mahkemesinin 30. şubesinde on yedi dakika süren duruşmada hayretler içinde kalarak dava savcısından “İttilat bakanlığı senin idam edilmeni talep ediyor, git ve onları ikna et.” sözlerini duydum.

3- Duruşmadan önce tüm suçlamalar boşa çıktı, fakat bu sefer de PKK'ye üyelikten yargılandım. Bu duruşmada idama mahkûm edildim. Maalesef bu hüküm ülkenin yüksek divanında cezai yargının örf ve adaletlerine aykırı olmasına rağmen soruşturulmadan -ki incelenmediği dosyada açık bir şekilde görölmektedir- onandı.

4- Daha sonra 1387 (2009) yazında bana verilen hükme halkın itiraz etmesinin etkisiyle, yeniden Tahran cezaevinin 209 No'lu bölümünde **beş** ay boyunca sorgulandım. Bu defaysa ilginç olan İttılaatın sorgucu ve uzmanlarının davranışları geçmiş pratikleri ile zıtlık içindeydi. Oysa tüm şahit ve mevcut dosyalarda, ayrıca dosyanın uzmanlarınca yeni soruşturmada benim hiçbir örgüt ve partinin üyesi olmadığım ortaya çıktı. Onlar da bana “Dosyanın etkileyici yeni koşullarında aile, dost ve iş arkadaşlarından bunu suiistimal etmemelerini iste. Çünkü sen aslında hiçbir örgüt ve partinin üyesi değildin. Şimdi bazıları siyasi bir şekilde senin dosyandan kötü bir şekilde yararlanmak isteyebilir” dediler.

Sayın Ayetullah Laricani, ben kendimi suçsuz görüyorum ve hiçbir suçun damgasını almak istemiyorum, bunu kabul etmiyorum. Çünkü bu suçlama kökten hayali ve yapay bir şeydir. 209 No'lu bölümde son sorgucum bana Kırmanşah ve Sine'de uygulanan işkencelerden dolayı üzüntüsünü belirtmiş ve bu yaklaşımların bireysel olduğunu, açık bir şekilde kanunun ihlali anlamına geldiğini ve böyle bir yaklaşıma karşı mücadele etmemi de hukuksal bulduğunu ifade etti. Hatta tüm hukuki imkânlar kullanılarak 18. maddenin kapsamında dosyamın soruşturulmasının sonuçlanmasına çalışılacağına karar verildiği ifade edildi. Fakat on sekiz aydan sonra, hatta değerli İslami Meclis milletvekillerinin çalışmalarına rağmen, değil bir cevap almak, bir de hayretler içinde ve inanmayarak dosyama dair tek bir izin, **dosyamın** hiçbir yargı organında olmadığı bilgisini aldım.

Sayın Ayetullah Laricani, size İslami hükümetin tüm hâkimlerinin başkanı olarak birkaç sorum olacak ve umarım eğer bu koşullarda sizin yoğun işleriniz izin verirse, hiç olmazsa cevaplarını bana açıklayın:

1) Sizce 19 aylık tutukluğumdan sonra Ferzad Kemanger (yani kendimle!) işbirliğinden suçlandığım, iddianamenin okunması ve savunmamla birlikte **altı yedi** dakika süren ve avukatımla bile

konuşmamın engellendiği mahkemede adil yargılanmış olabilir miyim? Ya da o dosya hiç okunmuş mudur?

2) İtilaat bakanlığının uzmanları, mahkemeden **on beş** ay öncesi ve daha sonra dosyama ilişkin devam eden çalışmada bana verilen hükmün halka ve siyasi aktivistlere siyasi parti ve örgütlerden uzak durmaları için açık bir mesaj, ayrıca komşu ülkelere iyi niyet ifadesi olduğunu söylediler.

Acaba ben İslam Cumhuriyeti'nin bir vatandaşı olarak ülkemin komşu ülkelerle normal ilişkilerinin daha da iyileştirilmesi için bir araç olarak kullanılmama hakkına sahip değil miyim?

3) Saygı değer Yargı organı sözcüsü 1387/ 04/ 24 (yaklaşık yazın ilk ayı 2009) tarihli konuşmasında bana yöneltilen tüm suçlamaları iptal edilmiş saydı ve bu defaki beyanatında yeni bir suçlama gelişirmiş beni başka bir partinin ki ben bu suçlamayı da ret etmişim, yesi olarak ifade etti. Fakat neden hala dosyamın aılmasına izin verilmiyor?

4-Neden İttillat bakanlığı “Toplum ve medyada dosyam üzerinde oluşan geniş reaksiyon nedeniyle, dosya gidişatı ve hkmme ilişkin yeni bir karar verilirse bu insan hakları örgüt ve kurumlarını, sivil toplum ve İslami Cumhuriyet yetkilileri gibi düşünmeyen başka gurupları cesaretlendirir” demektedir? Bu kurumlar baştan itibaren hukuk dışı hkmme karşıtlığını beyan etmiş, buna karşı durmuş ve mahkûm etmişlerdir. Acaba kendi yanlışını kabullenmek ve İslami öğretilerde belirtildiği gibi eski iş ve kararlardan ibret almak, o kadar acı ve kötü mdr ki bundan kaçış için böyle bir yola başvuruyorlar?

5- Yukarıda dile gelen ve izahı yapılan konulara dikkat edildiğinde, acaba siz tüm konuyu eksik ve bağımsız olması gereken gler ayrılığı ilkesine aykırı görmüyor musunuz? Eğer yanıt “Hayır” ise, o zaman nasıl olur da savcı gibi bağımsız kişiler dosyanın içeriğine müdahil olamıyor ve bunun yerine kendini sadece meşru olmayan organların talimatlarını yerine getirmek zorunda görüyor?

6-Acaba bu mektupta dile gelen maddelerin yorum ve ifade edilmesi üzerinden, İran İslam Cumhuriyeti'nin bir vatandaşı olarak yeniden tarafsız bir mahkemede, İslam cumhuriyetinin belirlediği meşru kanunları temelinde, her türlü siyasi yargı ve anlamsız çıkarcılıktan uzak bir şekilde mahkeme yapılabilir mi?

Sayın Ayetullah Laricani, yukarıda izah edildiği hususlar temelinde ki dosyamda cezai mahkeme hukukunun ihlali açık bir şekilde görülmektedir, hakkımı elde etmek için öncelikle 18. maddenin uygulanmasını istiyorum, bu da sizin saygıdeğer adalet bakanlığına bağlı bir çalışma olmaktadır. Bu madde kanunlarda yerini korurken ve iptalinden önce talepte bulunulmuştur. Bu vesile ile sizden yasal ve ciddi bir şekilde, birkaç yıllık yoğun ruhsal rahatsızlıklardan sonra yeniden normal yaşamıma dönmem için eğer şimdiye dek yetişemedilerse, dosyamın üzerinde durmalarını, beni bilgilendirmelerini talep ediyorum.

Bu ağır sorumluluğun yerine getirilmesinde size içtenlikle başarılar dilerim.

Ferzad Kemanger
2010 Şubat ayı

Gelecek Kefensiz Yatanlar İçindir...

Cezaevi beden ve dayanın öyküsüdür. Tokat ve cezaevi, omuz ve boyun, ateş ve deri, kalp ve kurşun...

Cezaevi umudun diri tutulması için bir marştır, parlak geleceğe bir ışık kıvılcımıdır cezaevi.

Birinci görüntü- Santiago- Şili:

Bir işkenceci gitar çalmaması için bir tutuklunun ellerini eziyor (Şiili'nin ünlü sanatçısı Viktor Jara'nın Pinoşe güçleri tarafından öldürülüşü kast ediliyor), Şilili çocuklara Layelaye şarkısını söylememesi için, oysaki o durmaksızın okuyor:

Gel, gel, gel

Gel, geniş ve berrak cadde konuşuyor

Başka bir gelecek kendini mükemmelleştirme çabasındadır.

Birkaç yıldan sonra: Şiili gazetelerinin manşeti “Rahat uyuyun, diktatör öldü.”

Ve Gitaracı bir şairin divanını süslüyor, halk beyt divanı kralı şairleriyle gurur duyuyor.

İkinci görüntü- eski Soviyet tutsakları- Stalin:

“Berya” farklı düşünen herkesi acımasızca yargılıyor, öldürüyor, parçalıyor, sürgün ediyor.

Birkaç yıldan sonra!

Bir genç üniversite odalarından birinde, ülkesinin geçmiş tarihini okuduğunda Berya'nın adını duyduğunda, ağzındaki tükürüğü yere atıyor ve bir başka genç sinirli bir şekilde kitabının yapraklarını yırtıyor.

Üçüncü görüntü-1980- Irak

“Negre Selmane” çöllerine doğru kadın, çocuk, yaşlı ve gençlerden oluşan bir kervanı enfal etmek için götürüyorlar. Bir çocuk oyuncak bebeğini kucağına alıyor ve gözleri açık bir şekilde yıldızları sayıyor, bir toprak çukurunda gömülüyor...

Bir kız Ali Hasan Mecit'in dönmüş gözleri altında namusunun kirlenmemesi için kendini öldürüyor.

Son yüz yılda: Kız kardeşlerim, gelinlik giymeden, temiz ve sade, bir gün tabutları süslenmiş bir halde ülkelerine geri geliyorlar.

Bir çocuk Halepçe'de, Saddam'ın heykelinin üstüne işiyor.

Şiili bir genç, diktatör idam edilirken defol (cehenneme git) diye haykırıyor.

Bir Kürt Bağdat'ın köşk ve saraylarına giriyor, Saddam'ın sakallına gülüyor...

Dördüncü görüntü-Diyarbakır cezaevi, Türkiye 1980'li yıllar
General tutuklusunun direncini kırmak için onun ailesine tecavüz ediyor ve tutsak Newroz'u savunmak için, kendini Newroz ateşiyle ölümsüz kılıyor.

Diyarbakırlı çocuklar 2009 Newrozunda her yerde “korkak general” diye bağıyorlar, birkaç milyonluk geniş bir grup Newroz ateşinin etrafında toplanıyorlar. “Korkak generalin” söndürdüğünü zannettiği ateş.

Son görüntü: 1981'li yıllar, Tahran Êvin Cezaevi

Tutsak kırık bir gözlükle, son görüntüsünü kendisiyle soğuk toprağın bağrına götürmek için son bir kez annesini görmeye gidiyor. Birkaç hafta sonra annesine elbisesi ve kırık gözlüğü verilir.

Birkaç yıl sonra: Başka bir tutsak sevgilisine bir mektup yazıyor ve kız ellerinde kırık bir gözlük olan babaannesine mektubu şöyle okuyor:

Bırak dünyanın her yerinde, mezar taşı ve haçı olamayan kırık isimsiz bir mezar olsun.

Bırak toprakla bütünleşsinler, bırak oraların işareti özgür bir kavak ağacı olsun ki onların kalplerinde can var, başları göğe doğrudur.

Bırak işaretsiz kalsınlar “Gelecek kefensiz yatanlar içindir.”

Ferzad Kemanger

Êvin Cezaevi

2010 Nisanı

Amcasının gözbebeği, Rêbîn

Ferzad Kemanger'in yeğeni Rêbîn için yazdığı mektup;

Rêbîn, amcasının gözbebeği, bugün şarkı söylediğinde, haykırışlar dudağını süslediğinde, ben gözlerinde şu satırları okudum; gelecek bizimdir...

Ama unutma ki bu toprakta aşk seni ayakta tutuyor, **şenlendiriyor**, binlerce âşık Sıyançemaneyi kendi bağrında gizliyor, binlerce süslenmiş çiçek **buketi, örülmüş saçlara** süs olamadan bu toprakta gömülmüştür...

Unutma, binlerce umut, istem, hayal, aşk, **esans** ve güzel koku, hatıra, gülüş ve binlerce açılmamış goncayı yüreğinde gelecek için korumakta.

Rêbîn, kendine sevdalı o toprak, burnu havada o ülke, yüreği sert o anne; en genç çocuğunu, en süslü çiçek **demetini**, en yakıcı hayranlığı, sadece kendisi için ister ve kalbinde saklar, çünkü biliyor ki kimse onun gibi onları koruyamaz.

Sen de amcanın gözbebeği, **aşıkça, emek bilir** ve çalışkan bir çocuk olarak, tüm gençliğin ve aşkların savunucusu ol...

Amcan.

Altyazı: Şehit Ferzad Kemaner bu mektubu (vasiyetnameyi) yeğeni bir görüşmede ona Ş. Delila'dan Can Can şarkısını söylediğinde, ona bir kartpostal gibi elle yapıp göndermiş.

Dılxwaz “Sirvan” ile gerçeğin deltasına ulaştı

İlk gerilla grubu bize Koselan yamacında ulaştı. Onları izlediğimde beni derinden etkileyen duygunun ne olduğunu bilmiyordum. İnanç ve cesaret, kadın ve erkek devrimcilerin yüksek inancı, hal ve havamı değiştirmişti.

Ben bu ülkeyi anımsıyordum, bu kendini beğenmiş ve mağrur ülke, uzun bir zamandır çocuklarıyla kanlı bir anlaşma

imzalamıştı onların en iyisini ve en güzelini en genç yaşlarında kalbinde saklayacaktı. Ne kadar da kendine sevdalı ve huysuz, hep en iyilerini sadece kendisi için istiyor.

Gecenin sessizliği, ırmağın akıntısı, gerillayı sevmeye ve ay ışığı, güzel bir tablo yaratmıştı. Bir köyün dışında, bir ormanda kendimizi saklamıştık. Ta ki iki gerillanın gölgesi bize yakınlaşıncaya dek, biri diğerinden daha uzun, fakat biri diğerinden daha zor yürüyordu, ellinde bir baston vardı. Onun Dılxwaz yoldaş olduğunu söylediler, ben seni kucakladım. Diğer de geçmiş yılların dostu ve öğretmenimdi. Şehirden un, şeker, pirinç ve bir sürü şey gelmişti, arkadaşlarla birlikte eşyaları sırtlayıp yola koyulduk. Fakat senin yükün Önder APO'nun kitaplarıyla dolu iki çantaydı. Sen çantayı sırtladın ve biz yola düştük. Ayağına ve omuzladığın çantaya baktığımda, utanıyordum. Yoldaş sen bu ayakla nasıl Kandil'den Hewraman'a geldin? diye sordum. "Bilmiyor musun?" dedin. Neyi? "Gerilla yüreği ve canıyla yolu kat eder, ayaklarıyla değil." dedin. İkimiz de sustuk, bu kez yalnızca bastonunun sesi yolun sessizliğini parçalıyordu; tak, tak, tak...

Bazen yere düşüyordun, yeniden ağır çantalarını kaldırıyordun. Bana "Bu silahımı al!" dedin.

Ben, 'yoldaş, sizin silahınızı almak ağırdır, ben buna layık değilim' dedim.

Sen halimi gördüğünde, daha fazla utanmamam için, güler yüzle "Al kurnaz" dedin bu defa ikimiz de güldük.

Yolda "Ağlamak güçsüz ve köle insanların işidir. Apocular düşünür ve hareket ederler" dedin. Ben, 'Yok yoldaş benim gözyaşlarım sizin varlığınızdaki duyduğum mutluluktan akıyor' dedim. Bu ilk ve son görüşmemizdi.

Kendini satmış vahşilerin saldırısı ve şahadetinin haberi beni sarstı, ağlamak istedim, fakat inan yoldaş, ağlamadım. Sadece gurur duyarak ve başım dik bir şekilde Hewraman'a baktım. Bir

süre sessiz kaldım, içimdeki gurur büyüdü, sevgi ve nasıl ifade edeceğimi bilmediğim bir hal...

Ben Koselan'a gitmeyi düşünüyordum, eğer arkadaşlarla karşılaşırsam ve sen içlerinde olmazsan ben ne yapacağım. Ne diyeceğim ve onlara nasıl yaklaşacağım.

Fakat bu sefer geldiğimde, Hewreman çobanlarına en dertli Sıyaçemaneleri arasında Bingöl'ün adını yani senin doğum yerini unutmamalarını söyleyeceğim. Sirvan'a bu yıl aktığında, bulanıklaştığında ve Hewraman'ı geride bıraktığında, senin kahramanlık hikâyesi **birlik** deltasında Dicle, Fırat ve Hêzıl'e anlatmasını söylüyorum.

Şaho'ya bağımsızlık gününde, Kandil, Botan ve Bêsitun ile halaya durdukları zaman, senin puşini halay başı mendili yapmalarını ve Kürdistan'ın en yüksek yerinde dalgalandırmalarını söylüyorum.

Koselan yamacındaki kekliklere sevgiyi ötüşlerinde Gerilla ve Dılxwaz'ın adını unutmamasını söylüyorum. Hewraman şahidim olsun ki sizin kıvılcık kanınız geleceğin zafer bayrağı ve işgalcilerin yapay sınırlarını kırmanın sembolü olacak. Seni gerçekleştirmek kurtuluş çılgılığın kendi gençlerinin gücüne inanan ve iman eden ezilen bir halkın başarısı olacak. İnanıyorum ki elindeki bastonun sesi asla susmayacak.

Helikopterin hırıltısı, topun gümbürtüsü ve işgalcilerin tecavüzü, bastonunun tak sesini gizleyemez.

Tak, tak, tak...

İyi yolculuklar, uğurlar olsun...

Rêbîn Mana/Ferzad Kemanger

Saygı, sevgi ve hasretimle...

Yaşam arayışında ırmağı geride bırakan balıklara...

Anne balık: Irmak uçsuz bucaksızdır. Bu kadar. Bir yere ulaşmaz, bu kadar, kalk gezmeye gidelim.

Küçük siyah balık: Yok anne, ben bu kadar gezmekten yoruldum. Gerçekten yaşam bu kadar mı diye öğrenmek istiyorum? Sadece kendi etrafında dönmek ve hiç?

Diğer balıklar: Eğer balıkçı kuş olmasaydı, biz de seninle gelirdik, fakat biz korkuyoruz.

Siyah balık: Siz sadece konuşuyorsunuz, böyle olmaz. Adım atmakla, yola koyulmakla korku yenilir.

Siyah balık: Ölüm rahatça beni karşılamaya geliyor, fakat ben yaşayabilirim, ölümü karşılamamalıyım, elbet bir gün ölümle karşılaşırım, önemli değil. Önemli olan senin yaşamın ve ölümünle başkalarının hayatına nasıl etkide bulunduğundur.

Siyah Küçük Balık (Semed Behrengi)

Kısa bir haberdi, bizim görüşümüz gibi kısa:

Hêriş Karzan adlı PJAK gerilas, bir operasyonda yaşamını yitirmiş.

Senin fotoğrafını gördüğümde, gözyaşlarımı tutamadan yere düştüm. Ağlama nöbetine tutuldum ve kısa bir süre sonra yaşlar akmaya başladı. Yine hayaller dizginsiz bir at gibi beni Kandil'e çekti. En sevdiklerimi kucakladığım yere doğru. Hayalde de yine gizlice sınırı geçtim, Ş.Ayhan'dan sizin yöne doğru yola düştüm. Yolda sadece sizin büyüklük ve iradeniz ilgimi çekti. Yoksa Kandil'in güzelliği Şaho ve Bêsitun gibi değildi. Bizi karşılamaya gelen tek ayaklı bir genci görünce hayret ettim. Parmakları kesilmiş kadın gerilladan. Hastanede savaş cephesine gitmek için sabırsızlanan o kimseler. Ak saçlı gerillalardan ve...

Bunca iradeydi asi ve yabani Kandil'i böyle sakın **yapan**. Sizin yanınıza ulaştım, hem ağabeyim, hem de koruyuculuğumu yapan gerilla yolunuzu bana gösteriyordu. Sizi kucakladığımda, yolun

yorgunluğunu unutuveriyordum. Daha önce ben sizlerden sadece birkaç kişiyi görmüştüm, fakat ilginç olan oydu ki hepinizi tanıyordum!

Bu İlamlı'dır, o Mukriyanlı, diğeri Hewrami, bu da Mardinli. Seni gördüm, bize bakıyordun.

Onun adı Hêriş'tir, Sinelidir, Basın çalışmasına bakıyor. Seni böyle tanıttılar, seni tanıdığımı hissediyordum sanki defalarca birbirimizi görmüştük.

“Heval... Kardeşin geldi, gözün aydın” dedin.

Ağabeyimden önce cevapladım, sen nerden biliyorsun biz kardeşiz? dedim.

“Birbirinize çok benziyorsunuz” dedin.

Ağabeyime baktım, yoldaş o sizin arkadaşınızdır, daha çok size benziyor dedim.

Sen gülerek “Tamam sen hepimizin kardeşisin” dedin.

Albümünüz elimdeydi, fotoğraflarınıza baktığımda, yaşlı bir ağacın altındaydım. “Sen bir fotoğraf çekmiyor musun? Sonra böyle bir fırsat eline geçmez” dedin.

Ne elime geçmez?

“Bir şehit ile fotoğraf!” dedin.

Şimdi o fotoğrafa bakıyorum, seni ve diğer yoldaşları gördüğüm fotoğrafa. Doğru söylüyordun, ben bir şehit ile fotoğraf çekmeye layık değildim. Bu sonsuza kadar içimde kalacak bir hasrettir. Gerçekte, siz hayatımızın balıklarısınız ve biz de sadece konuşan balıklarız.

Ronahi Sine, Hiwa Sine, Rêbin Ronahi, Zagros Sine ve sen de ırmağı geride bıraktınız. Herkesten daha iyi yaşam ve ölüm felsefesini kavradınız.

Ne mutlu size, ne mutlu o yaşam ve ölüme ki sizin **aranızda ve tarzınızdır.**

Sine'nin küçük balığı, ben yine konuşuyorum, fakat şüphesiz yoldaşlarla ölmek kutsal bayramdır. Senin armağanın, yaşam ve ölümle buluşman kutlu olsun, nerede olsanız da ölüm yoktur. İyi

yolculuklar yoldaş, ırmağın küçük balığı iyi yolculuklar. İyi yolculuklar, sizin yeriniz denizdir, ırmak değil.

Ferzad Kemanger

Kırlangıçların dönüşü

Şehit Hewram Jıyan'ın (Ferzad Kubadi) şahadetinin yas mektubu

Şehit Hewram ve onun tüm yeşil umutları için

Kardeş, arkadaş, kandaş!

Aya ulaştığında

Çiçeklerin katlediliş tarihini yaz

Sade ve duru, aynen doğduğun yer gibi “Şahini” (Ş. Hewram'ın doğduğu köyün adı, Kamyaranda)

Yüzünde sadakatin rengi

Halen de yetimliğin, işçiliğin acı ve ıstıraplarını emanet edinmiştin

Kırmanşah'ın tatlıcı fabrika işçisi olduğun zamanlar

Her bayramda, başkalarının sofralarına mutluluk ve tatlıyı misafir ediyordun

Oysa ne çok hayalin vardı

Halkının ekmeksiz sofralarına “Ekmek getirme müjdesiydin”

Dudaklarında bir gülümseme,

her zaman gitmeye meyilli.

Her zaman yol ve yolculuktan bahsederdin...

Yeterince seni tanıyamadım,

Yani, bırakmadın seni tanıyayım.

Halen gelmemişken, sen gidişin yolunu tutturdun...
Ve doyasıya bir buluşma hasreti
Yüreğimde kalmış...
Sen Nevroz ateşine ve kırlangıçların uçuşuna sevdalıydın
Her yılın Nevroz'unda
Doğduğun yerin karşısındaki dağın zirvesinde duruyor
Evlerde yakılan küçük ateşleri izliyordun...
Gelecek yıl
Tüm ateşleri Nevroz için bileştirmek isterdin
Kırlangıçların uçuşunu gökyüzünde gördüğünde
O kadar merakla göğe bakıyordun ki
Sanki onların son uçuşuydu
Sanki uçmak için bir yarın yoktu
Her bahar mevsiminde onların dönüşünü bekliyordun
Her sonbahar, onların göçleriyle hüzünleniyordun
Kırlangıçların hareket ve yolculuğu
Ateşten canlılığı ve mert olmayı öğrendin...
Bir sonbahar günü, kırlangıçların yolculuğuyla
Sen de dağların yolu ve “özgür yaşamı” (burada PJAK ta kast
ediliyor) seçtin...
Biliyordun zirveye ve
Kandile ulaşmak için
Şaho'yu geçmen gerektiğini biliyordun
Ve annen...
Ve annen de
Gittiğin aynı gece
Kırlangıçları rüyasında görmüştü
Eteğinden dağa doğru kanatlanmıştı
O günden sonra hissediyordu
Çocuğu hep yolcu
Onun hiç durmayan çocuğu
Uzun yolculuklara kastı var
Dönüşü olmayan yolculuk

O sonbaharlı günün akşamından bu yana
Annen caddelere bakan yerde
Köyün dolambaçlı yollarından bir yolcunun geçme umuduyla
Beyaza kuşanmış Şaho'yu seyre dalıyor
Ve kırlangıçların dönüşünü bekliyor
Daha işçiliğin ve çocukluğun acı masumiyeti yüzünde kalmıştı
Karın üstüne gittiğinde
Karın beyazlığı üzerinde
Kırmızı bir iz dağın eteklerine kadar bırakmıştın
Bir iz ve yol, hiçbir şey de onu temizleyemez
Daha söylenmemiş binlerce şeyin vardı ki
Canını ülkemizin toprağının bir yerine emanet ettin
Aynen adsız ülken gibi, adsız
Hiçbir haritada çizilmemiş
Fakat vardır...
Ülkenin isimsiz askeri
Daha gülüşün açılmamış binlerce goncası dudaklarında ve
kalbindeydi
Sen çiçeklenmenin hasretini kız kardeşlerin ve annenin
yüreğinde bıraktın
Daha bir birimize söylemediğimiz binlerce sözümüz vardı
Daha onları söylemeden
Sen hepsini yaptın ve gittin...
İyi yolculuklar, hep yolcu olan yoldaşım.

Rêbîn Mamo Zagros/Ferzad Kemanger
Kerec Cezaevi

Neden ve kimden Af talebi?

Özgürlüğün adıyla
İran İslami Cumhuriyetinin hiçbir hukuki ve cezai kanununda,
kişinin mevcut dünya standartlarına göre makul hukuki kriterler

çerçevesinde siyasi suç kapsamında yargılanması için siyasi suçun ve bununla bağlantılı olarak siyasi tutuklunun gerçek tarifi yoktur. Bir yerde bazıları kendilerini hukuktan üstün görüyor, hukuki ve siyasal akademik öğrenimleri olmadan, kendilerini en iyi ve benzersiz siyasetçi ve yargıç olarak görüyor ve siyasi uygulamalarını da İmamı Zaman'ın (Mehdi) yokluğunda tek siyasi alternatif olarak görüyorlar. Bundan yola çıkarak İran'ın tüm toplumsal kesimlerini kendi siyasetlerinin mutlak taraftarı ve tabisi zannediyorlar. Sonuç olarak hiçbir siyasi yöntem ve mesleği resmen tanımıyorlar, ondan da önemlisi siyaseti tüm halk için meşru ve caiz görmüyorlar. Bundan dolayı bu kimselerin gönül rahatlığıyla kendileri dışındakilerin siyasi konularda düşüncelerini ifade etmelerine izin vermemeleri doğaldır, yalnızca onlara soysuzca boyun eğip, açıkça histerik bir şekilde onları desteklediklerini beyan edip bu sınıfın resmi siyasetini kendilerine kar ve saygısızlık nedeni yapmazlarsa. Bu grup tarafından siyasi faaliyet yani kavramsal ve genel anlamda siyaset, İslami tüm insancıl, latif ve ruhani yönleriyle çağdaş ve sağlam kanunlarla sağlıklı ve mutlu insan toplumunu oluşturmayı tek yönlü olarak bir yana bırakarak sadece kendilerinin deyimiyle İslam'ın ilk çıkış döneminde “Kılıcın gölgesi altında cennet” ve “Korku sonucu başarı” anlayışıyla kavranır. Böylelikle bunlara ve hukuklarına göre siyasi faaliyet, siyasi suç, siyasi suçlamalar ve siyasi tutuklunun tanımlanmamış olmasına şaşmamak gerekir. Sözün kısası, ben Ferzad Kemanger, kabul edilen meşru ve örfi haklara sahip bir İran vatandaşı olarak, İran kanununda, dünyada ve Milli Eğitim bakanlığının bana verdiği bu ülkenin çocuklarını eğitme göreviyle, şimdi uluslararası hukukun belirlenen tanıma, evrensel insan hakları beyannamesine ve dünyadaki siyasi düşünürlerin kabullendikleri tanımlara göre, kendimi siyasi bir tutuklu olarak görüyorum. En genel anlamda siyasi suçun Allaha karşı gelmek, Milli Güvenliği tehdit etmek ve toprak bütünlüğünü bozmak gibi

dar bir bakış açısı ve anti demokratik bir yaklaşımla ele alındığı bir zamanda ve mekânda yaşanması olayın kötü yanıydı.

Okuyucuların ilgisini aşağıda belirtilen hususlara çekmek istiyorum. Böylece dosyamın yargıtaydaki seyri İran'ın adalet kurumunda pratik olarak açıklığa kavuşsun:

1- Ben 1385/05/27 da Tahran'da yasadışı siyasi faaliyet yaptığım gerekçesiyle, gözaltına alındım. Anayasanın açıkça 'Sanığın avukat hakkını' ifade etmesine rağmen ben on altı ay boyunca bu haktan mahrum kaldım. Yani on altı ay boyunca vatandaşların haklarını koruma kanununa aykırı olmasına rağmen ağır işkencelere maruz kaldım, ben bunları acımın mektubunda kısaca ifade etmiştim. Fakat Kırmanşah kentinde dönemin İnkılâp savcısının suçu kavratma esasını önemsemeden, Yargıtay görevlilerine talimat vererek, işlemediğim bir suçu kabullenmem için daha fazla işkence ve baskının yapılmasını istediğini belirtmek gerekir. (eğer Tahran 14. güvenlik şubesi Tahran'a geri getirilme emrini vermeseydi, kuşkusuz şimdi sağ degildim). Hatta işleri o boyuta getirdiler ki dosyanın oluşma sürecinde kendilerinin deyimiyle “fenni araştırma” yaptıklarında, halen hiçbir suçlama ispat edilmemişken, mahkeme duruşması yapılmamışken ve avukatım olmadan bana her türlü suçlamada bulunuyorlardı ve büyük bir sevinçle bana idam cezası verileceğini bildiriyorlardı.

2- On altı aylık İttılaat'ın değiştirilme fabrikasında, daha sonra Kırmanşah'tan Tahran'a sevk edildim, hayrete düşürücü bir operasyonla bana yönetilen eski suçlamalar PJAK üyeliği, patlayıcı madde taşıma, bombalama girişimi, hatta bombalama suçlarından adım silinmiş, çok hızlı bir şekilde yaratılan yeni bir suçlama ile bana PKK üyeliği! Suçu verildi. Tabi yine aynı bildik usule göre herhangi bir kanıt, belge olmadan, hatta sahte ve şekli bile olsa.

3- O dönemde Tahran İnkılâp mahkemesi 30. Şubesi bilinmeyen ve nasıl olduğu halen anlaşılmayan bir nedenle davanın daha sağlıklı yürütülmesi için Sine İnkılâbına devretti.

4- İki ay tek kişilik koğuştaki Sine İttılaat Sorgu evi sorumluları tarafından en ağır ve korkunç işkencelerden geçtim. Bu kadar ağır baskı ve işkencenin nedeni ve kime hizmet ettiği, amacı neydi belli değildi? Çünkü bu süre boyunca ne bana yeni bir suçlama yöneltilmiş, ne de bir **kez olsun** yeni bir soru sorulmuştu. Bu defa yine ters bir yönden Sine İnkılâp mahkemesi dosyanın Tahran İnkılâp mahkemesi 30. Şubesine gönderilmesine karar verdi. Sanki beyefendiler işkence uygulamasında değişiklik yapmak, kendi sevecen ve hümanist özelliklerini üç eyaletin merkezinde bana göstermek için bu sonuca varmışlardı. Bana nereye gidersem gideyim “Gök bu renktedir” demek istiyorlardı.

5- Sonunda bu güvenlikçi ve hukuki senaryo şah eserinin zirvesine ulaşıyoruz. Yani mahkemenin oluşma süreci. Duruşmanın başlatılma süreci ve sonunda hükmün iblağ edilmesi, fakat burada okuyucu şu hususa dikkat etmeli; yargı organı tutukluluğumun on sekizinci ayında bunca zaman harcamanın yeterli olduğuna ve bu dosyanın çok hızlı bir şekilde bitmesi gerektiğine karar verdi. Bu iyi niyet ise hatta mahkeme duruşmasına bile bulaştı ve benim yedi dakikalık (evet doğru okudunuz, sadece 7 dakika) duruşmamda bunun üç dakikası iddianamenin okunmasıyla geçti, idamı hak ettiğim netleştirildi. Hem de İslami Cumhuriyet’in Anayasasının 168. **Maddenin** esasına göre böyle bir mahkeme aleni bir şekilde, avukatın katılımı ve jüri heyetinin katılımıyla oluşması gerekirken **ne mahkemenin aleniliği ne de jüri heyetinin kavramsal ve somut bir varlığı vardı**. Fakat bana mahkemeden önce, hatta duruşma boyunca avukatımla konuşmama, hatta merhabalaşmama bile müsaade edilmedi. Avukatım hukuki savunma fırsatı bile

bulamadı. Burada belirtilmesi gereken husus, iddianamede sadece PKK'ye üyelik suçu mahkemeye bildirildi.

6- Dosya savcısı bir ay sonra, şekli bir prosedürden sonra hükmü iblağ ettiğinde “İttilaat bakanlığı mahkeme hükmünden önce senin sistem karşıtlığını kesin bir şekilde belirlemiş ve en az sana İdam cezası verilmesini beklemektedir” diye ilan ediyordu. Elbette bu husus benim için yeni değildi. Çünkü her üç kentte İttilaat sorgucuları ilk soruşturma günlerinde “Biz kimin hangi hükmü vereceğini belirliyoruz, senin cezan da idam olmalı (dosya sorgucularının dedikleri aynen böyleydi)” diyorlardı. Bu sadece bir yığından ibaret olan yukarıda dile gelen şeyler, ibret alanlar için hüznün kaynağıdır. Çünkü ülkenin güvenlik-istihbarat kurumunda İslam Cumhuriyeti kanunu açık bir şekilde ihlal edilmiş, onun akabinde Anayasanın 20. esası (herkesin kanun karşısında eşit olduğu), 23. esas (inançları sorgulama yasağı), 35. esas (avukat edinme hakkı), 37. esas (beraat esası), 38. esas (İşkence yasağı), 39. esas (onur ve haysiyeti kırma yasağı), 57. esas (Yasama, Yürütme ve Yargı kurumların bağımsızlığı), 166. esas (hükümlerin delilli ve belgeli oluşu), 168. esas (siyasi dava mahkemelerin aleni oluşu) ve vatandaşlık hakkının ihlali, yargı tüzüğüünün ihlali, cezaevi iç tüzüğüünün ihlali, bir yandan İslami Cumhuriyet kanunlarında belirtilmiş metinlerin üzeri çizilmiş öte yandan sorgucu, yargıç, savcı ve hakimnin elliyle kanunun düzeyi düşürülüyor. Sözde yürütmenin altında olan kurum kendisine yargı kurumundan daha üstün bir değer biçiyor, sanki “Periyüz’ün kendini saklama gücü yok, bir ipin uzatılmasıyla kafasını delikten çıkarabilir.”

Anlaşılan Kürt yerleşim yerlerindeki hareketleri bastırmak için sivil aktivistlere ağır cezaların verilmesi bir yöntem olarak kullanılıyor. Bize idam cezasının verilmesi, 1915’ten beri bir soykırım geçmişine sahip batılı komşuda yeni iktidara gelmiş(siz yeni Müslüman olarak okuyun, AKP)bir partiye siyasi çıkarlar ve dengeler gözetilerek ideolojik yataklık ortaklığı olan bir

ortağın diğ er bir ortağına rezilce ve etkisiz bir siyasi ikramıdır. Her ne kadar görünürde amaçları ortak ise, aynı yöne doğru görünse de bunlar birbirinden son derece nefret ediyorlar.

Şimdi yukarıda belirttiğim hususlara dikkat edildiğinde, sizce ben idam cezasını hak ediyor muydum? Ben yaşamımı korumak için af talebinde bulunmalı mıyım? Neden ve kimden af, özür dilemeliyim? Kendi yazılı kanunlarını defalarca ayaklar altına alan, kendi yazılmayan ve başlarına buyruk kanunlarıyla işkence ve idam hükmü verenler, bu yolda cömertçe ve yüreklice yaşam bağışlayanlar, daha çok af talebinde bulunmayı hak etmiyorlar mı?

Ferzad Kemanger

Recayişehr cezaevi/ Kerec

Enfeksiyonlu hastalar bölümü

Şir n Elemhuli den birMektup

Tutukluluk sürecim üçüncü yılına doğru gidiyor. Yani    yıl boyunca  vin cezaevinin demir parmaklıkları ardında zorlu bir yaşam. İki yılını belirsizlik, avukatsız ve tutuklanmama ilişkin bir hüküm olmadan geçirdim. Bu muğl klık esnasında Pasd r güçlerinin elinde oldukça acı günler geçirdim. Sonra da 209 No'lu bölümde sorgum başladı. 209'dan sonraki süreci de genel koğuşta geçirdim. Durumumun netleşmesi için defalarca yaptığım talepler cevapsız bırakılmıştır. Sonunda adaletsiz bir şekilde idamıma karar verildi.

Tutuklanışımın sebebi nedir? Ya da neden idam edilmeliyim? Acaba sebebi Kürt olmam mıdır? Eğ r  yle ise ben de diyorum

ki: Anamdan Kürt olarak doğdum. Kürt oluşum nedeniyle çok zor bir yaşam içerisinde her şeyden mahrum bırakıldım.

Dilim Kürtçedir, dilimle ailem, arkadaşlarım ve tanıdıklarımla ilişki kurmuşum ve bu şekilde büyüdüm. Dilim bağımızın köprüsüdür. Şimdi de kendi dilimle konuşmam yasaklanmıştır. Kendi dilimle okuyamıyor ve yazamıyorum.

Bana Kürtlüğünü inkâr et diyorlar, ben de diyorum böyle bir şey yaparsam kendi varlığımı inkâr etmiş olurum. Sayın savcı ve yargıç!

Soruşturmamı yürüttüklerinde, sizin dilinizde konuşamıyordum bile. Son iki yıllık tutukluluğum boyunca Êvin cezaevinin kadın bölümünde, arkadaşlarımdan farsça dilini öğrendim. Ancak siz kendi dilinizle beni soruşturup mahkememi yürüttünüz ve yine kendi dilinizle hükmü verdiniz. Bu öyle bir şekilde geçti ki etrafımda nelerin olup bittiğini bile bilmiyor, savunmamı bile yapamıyordum.

Bana karşı uyguladığınız işkenceler gece uykularımın kâbusu olmuştur. İşkence esnasında yaşadığım acılı günler şimdi de benimle birlikte devam ediyor. İşkence sırasında kafama uygulanan darbeler nedeniyle kafamda hasar oluşmuştur. Bazen şiddetli ağrılar saldırıya geçiyor, ağrılar o kadar şiddetleniyor ki etrafımda nelerin olup bittiğini bilmiyor ve saatlerce kendimden geçiyorum. Sonunda ağrının şiddetinden burnum kanamaya başlıyor. Kanamadan sonra kendime geliyor ve normal halime dönüyorum. Onların bana verdiği diğer bir hediye ise görme duyum zayıflıyor. Gittikçe artıyor, halen de gözlük alma talebime yanıt verilmemiş. Zindana ilk girdiğimde saçlarım simsiyahtı, üçüncü yılı geçirdiğim bugünlerde her geçen gün saçlarımın aklaştığına şahit oluyorum.

Biliyorum bu uygulamaları sadece bana ve aileme karşı yürütmediniz. Bu işkenceleri bütün Kürt çocuklarına karşı, Zeynep Celaliyan, Ronak Sefarzadevs gibi kişilere karşı da yürütünüz. Kürt analarının gözleri her gün çocuklarını görme

beklentisiyle yaş doludur. Her günü yeni bir olayın yaşanabileceği tedirginlikle karşılıyorlar. Her telefon çalışında çocuklarının idam edildiğinin haberini duyma korkusunu yaşıyorlar.

5 Şubat 2010 tarihinde, bir süreden sonra soruşturma için tekrar Êvin cezaevi 209 No'lu bölüme götürüldüm ve yine asılsız suçlamalarını tekrarladılar. Onlarla işbirliği yapmamı istediler. Bunun karşısında idamımın kaldırılabilceğini söylediler. İşbirliğinin ne anlama geldiğini bilmiyorum. Daha önce onlara söylediklerim dışında söyleyecek bir şeyim yok. En sonunda dile getirdiklerini tekrarlamamı istediler, ancak bunu yapmadım. Yargıç bana “Biz geçen sene seni bırakacaktık, ancak ailen bize yardımcı olmadığı için iş buraya kadar geldi” dedi. Yargıcın kendisi şunu itiraf etti ki ben onların elinde bulunan bir rehineyim, amaçlarını gerçekleştirmeyene kadar beni tutacaklarını söyledi. Ya da sonunda idam edileceğim fakat asla özgür olmayacağım.

Başarılar

Şirin Elemhuli

2010/05/03

Ali Haydariyan'ın Mektubu

Ben Ali Haydariyan, 1358(1979) yılında Sine şehrinde doğdum. Orada büyüdüm ve yaşadım. 2000 yılında hastalığımдан kaynaklı ameliyat olmak için Tahran şehrine geldim, bir süre orada yaşadım. Aynı yılın 28 Mordad'ı (18 Temmuz) akşamında sivil giyimli birkaç kişi tarafından gözaltına alındım ve bilinmeyen bir yere götürüldüm.

Yabancı bir binaya girdikten sonra, beni tutuklayan görevliler soruşturma odasına götürölüp orada hakaretlere başlamayı beklemeden, birisi parkesini çıkarttı, kollarını sıvadı ve

ayakkabısının bağcıklarını sıkıp, sinirli bir şekilde bana doğru geldi, ellerim kelepçeliydi, ayağıma attığı tekmelerle yere düştüm.

Hızlı, ağır ve ard arda attığı tekme ve tokatlar, kafama ve yüzüme vurduğu darbeler onda gurur, haz ve ilginç bir duygu yaratmıştı. Göğsüme ve karnıma vurduğu darbelerden dolayı nefes almak tam bir işkenceye dönüşmüştü. Tek bir kelime söyleyemeyecek kadar dilim kurumuştü. O, heyecan ve iktidar, sinirlilik ve tatmin olma ile karışık bir duyguyla öylesine işine dalmıştı ki alnından düşen ter damlalarını ve yorgunluğunu fark etmiyordu ta ki bir arkadaşı müdahale edip onu durdurana dek.

Yaklaşık bir saatten sonra ki hava iyice kararmıştı, İttilaat bakanlığı görevlisi birkaç sivil giyimli memur, gözümü bağlayarak beni bir arabaya bindirdiler. Ellerim bağlı, gözlerim kapalı olmasına rağmen elleriyle kafamı arabanın altına ve sandalyelerin altına itiyorlardı. Kulaklarım aldığım darbelerden sonra, sesleri net duyumsayamıyordu, fakat kapanmamıştı. Şehrin kalabalığı, arabaların sesi ve insanların gürültüsünü duyabiliyordum. Her bir ses ile beynimde bir hatıra belirliyordu. Hatıralarla geçmişe dalıyordum ki birden kafamın arkasına vurulan bir darbe ile hatıralar birden yok oldu. Birisi soruşturmanın başlangıcında nereli olduğumu sordu? Bu soru karşısında Kürt ve Sine’li olduğumu söyledim. Sözlerimi henüz bitirmemiştim ki bana birkaç sert yumruk vurdular. Ona göre Kürtlerin hepsi bölücüdürler ve ülkenin emniyetsizliğine ve geri kalmasına sebeptirler. Diğer bir başkası sol yanımda oturmuştu, ağır eli ve sıkı darbeleri iri yapılı biri olduğunu gösteriyordu, elliyle kafamı kendisine doğru çevirdi ve “Kesin bir de Sünni’sin” dedi. Çene ve ağzıma birkaç darbe vurdu, Sünnilere küfür ve hakaretler yağdırarak nefretini dile getirdi. Üçüncüsü arabanın ön sandalyesinde oturmuştu, daha genç ve ortancaydı. Fakat bozuk ağzı ve küfürlü kelime hazinesi her diğer ikisinden daha zengindi. Ön sandalyeden arkaya doğru saldırıya geçti ve

“Eğer sen Sünni’ysen, neden adın Ali, soyadın da Haydariyan’dır?” diye sordu. Çünkü ona göre bu da bir suç sayılıyordu. Boğazımı o kadar sıktı **ki** az kalsın boğuluyordum. Dünya gözümde kararmıştı, dengesiz ve şaşkın kalmıştım. Bu durumda ne söylemem gerektiğini bilmiyordum, çünkü ben Kürt’tüm ve bu etnik kimliğimi seçmem için ne bana danışılmıştı, ne de eğer konuşulsaydı etniğimle ilgili bir değişim olabilirdi. Çünkü benim ailem Kürt’tü ve ben Kürdistan doğumluyum. Mezhebim ise Sünnilikti, çünkü atalarım Sünni’ydiler. Aile, çevre ve toplumumdan dolayı da benim Sünni olmam icap ediyordu. İstemem ya da istememem fiili olarak şart değildi. Ömrümün sonuna kadar adlandırılacağım isim bile benim düşüncem alınmadan verilmişti. Seçmek ya da yapmak için iradem dışı konulardan dolayı işkenceye maruz kalmak ve hesap vermek, işkenceden daha fazla bana azap veriyordu. Fakat onlar arabanın dar olması ve kendi güç ve etki alanlarını sergilemek için özel araç ve gereçlerinin hazır olmamasına sinirlendi ve sorgu odasında bu eksiklikleri gidereceklerini söylediler.

Kalabalık bir caddede ki şehrin ana caddelerinden biri olduğu anlaşılıyordu, araba bir binanın önünde durdu. Kapı açıldı, bahçeye girdik. Beni, orada kalan görevlilere soruşturma yapmak için teslim ettiler.

Büyük bir odaya girdik, beni bir **sandalyeye oturtular**. Sorgucu karşımdaki bir sandalyeye oturdu. Başka biri elinde elektrik şokuyla yanımda durdu. Soruşturma hiçbir suçlamayı kavratmadan başladı. Daha sorgucu sorusunu bitirmeden, yanımdaki adam vücudumun hassas yerlerine yüz, kulak ve parmak uçlarıma elektrik şoku uygulayarak bir saniye bile gecikmeden sorularına yanıt vermemi istiyordu. Onlarca kez elektrik şoku ile hatta anlamadığım sorulara sadece şoktan kurtulmak için yanıt vermek zorunda kalıyordum.

Fakat bu işler de onları razı etmedi. Sorgucu kırbacın getirilmesini ve elbiselerimin çıkartılmasına talimat verdi. Elbisesiz ve çıplak bir vaziyette yere yatırıldım, ellerim arkadan kelepçeliydi. Başka birisi ayağını omzumun üzerine koymuştu. Ellerimi yukarıya doğru çekiyordu. En küçük bir hareket bile yapamıyordum. Onlardan biri kırbacın acısını daha fazla artırmak için kırbacı ikiye katladı, ayakucumdan kafama kadar kırbacın en ağır darbeleriyle okşuyordu. İşinde o kadar uzmanlaşmıştı ki bir doktor gibi vücudun en hassas ve zayıf noktalarını tanıyordu.

Bu bölgelere üst üste vurulan ağır darbelerin sonucu vücudumun derisi, eti ve kemiği birbirine dikilmiş gibiydi, yere yapışmıştım. Kırbacın ölümcül yakıcılığı ve acının şiddeti iliklerime kadar sinmişti. Tüm hücrelerim dağılmak üzereydi. Kamçının dansı ve melodisi, duygusuz sorgucunun sinirli bağırışları odada dalgalanıyordu. Bazen bir soruya yanıt almak için kırbaçlamayı durduruyorlardı, fakat yeni darbeler daha ağır ve acıtıcı, vücuduma iniyordu.

Sorgucu durmadan bağıırıyordu “Buranın Allah’ı benim, senin de yaşamın benim elimde.”

Hastalıklı ve delirmişçesine gülmeleri darbelerin şiddetini **daha da** artırıyordu. Bir telefon görüşmesinden sonra, başka bir mekâna nakledilmem talimatını verdi. Gece yarısına yakındı yine arabaya bindik, gecenin korkutucu zifiri sessizliğinde başka bir mekâna nakledildim.

O binaya girişimizle beraber, koridorun başındaki bir odanın kapısı önünde ki daha sonra sorgu evinin müdür odası olduğunu anladım, beş kişilik bir sorgu timi hiçbir soru sormadan, korkutmak amacıyla tartaklamaya başladılar. Biri sağ elimi, diğer bir başkası sol elimi tutmuştu. Biri elektrik şoku uygulayarak durmadan “Burası yolun sonudur, kimse buradan sağ çıkamaz.” diye tekrarlıyordu.

Bu şekilde bir süre geçtikten sonra, onlardan biri eğer onların sorularına istedikleri gibi yanıt vermezsem, tüm tırnaklarımı çekeceklerini söylüyordu. Ortaçağ yöntemlerini düşlemek, hem de 21. yüzyılda en kötü kâbusta bile bana imkânsız gibi gelmişti. Birden volkanın en yakıcı alevleri gibi bir acı tüm vücudumu kapladı, bu acı ile birkaç asır geriye gittim. İnsanlığın en karanlık dönemlerinde, ortaçağın cehennemi içinde olduğumu hissediyordum. Birden birisi parmaklarımı elindeki bir aletin içine koydu, tırnaklarıma basarak öne doğru çekiyordu, öyle bir ağrı oluştu ki diğer tüm ağrılar onun yanında önemsiz kalıyordu. Bunun defalarca parmaklarımda tekrarlanmasından sonra, müdürleri elektrik cihazını çalıştırmalarını emretti. Yüksek sesi olan cihazın çalıştırılmasıyla, voltajın yükseltilmesi için birkaç dakika bekledikten sonra, beni yere yatırdılar, kabloları ayak bileğime bağladılar, odalarının süsü için bir kuşu kurutmak istiyor gibi. Birbirleriyle konuşurlarken beni 15 dakika o vaziyette bıraktılar.

Dışarıya ve özgür yaşama ait tek şeyim olan elbiselerimi çıkarttılar, bana mavi renkli bir gömlek ve pantolon verdiler, gözlerimi kapattılar, küçük bir koğuşa girdim. Koğuşa girer girmez kirli bir battaniye serilmiş olan yerde uzandım, yorgunluk ve ağrıların şiddetiyle baygın bir haldeydim.

Ertesi gün genel muayene yapmak ve işkencenin etkilerini araştırmak için güvendikleri bir doktor geldi, elbiselerimi çıkarttığına, darp izleri, kırbaç, şok darbeleri, tekme ve tokatlar sonucu oluşan morarmaları gördüğünde rengi atmış, gözleri dehşete düşmüş bir şekilde bir sayfaya bazı cümleleri not etti.

Sorgu sabahın erken saatlerinde başlıyordu, akşama kadar sürüyordu. Sorgu tamamlandığı zaman hücreye alınıyordum. Yalnızlık ve zamanın ölümü olan hücre fiziki işkenceden daha fazla acıtıyordu. Yalnızlıktan ve sorguevine hâkim korkunç kabus ve düşüncelerden kurtulmak için yürümeye karar verdim.

Fakat hücre o kadar küçüktü ki yüz metre yürümek için koğuşun enini kırk kere kat etmek gerekirdi.

Sorgu konusu olan ismimi, çabucak silip yok ettiler ve bana 73 numaralı koğuşun tutuklusu diye sesleniyorlardı.

Sorgunun üzerinden yaklaşık iki hafta geçmişti. Bir gün sorgucunun yüzüme vurduğu yumruk sonucu burnum aşırı kanamaya başladı, sorgu evinde bulunan doktor kanamayı durduramadı. Sorgucunun kendisi bile odanın tabanına dökülen kanı görünce panikledi. Bu yüzden beni sorgu evi dışındaki bir sağlık ocağına götürdüler. O zaman Êvin cezaevi 209. bölümde olduğumu anladım. Birkaç ay böyle geçti, belirlenen hükmü vermek için aleyhimde bir delil sunamadıkları için, belki orada bana istedikleri hükmü verebilirler diye Kırmanşah'a göndermeye karar verdiler. Oysa yeni bir suçlamaları yoktu, hatta suçlamayı anlamış değildim, Kırmanşah sorguevine sevk edildim.

Bu sorguevinin durumu diğerinkinden daha vahimdi. Eski bir binası vardı, birkaç basamak inerek bodrum katına gidiliyor ve tek kişilik hücrelerle sonlanıyordu. Bana kismet olan hücre dar ve uzun bir salonun sonundaydı, genişliği omuzdan biraz fazla, yüksekliği boyum kadardı. Salona girdiğimde taştan bir tabutun içine girdiğimi zannettim. Bu koğuşlarda hava yoktu, ıglık ve bağırış en yakın mesafeden bile duyulamazdı. Korkunç bir karanlık ve sessizlik hakimdi. Yaşlı bir nöbetçinin dediğine göre binada daha Savak'ın (Şah rejiminin istihbarat örgütü) denetiminde kullanıldığı zamandan bu yana tek duyulan ses onunkiydi. Çünkü günde üç defadan fazla tuvaleti kullanma hakkımız yoktu. Bu yüzden mecburen su içmekten mahrum kalıyorduk.

İki aydan daha fazla süren, bu süre boyunca fiziki işkencelerin yanı sıra, en ağır psikolojik işkencelere katlandım. Suçluluğuma dair bir delil bulamadıkları zaman, savcılık söz konusu mahkemenin görülmezliği hükmünü verdi ve yeniden 209.

bölüme nakledildim. Yalnızlık, bilinmezlik ve aileden bihaber olmak o kadar acı vericiydi ki hiç kimse bir anını bile tahmin edemez.

Suçsuz olduğuma inanmam, kanun dışı bir şey yapmamış olmam, var olan tüm zorluklar içinde, kalbimde umut ve dayanma dalgası yaratan tek şeydi. Başıma gelenlerin hepsini coğrafik olarak özel bir bölgede dünyaya gelmeme bağlıyordum. Tüm zorluklar boyunca her ne kadar kanunun uygulanması ve adaletin icra edilmesine karşı soğusam da tam olarak umutsuzlaşmamıştım. Dokuz ay geçtikten sonra, birkaç dakikalığına ailemle telefon bağlantısı kurabildim ve yaşadığıma dair onları bilgilendirebildim.

1386 (2008) yazında Sine'ye sevk edildim. İki aydan sonra mahkeme dosyayı yine Tahran'a intikal etti, yeniden Tahrana götürüldüm. Bu dönemde psikolojik baskıyı artırmak için ailemi de rahat bırakmamışlardı, kardeşimi sadece ailemden olduğu için gözaltına almış, işkence etmişlerdi. Öyle ki uzun bir süre elleri tamamen hissiz ve felç olmuştu. 2008'in başlarında Kerec Recayi Şehir **beş** bölümü, AIDS hastalarının kaldığı ve çoğunluğu idam hükmü almış tutukluların özel bölümüne sevk edildim.

18 ay tutukluluk sürecinden sonra İnkılâp mahkemesi 30. şubesine çağırıldım. 10 dakikadan daha az süren duruşmada Yargıtay yargılanmanın en küçük usulüne bile riayet etmedi, PKK üyeliğinden idam hükmüne çarptırıldım.

Türkiye'de kurulan bir parti, hatta o ülkede bile üyelerine idam hükmü verilmemişken, bu hükmün belge ve nedenlerini mahkeme savcısına sorduğumuzda, "Siyasi dosyalara ilişkin hükümler güvenlikçi kurumlar tarafından verilir, ben sadece iblağ olan talimatı uygulayabilirim" diye cevap verdi.

İdam hükmü verildikten sonra 1387(2009) sonbaharında Kısas cezası almış **otuz** hükümlü ile hükmün infazı için Recayi Şehir'den Êvin cezaevine nakil edildim. O gün yirmi dört kişi

idam edildi. Beni yeniden **sorgulamak** için 209. bölüme gönderdiler. Savcı tarafından hüküm bildirilmesine ve bana yeni bir suçlama belirtilmemiş olmasına rağmen altı ay boyunca 209. bölümde kaldım. Yeni bir soruşturma yapıldı. Bu sürede dosyaya bakan sorumlular hükmün siyasi koşulların etkisi altında verildiğini, adil yargılama usulünün göz ardı edildiğini defalarca itiraf ettiler.

Buna rağmen yine Recayişehre gönderildim. Daha iki üç ay geçmemişti ki yine idam hükmünün infazı için Êvin cezaevi 240. Bölümüne -idama mahkûm olanları infazdan önce tek kişilik hücrelere koyuyorlar- gönderildim. Her gün idam hükmünün icra edilmesini bekliyordum, bu ise ölümden daha beterdı. Bu kez de hüküm uygulanmadı. Êvin cezaevine nakledildim. Şimdi de Êvin cezaevinde yaşıyorum, gerçi buna yaşam denebilecekse. Milyonlarca vatandaşım gibi her yılı diğer yıldan daha işkence verici olan bir yaşam, her ayı geçmiş aydan daha acı verici ve her günü dünden daha beter.

Tutuklanmamdan bu yana **bin üç yüz** gün geçiyor, fakat halen de yaşam ve ölüm arasında belirsizlik ve bilinmezlik... Yaşayanların dünyasına mı aidim, yoksa ölülerden miyim bilmiyorum. Çocukluk dönemine daha yetişmeden, gençlik dönemine ulaşan ve gençliğin lezzetli şarap kadehinden en küçük bir damlayı bile tatmadan ölüm uçurumunda durmuş olan kişinin hal ve durumu böyledir.

İdama mahkûm birinin başından geçenler böyledir.

Ali Haydariyan

02.05.2010

Êvin zindanı

Ferhat Vekili'nin Mektubu

Ölüm yani aşk, gökyüzü olmak, gitmek... Ölüm yani bu dünyadan kopmak... Ölüm diyarı terk etmek, sonsuzluğa dek yoldaşlardan ayrı kalmak... Ölüm yani gitmek, dönüşü olmayan bir gidiş. Tek bir sözle; ölüm yani ölüm... Ama her ne kadar yanımda ölümden bahsedilse de yüreğimde her hangi bir ürküntü hissetmiyorum. Ölüm ejderhada olsa yüreğimde zararsız bir karıncadır. Ölüm benim için yoldaşımdan armağan edilen saadettir, çünkü halk içindir. Ölümden sonra beni şehitlerle anacaklar. Ölüm benim için yeniden var olmaktır, aşka gönül vermektir. Yani doğustur. Eğer ömrüm hedefime ulaşmak için iki durak arasındaki mesafenin uzunluğu anlamına geliyorsa o zaman amacıma ulaşmak için büyük bir rüyadır. Çünkü benim, ülkemin, halkımın, sevdiklerimin, çocuklarımın ve yoldaşımdan bu dünyada herhangi bir dayanağı yoktu. Filizlenmemiş umutlarım, bu yolculukta nereye gittiğimi, ne olacağımı bildiğim halde, beni ölüme çekiyor. Belki ölümümünden sonra ve ölümümle beraber, bu insanın kendisi ki gelecek nesiller ona şehit sıfatı atfedecekler, milletim, ülkem ve çocuklarım için bir dayanak olur. Eğer karar beni dalgaların gel- gitleriyle, delirircesine sahile vurmak, benden geriye bir avuç kemik bırakmaksam, ben ölümü göğüsleyip kucaklayacağım. Ki bu ölüm değildir. Bu, benim geçmiş ve gelecek nesillerle aramdaki köprüdür. O zaman bu ismini fayton koydukları dünyadan inecek ve yürüyerek aşka doğru gideceğim.

Artık nergis, nesrin ve yasemin kokuları beni kendilerine doğru çekemeyecek. Çünkü kendim yasemin, nergis ve nesrin çiçeklerinin koklama durağı olacağım. Her zaman için kendimi güzel çiçekleri koparmaktan mahrum kılacağım. Çünkü inanıyorum en güzel çiçekleri bana en güzel insanlar hediye edecekler. Gidiş yolu çileli ve epey zorlu olmuş olsa da, yürekleri mutlu kılacak bir sonu olacak. İçim daralıyor, hüznölüdür, hüznölü! Dünyaya karşı, hilelerine karşı onun

zulmünden ve adaletsizliğinden. Zayıf bedenimin gücü artık yeni bir sorumluluğun yükünü kaldırmaya yetmiyor.

İnanın yapamıyorum. Zordur, ne acılar çektiğimi bilemesiniz. İyilerin mirasçıları oluşumuzu anladığım zamandan itibaren ne acılar çektim Zagros'un kızlarının sadeliğine şahitlik yaptığım, Kandil ve Ararat'ın (Ağrı) cesur oğullarını kutsadığım ve Şaho ağırlığını benim yorgun ve bitkin omuzlarıma yüklediği zamanlarda. Öyleyse gitmek gerekir, âşık olmak gerekir. Yorgunluğum yolun devamını kat etmekten değil, korkum bugün elime geçen bu hoşluğu ve değerleri yitirmektir.

FERHAT VEKİLİ

Êvin Cezaevi

HêminBêkes'in (Hüseyin Xızri) Mektubu

Ben Ali'nin oğlu Hüseyin Xızri. 1361(1982) de Urmiye'de dünyaya geldim. 1387 (2008) yazında Kırmanşah da gözaltına alındım. Siyasi bir aktivist ve sivil topluma inanan biri olarak 1383(2004) yılında Kürdistan ve İran'da sivil toplum örgütleriyle çalışmaya başladım. Hep şuna inanmışımdır, kişi kendini tamamıyla devletin bağlarından koparttığı, demokratik ve devlet dışı(sivil) örgütlenmelerle çalıştığı zaman toplumda özgürlük gerçekleşebilir. O zaman ütopya ve istenilen topluma umut bağlamak mümkün; bu doğrultuda uzun süre Kürdistan'da insan hakları derneklerine ve sivil aktivitelere katıldım. Birçok sevgili arkadaşım la toplumumuzun yaralı bedenine merhem olmaya çalıştık. Her ne kadar birçok kez arkadaşlarım bana takip altında olduğumu hatırlatsa da ben yine de saklı çalışmaya dair bir neden görmüyordum. Çünkü işimin doğruluğuna ve yasalara göre olduğuna inanıyordum, tam tutuklanmadan önce yani 1387/05/08'inde(2008'in yazı) bir arkadaşımın önerisi üzerine

sivil faaliyetlerin durumu ve nasılına ilişkin araştırma yapmak, sonuçlarını da bir dergide yayınlamak için Kırmanşah'a doğru yola **koyulduğumda**. Kırmanşah'ta bir arkadaşımın vasıtasıyla İdris Mehdiyan adlı Kırmanşah'ın Gilangarp bölgesinde oturan ve Urmiye Üniversitesinde Tarım ve Sulama Bölümü öğrencisi olan biriyle tanıştım. Onunla görüşmek ve araştırma çalışmaları yapmak için salı günü sabah Sine'den Kırmanşah'a doğru yola çıktım. Bir buçuk gün onun gazi babasının evindeki Gilangarp şehrinin bir kilometre uzağında bir köydey kaldıktan sonra, Kırmanşah'a döndüm. Perşembe sabahı (ayın 10'unda) Kırmanşah terminalinde bilinmeyen kişiler tarafından saldırıya uğrayıp, gözaltına alındım.

Beni Pejo markalı bir araba ile askeri bir karakolun göbeğinde olan sorguevine götürdüler. Oranın Nebi Ekrem Sıpah'ı olduğunu sonra öğrendim. Beni yakalayanlar ise Kırmanşah'ın Sipahi Pasdaran İttılaat'ıydı.

Gözaltına alındığım andan itibaren en ağır işkencelere maruz kaldım, aleyhimde delilleri olmadan, beni İnkılâp karşıtı ve ulusal güvenliğe karşı faaliyet yapmakla suçladılar. Tek delilleri de gençleri uyuşturucu ve ahlaki çöküntüden kurtarmak olan hedefimin bir Kürt örgütünün hedefleriyle örtüşüyor olmasıydı. Beni kırk dokuz gün boyunca sorguevinde en ağır işkenceleri uygulayarak tutular. Her defasında işkencehaneye ulaşmak için otuz yedi basamağı sayıyordum, kelepçe ve ayak zinciriyle merdivenleri inmek zordu, fakat kelepçe ve ayak zinciri olmasa bile ezilmiş bir bedenle çıkış çok zordu. Beni birkaç kez baygın hücreme geri getirmişlerdi. Her zaman gözlerim kapalıydı. Sadece koğuşun içinde göz bandını açabilirdim. Hem de karanlık ve dar bir odada, gecesı gündüzü belli olmayan. Bu süre boyunca tek amaçları, ruhumun bile haberdar olmadığı itirafları kabullenmekti. İşkence altında, hatta kıpırdayamazken bile içinde nelerin yazdığını bilmediğim kâğıtların altına zorla parmak bastırıyorlardı. Kırk dokuzuncu günün sabahı yani

1387/06/28 (2008 Eylül'ün başları) el ve ayaklarım bağlanmış bir halde beni bir battaniyenin içine sarıp, ambulans ile o sorguevinden çıkarttılar, nereye götürüldüğümü bilmeden, o lanet olası yerden çıkarttılar. Arabada birisi bana bir uyku iğnesi ya da uyuşturucu, vurduğu zaman ambulânsta olduğumu anladım. Kaç saat yolda kaldığımı bilmiyordum. Uykudan uyandım ya da ayıltıldım. İki araba biri arkadan diğeri önden bize eşlik ediyordu. Telsiz konuşmalarından Urmiye'ye yaklaştığımız anlaşılıyordu. Çünkü deniz suyunun tuzlu olup olmadığından bahsediyorlardı. Tam iftar vaktinde oraya ulaştık. Beni Elmehdi Sipah sorguevine teslim ettiler; Elmehdi sorguevinde her şey yeniden başladı. İşkenceden tutalım sorguya kadar. Her şey sıfırdan başladı, ilk günler ve haftalar benim için biraz zordu, birkaç ay orada kaldıktan sonra alıştım. Artık vücudumun neresi morarmış diye merak etmiyordum. Çünkü tüm vücudum morarmıştı. Tutuklanmamın üzerinden dört ay geçiyordu. Halen hiç kimse başımdan geçenlerden haberdar değildi. Dört aydan sonra ailem ile görüşmeme izin verdiler. Beş dakika hem de birkaç görevlinin huzurunda anne ve babamı görebildim. Bu görüşün amacı ise onları tehdit ederek üzerimde baskı kurma dışında bir şey değildi. Sonunda Sipahi Pasdaran Kurumu yüz elli dokuz gün beni tek kişilik hücrede hem de en ağır işkence ve müsait olmayan koşullarda tuttuktan sonra belki biraz deri ve kemik onlara da nasip olur diye İttılaat adında yeni leş yiyicilere teslim etti.

İttılaat İdaresi, beni gözaltına alma şansının Sipah'a nasip olmasından dolayı son derece azap çekiyordu. Onlar da benden insanlık dışı her türlü uygulamayı esirgemediler. Tüm bu işkencelere katlanmak zorundaydım. Bana vurulan her bir cop, kırbaç, tekme ve yumrukla, irademi daha da güçlendirmeye çalışıyordum. Bu vaziyette kırk gün boyunca da İttılaat sorguevinde kaldım. Bu sürede İslam Cumhuriyeti'nin bu kadar toplumsal, sivil faaliyetlerden korkuyor olması beni

düşündürüyordu, oysa bu faaliyetler genç ve yeni neslin bilgilenmesine neden oluyor. Neden kimseye devlet ötesi düşünmeye izin yoktu?

Yüz doksan beş günden daha fazla tek kişilik hücrede kaldıktan sonra İttlaat Kurumu (idaresi) dosyamın belirsizliğinden dolayı 1388/12/28(2009 yaklaşık Şubat ayı) ölesiye savcıyı yani Yargıtay'ın altıncı şubesinin savcısını görmeme izin verdi. Suçumu bana bildirdi. Aynı gün beni Urmiye Merkezi cezaevine teslim ettiler. Daha sonra cezaevinde bir süre kaldıktan sonra 1388/02/28(2008 Mayıs) İnkılap mahkemesi birinci şubesinde Derviş hakemliğinde mahkemem oldu. Bu duruşmada ki Sipah temsilcisi, İttlaat temsilcisi ve savcılık temsilcisi hazır bulunuyordu, iddianame bana bildirilmeden önce, her üç temsilci söz hakkı aldılar ve hâkimden cezalandırılmam istendi. O andan itibaren hâkimin o duruşmada kukladan başka bir şey olmadığını ve hükmün önceden belirlendiğini, hâkimin sadece görüntüsünü göstermek için birkaç soru ki biyografime ilişkendi sorduğunu anladım. Dayatılan iddialara karşı kendimi her hangi bir şekilde savunmama izin vermedi. Orada bana verilecek ceza netleşti. Bir gün sonra avukatım aracılığıyla idama mahkûm olduğum bana bildirildi. Oysa on yıl üzeri tüm hükümler, özellikle idam cezasının önce ülkenin yüksek divanında gözden geçirilmesi gerekirdi. Bana bu hak verilmedi. Mahkemenin verdiği hüküm temyize gitmeden eyalet temyiz mahkemesine iletilti. Oysa dosyam bu mahkemenin kapsamına girmiyordu. Velhasıl diğer mahkemenin kararı da eyalet temyiz mahkemesi otuzuncu şubesinde hakimler Celilizade Mohemedi, Hesenlo ve Alipur'un onayıyla teyit edildi. Verilen hükmün infazının 1388/05/17 (2009 yazı) sinde olması için İslami İnkılap Mahkemesi hüküm icra bölümüne iletilti. Ailenin çabası ve avukatın itirazı üzerine eyalet temyiz mahkemesinin onayıyla hükmün infazı durduruldu. Yargıtay da yeniden gözden geçirilmesi için dosyam ülkenin yüksek divanına nakledildi. Her ne kadar yeniden yargılanma

talebim Ocak ayının ortalarında yapılsa da benim için hazırlanan dosya ile Yüksek Mahkemenin son kararının ne olacağı şimdiden bellidir.

Ölüme mahkûm edildiğim için üzgün ve kırgın değilim. Özgürlükçü birisi olarak yargılanıyorum, eğer benim ve koğuş arkadaşlarımla idam edilmesi bu ülke için yararlı olacaksa, bir defa değil bin defa ölürüz. Çünkü özgürlük bundan daha fazlasına değerdir. Ben sadece şuna üzülüyorum ki bir evlat ve kardeş (ağabey) olarak onlara borcumu ödeyemedim. Beni bağışlayacaklar çünkü bu borcu ülkem için ödemek ve tüm toplumun çocuğu olmak istedim. İran İslam Cumhuriyeti de şunu bilsin ki Kürt gençleri ölümden korkmazlar. Çünkü özgür ölmek kölelikten daha iyidir. Biz özgürlüğe ulaşmak, taleplerimizi gerçekleştirmek uğruna son nefesimize kadar direneceğiz ve kanımızın son damlasına kadar mücadele edeceğiz. Biz Kürt gençleri ayakta dik ölürüz ama gaflete düşkünlüğü asla kabul etmeyiz.